

**CINE
A
FOST
CU
ADEVĂRAT
EMINESCU?**

**SUCEAVA
2007 (cu adăugiri în 2013)**

MIHAI EMINESCU TRĂIEȘTE PRINTRE NOI, PRIN OPERA ȘI IDEILE SALE...

... De-așa vremi se-nvredniciră cronicarii și rapsozii;
Veacul nostru ni-l umplură saltimbacii și irozii...
În izvoadele bătrîne pe eroi mai pot să caut;
Au cu lira visătoare ori cu sunete de flaut
Poți să-întîmpini patrioții ce-au venit de-atunci încolo ?
Înaintea acestora tu ascunde-te, Apollo !
O, eroi! Care-n trecutul de măririi vă adumbriseți,
Ați ajuns acum la modă de vă scot din letopisetz,
Și, cu voi drapîndu-și nula, vă citează toți nerozii,
Mestecînd veacul de aur în noroiul greu al prozii.
Rămîneți în umbră sfîntă, Basarabi și voi Mușatini,
Descălecători de țară, dătători de legi și datini,
Ce cu plugul și cu spada ați întins moșia voastră
De la munte pîn' la mare și la Dunărea albastră.
Au *prezentul* nu ni-i mare? N-o să-mi dea ce o să cer?
N-o să aflu între-ai noștri vreun falnic juvaer?
Au la Sybaris nu suntem lîngă capiștea spoielii?
Nu se nasc gloriei pe stradă și la ușa cafenelii,
N-avem oameni ce se luptă cu retoricele sulii
În aplauzele grele a canaliei de uliți,
Pamblicari în ale țării, care joacă ca pe funii,
Măști cu toate de renume din comedia minciunii?
Au de patrie, virtute, nu vorbește liberalul
De ai crede ca viața-i curată ca cristalul?
Nici visezi că înainte-ți stă un stîlp de cafenele,
Ce își rîde de-aste vorbe îngînîndu-le pe ele.
Vezi colo pe urîciunea fără suflet, fără cuget,
Cu privirea-mpăroșată și la fălci umflat și buget,
Negru, cocoșat și lacom, un izvor de șiretlicuri,
La tovarășii săi spune veninoasele-i nimicuri;
Toți pe buze-avînd virtute, iar în ei monedă calpă,
Chintesență de mizerii de la creștet pînă-n talpă.
Și deasupra tuturor, oastea să și-o recunoască,
Își aruncă pocitura bulbucății ochi de broască...

Dintr-aceștia țara noastră își alege astăzi solii!
Oameni vrednici ca să șază în zidirea sfintei Golii,
În cămeși cu mâneci lunge și pe capete scufie,
Ne fac legi și ne pun biruri, ne vorbesc filosofie.
Patrioții ! Virtuoșii, ctitori de așezăminte,
Unde spumegă desfrîul în mișcări și în cuvinte,
Cu evlavie de vulpe, ca în strane, șed pe locuri
Și aplaudă frenetic schime, cîntece și jocuri...
Și apoi în sfatul țării se adun ca să admire
Bulgăroi cu ceafa groasă, gregotei cu nas subțire;
Toate mutrele acestea sunt pretinse de roman,
Toată greco-bulgărimea e nepoata lui Traian!
Spuma asta-nveninată, astă plebe, ăst gunoi
Să ajung-a fi stăpîină și pe țară și pe noi!
Tot ce-n țările vecine e smintit și stîrpitură,
Tot ce-i însemnat cu pata putrejunii de natură,
Tot ce e perfid și lacom, tot Fanarul, toți iloții,
Toți se scurseră aicea și formează patrioții,
Încît fonfii și flecarii, găgăuții și gușății,
Bîlbîți cu gura strîmbă sunt stăpînii astei nații!

Voi sînteți urmașii Romei? Niște răi și niște fameni!
I-e rușine omenirii să vă zică vouă oamenii!
Și această ciumă-n lume și aceste creaturi
Nici rușine n-au să ieie în smintitele lor guri
Gloria neamului nostru spre-a o face de ocară,
Îndrăznesc ca să rostească pîn'și numele tău... țară !

La Paris, în lupanare de cinismu și de lene,
Cu femeile-I pierdute și-n orgiile-I obscene,
Acolo v-ați pus averea, tinerețele la *stos*..
Ce a scos din voi Apusul, cînd nimic nu e de scos ?
Ne-ați venit apoi, drept minte o sticluță de pomadă,
Cu monoclu-n ochi, drept armă bețișor de promenadă,
Vestejiți fără de vreme, dar cu creieri de copil,
Drept științ-avînd în minte vreun vals de Bal-Mabil,
Iar în schimb cu-averea toată vrun papuc de curtezană...
O, te-admir, progenitură de origine romană !

Și acum priviți cu spaimă fața noastră sceptic-rece,
Vă mirați cum de minciuna astăzi nu vi se mai trece ?
Cînd vedem că toți aceia care vorbe mari aruncă
Numai banul îl vînează și cîștigul fără muncă,
Azi, cînd fraza lustruită nu ne poate înșela,
Astăzi alții sunt de vină, domnii mei, nu este-așa ?
Prea v-ați arătat arama, sfîșiind această țară,
Prea făcurăți neamul nostru de rușine și ocară,
Prea v-ați bătut joc de limbă, de străbuni și obicei,
Ca să nu s-arate-odată ce sunteți-niște mișei!
Da, cîștigul fără muncă, iată singura pornire;
Virtutea? E-o nerozie; Geniul? O nefericire.

Dar lăsați măcar strămoșii ca să doarmă-n colb de cronici;
Din trecutul de mărire v-ar privi cel mult ironici.
Cum nu vîi tu, Țepeș Doamne, ca punînd mîna pe ei
Să-i împarți în două cete : în smintiți și în mișei,
Și în două temniți large cu de-a sila să-i aduni,
Să dai foc la pușcărie și la casa de nebuni. ¹

*

De la Nistru pîn'la Tissa
Tot Românul plînsu-mi-s-a
Că nu mai poate străbate
De-atîta străinătate.
Din Hotin și pîn'la mare
Vin muscalii de-a călare.
De la Mare la Hotin
Mereu calea ne-o ațin ;
Din Boian la Vatra-Dornii
Au umplut omida cornii,
Și străinul te tot paște
De nu te mai poți cunoaște.
Sus la munte, jos pe vale
Și-au făcut dușmanii cale,

---

¹ *Eminescu. Opera poetică*, vol.I, (Fragment din Scrisoarea III, 1881), Ediția a III-a, Ed. Cartier, Chișinău, 2005, pp.170-173.

Din Sătmar pîn' în Săcele
Numai vaduri ca acele,
Vai de biet Român săracul !
Îndărăt tot dă ca racul,
Nici nu îi merge, nici se-ndeamnă,
Nici îi este toamna toamnă.
Nici e vară vara lui
Și-i străin în țara lui.
De la Turnu-n Dorohoi
Curg dușmanii în puhoi
Și s-așează pe la noi ;
Și cum vin pe drum de fier,
Toate cîntecele pier,
Zboară păsările toate
De neagra străinătate ;
Numai umbra spinului
La ușa creștinului.

Își desbracă țara sînul,
Codrul-frate cu Românul -
De secure se tot pleacă
Și izvoarele îi seacă -
Sărac în țară săracă!

Cine-au îndrăgit străinii
Mîncă-i-ar inima cîinii,
Mîncă-i-ar casa pustia,
Și neamul nemernicia !

Ștefane Măria Ta,
Tu la Putna nu mai sta,
Las'Archimandritului
Toată grija schitului,
Lasă grija Sfinților
În sama părinților.
Clopotele să le tragă
Ziua-ntreagă, noaptea-ntreagă.
Doar s-a-ndura Dumnezeu,

Ca să-ți mîntui neamul tău !

Tu te-nalță din mormînt
Să te-aud din corn sunînd
Și Moldova adunînd.
De-I suna din corn odată,
Ai s-aduni Moldova toată,
De-i suna de două ori,
Îți vin codri-n ajutor,
De-I suna a treia oară
Toți dușmanii or să piară
Din hotară în hotară -
Îndrăgi-i-ar ciorile
Și spînzurătorile! ²

*

Azi au apărut și la noi o sumedenie de cărți despre francmasonerie, unde grămezi de mistere sunt "revelate" - astfel că nu cred să mai deranjeze pe cineva observațiile mele privind actele de mai jos. Aceste texte pot interesa, în egală măsură, pe cifratori, dar omul tehnic trebuie avizat că se află în fața unor **documente de importanță excepțională în înțelegerea destinului lui Eminescu**. Ori, e un lanț nesfârșit de coincidențe, ori treaba e serioasă, și atunci e groasă de tot.

Iată, mai întâi, interogatoriul lui Eminescu, în ospiciul din strada Plantelor, la 12 iunie 1889, cu trei zile înainte de moarte:

- Cum te cheamă?
- Sunt Matei Basarab, am fost rănit la cap de către Petre Poenaru, milionar, pe care regele l-a pus să mă împuște cu pușca umplută cu pietre de diamant cât oul de mare.
- Pentru ce?
- Pentru că eu fiind moștenitorul lui Matei Basarab, regele se teme ca eu să nu-i iau moștenirea.
- Ce-ai de gând să faci când te vei face bine?
- Am să fac botanică, zoologie, mineralogie, gramatică chinezească, evreiască, italenească și sanscrită. Știu 64 de limbi.
- Cine e Poenaru care te-a lovit?
- Un om bogat care are 48 de moșii, 48 de râuri, 48 de garduri, 48 de case, 48

---

² Ibidem (Doina, 1883), pp.254-256.

de sate și care are 48 de milioane.

Aceste 4 întrebări și 4 răspunsuri constituie un text cu cele mai ciudate simetrii cu putință. Că Eminescu se compară pe sine cu Matei Basarab, nu e neapărat o ciudățenie. Am arătat, în mai multe rânduri, că Matei Basarab este voievodul preferat al ziarului *Timpul*, citat foarte des în teoriile sociale din anii 1880-1883, și mai ales în contextul polemicii cu A.D. Xenopol și ceilalți istorici de la *Românul* pe marginea lui Tudor Vladimirescu. În 1882-1883, în plin elan creator, Eminescu proiecta înființarea unei societăți "Matei Basarab" (așa cum era "Societatea Carpații", așa cum va fi "Societatea Petru Maior" în Transilvania), ale cărei scopuri rămân consemnate în manuscrisele sale: "O organizare între români asemenea societății francmasonilor și iezuiților și a bisericii catolice. Pretutindeni oameni care să ție registru de tot sufletul românesc. Cel slab trebuie încurajat și lăudat pentru ca să devină bun; trezită deșertăciunea lui, decorat la nevoie, trezite mii de speranțe în el, în caz de extremă nevoie ajutat chiar. Să se simtă că Societatea Matei Basarab reprezintă o putere enormă."

Concomitent, în *Timpul*, legând numele domnitorului valah de o expresie din Scrisoarea III, el scria: "Nu zicem ca sub cerul acestei țări să nu trăiască și să nu înflorească oricâți oameni de altă origine. Dar ceea ce credem, întemeiați pe vorbele bătrânului Matei Basarab, e că țara este, în linia întâi, elementul național, și că e scris în cartea veacurilor ca acest element să determine soarta și caracterul acestui stat". Matei Basarab și Tudor Vladimirescu sunt, pentru Eminescu, cei doi "stâlpi" care punctează istoric "mlaștina fanariotă": a-i fi numit, pe oricare dintre aceștia doi, era firesc de vreme ce el se considera continuatorul legitim al lor.³

---

³ Nicolae Georgescu, *A doua viață a lui Mihai Eminescu*, Ed. Europa Nova, București, 1994.

MIHAI EMINESCU – UN APĂRĂTOR AL CREȘTINISMULUI ORTODOX ȘI AL INTERESELOR NEAMULUI ROMÂNESC

*Eminescu a fost numit frecvent «poetul nepereche», «cel mai mare poet», «personalitatea completă a culturii românești» etc. Dacă adăugăm la zecile de epitete pe care le rostește la oră un profesor și interminabilele comentarii pe care bietul elev trebuie să le înghită cu toptanul fără prea multe întrebări, avem o imagine a modului defectuos în care va fi perceput Eminescu de copii. Nici un profesor nu mi-a argumentat vreodată de ce Eminescu este un poet atât de mare. Nici unul nu mi-a spus că jurnalisticul Eminescu era cel puțin la fel de profund ca poetul Eminescu. Poate nici ei nu știau aceste lucruri. **Dar cei care fac manualele de așa natură știu exact care este adevărul și acționează în consecință.** Dar membrii Academiei Române știu și mai bine ce înseamnă să scoți tone de cărți despre poezia lui Eminescu, evitând pe cât se poate de dibaci texte la fel de importante în care se pune degetul pe rana societății românești și se dau soluții de vindecare. Modul defectuos sau intenționat defectuos în care se predă Eminescu echivalează cu un atentat asupra culturii și istoriei românești. Atentat, care este tot mai minuțios elaborat în laboratoare obscure (oculte) și a cărui față o întrezărim în manualele alternative pe care le cunoaștem cu toții. Nu vorbim aici despre prezentarea lui Eminescu numai în școala primară, gimnaziu sau liceu, ci și în universități. Otrava împrăștiată ajunge cu mare ușurință în toate revistele literare și culturale. Marii oameni de cultură cad în capcana acestor denigrări mârșave. Eminescu trebuie prezentat copiilor în cu totul alt mod. **Nu de poetul genial are atâta nevoie copilul cât mai ales de luptătorul neostenit pentru neam și țară.** M-aș bucura ca în loc de recitățile papagalicești ale poeziilor lui Eminescu, lumea să reproducă tot mai mult textele sale politice, să ia aminte la lupta și la jertfa sa. ⁴*

*

*A fost o vreme – și mă refer la perioada dictaturii comuniste – când unii comentatori au încercat să facă din Eminescu un aderent al „proletariatului” și de asemenea un susținător al „ateismului”. Era atunci citată mai ales poezia „Împărat și proletar”: „Religia – o frază de dânzii inventată (scil. Bogații, moșierii, capitaliștii) / Ca cu a ei putere să vă aplece-n jug / Căci de-ar lipsi din inimi speranța de răsplătă / După ce-amar muncirăți mizeri viața toată, / Ați mai purta osânda ca vita de la plug?” În realitate, marele nostru poet a fost un creștin autentic, ceea ce rezultă din viața, ca și din opera sa. Poeziile, proza și publicistica sa sunt o mărturie în acest sens (inclusiv manuscrisele). [...] E drept că s-a aplecat mai mult asupra filosofiei, dar prin aceasta a ajuns și la teologie. [...] Manuscrisele lui Eminescu demonstrează interesul ce i l-au trezit vechile religii ale lumii, ca de pildă cele egiptene, apoi budismul, religiile greco-romane, ale vechilor geto-daci. Neîndoielnic însă, **creștinismul l-a atras cel mai mult.** [...] Considerațiile de până aici ne dezvăluie – este evident – un Eminescu despre care s-a vorbit mai puțin până acum. În orice caz, el a fost nu numai un geniu în ale literelor, ci putem spune, fără a greși, un adevărat savant, care și-a pus cunoștințele în slujba scrisului.*

Ce este adevărul? De două mii de ani aproape ni se predică să ne iubim, și noi ne sfâșiem. [...] «Vedem cele bune și le aprobăm, dar urmăm cele rele». [...] E în

---

⁴ Cezarina Bărzoii și Ionuț Băiaș, în art. De ce trebuia asasinat Eminescu?, Permanențe, Anul VIII, Nr. 1/ianuarie 2005, p.10.

aceasta...mântuirea? Fi-va omenirea cultă, omenirea știutoare mai bună decât cea neștiutoare? După câte știm dintrecut și vedem azi, nu. [...] noi, conservatorii, avem în statul român rolul de a apăra tradițiile neamului nostru și, mai presus de toate, pe cele religioase. Și ne vom folosi în această apărare de toate mijloacele, în puterea cuvântului: de toate.⁵

*

Pentru noi, Românii, timp de două mii de ani, Biserica, maica spirituală a poporului nostru, cum a numit-o Mihai Eminescu ne-a fost călăuză în toate cele bune.

În vâltoarea trăirii libertății, a unei libertăți anarhice, îndeosebi de o bună parte a tinerilor noștri, suntem încredințați că Biserica, instituție sfântă – Trupul lui Hristos – va rămâne mai departe limanul nostru sufletesc. Această încredințare ne este dată de Însuși Domnul nostru Iisus Hristos, când spune: „Nici porțile iadului nu vor birui Biserica Mea.” (Matei 16,18) Într-adevăr, cuvintele Mântuitorului s-au adevărit, dacă luăm aminte la persecuțiile din primele veacuri creștine, când Biserica a rămas neclintită iar numărul trăitorilor și mărturisitorilor credinței creștine a crescut. [...]

***Patriotismul...nu este iubire a țărânei, ci iubirea trecutului. Fără cultul trecutului nu există iubire de țară.** [...] E mică țărișoara noastră, îi sunt strâmte hotarele, greutățile vremurilor au știrbit-o; dar această țară mică și știrbită e țara noastră, e țara românească, e patria iubită a oricărui suflet românesc; într-însa găsim toate puțințele dezvoltării, întocmai ca într-una oricât de întinsă. Athena era un petec de pământ și totuși numai din comorile ei și-a luat împărăția lui Alexandru podoabele măririi. S-o facem mare pe țărișoara noastră prin roadele muncii noastre și prin mărimea vredniciei noastre.*⁶

*

„Toată mizeria noastră publică o îmbrăcăm în formele politice ale unei civilizații calpe (false), precipitarea (aruncarea) noastră spre fundul răului o numim progres, fierberea unor elemente necurate și lupta lor cu elementele ce-au mai rămas încă sănătoase în țară se numește politică. Acela ce cutează a se revolta față cu această stare de lucruri, acela care îndrăznește să arate că formele poleite învelesc un trup putred, că progresul nostru ne duce la pierzare, că elementele sănătoase trebuie să se conjure și să facă o luptă supremă pentru mântuirea acestei țări, este denunțat opiniei publice de către negustorii de principii liberale, umanitare ca barbar, ca antinațional, ca reacționar.” [...]

Eminescu constată decăderea vieții noastre publice și totodată micșorarea vitalității noastre ca neam. Pretutindeni triumfă fraza goală, pretutindeni statul e la discreția unei societăți de exploatare.** În același timp, conservatorii sunt mereu acuzați de reacționarism. Eminescu arată că acest cuvânt, rațiune, nu are nici un sens dacă e aplicat la conservatori, fiindcă aceștia nu voiesc stabilirea stărilor din trecut. Ar fi bine dacă s-ar putea face o reacțiune fiindcă aceasta ar însemna readucerea în țară a puterii pe care neamul nostru o avea în secolul al XIII-lea și al XIV-lea. Așa ceva nu-i cu puțință, nu poate exista un partid capabil să îndeplinească așa ceva. O reacțiune în adevăratul sens al cuvântului nu-i cu puțință în țară, și a crede în ea, înseamnă a te lăsa vrăjit de iluzii. **Totuși, nu există patriotism fără dragoste de trecut.⁷

⁵ Mitropolitul Nicolae Corneanu, în Prefață la vol. de antologie a lui Fabian Anton, *Mihai Eminescu. Ortodoxia*, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2003, pp.5-14.

⁶ Î.P.S. Pimen, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, *Mihai Eminescu. Cuvinte de suflet*, Ed. Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, Suceava, 2006, pp.3-28.

⁷ Î.P.S. Pimen, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, *Fragmente din publicistica lui Mihai Eminescu*, Ed. Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, Suceava, 2005, pp.28-36.

FRAGMENTE DIN CARTEA
„DUBLA SACRIFICARE A LUI EMINESCU”
DE THEODOR CODREANU

Eminescu n-a ajuns să marcheze politica românească, deși el este întemeietorul doctrinei naționale moderne. Dimpotrivă, opera lui a fost cu grijă separată de structurile de profunzime ale politicii naționale (chiar vizând și Marea Unire), opera lui publicistică fiind interzisă după al doilea război mondial, efectele prelungindu-se până azi. Nu e simptomatic că Eminescu are atâția dușmani înverșunați și după 1989? (și vom vedea mai departe, doar o parte dintre ei). În mod fățarnic se vorbește de ”statutul” de poet național. În realitate, de un secol încoace, Eminescu este înlăturat, sub o formă sau alta – cu excepția unor perioade, ca, de pildă, anii premergători Marii Uniri – de la plăsmuirea destinului nostru național. Iar anii bolii au directă legătură cu această interdicție a lui Eminescu și consacră o sacrificare ce datează din una dintre cele mai negre zile ale istoriei românești: 28 iunie 1883. N-am găsit echivalente pentru asemenea zi decât 26 iunie 1940, sau 23 august 1944, ziua arestării mareșalului Antonescu (sau 11 februarie 1866, ziua arestării domnitorului A. I. Cuza – n.a.)

Am temeiuri să cred că așa-zisul ”cult Eminescu” este o diversiune ad hoc confecționată pentru a preveni și a face ineficace un veritabil cult Eminescu (așa cum ”naționaliștii” de la Partidul România Mare, au împiedicat nașterea unui veritabil partid de dreapta naționalist – n.a.).

Prin numita diversiune, însă, se creează impresia (pe care naivii o iau ca atare) că eminescianismul este, dimpotrivă, un element nefast, inamicul public nr.1 al democrației și statului român. Nu întâmplător unul dintre mercenarii candidi ai curentului antieminescian asimila ”cultul pentru poet” cu acela al lui Ceaușescu (Gh. Grigurcu). Cum deșănțatul cult ceaușist (confecționat și întreținut de cei care se declară, azi, anticomuniști și anticeaușiști), ne-a dus la dezastru, prin echivalare, se sugerează că eșecul României se datorează atât comunismului, cât și ”naționalismului” eminescian (în fond, se ține seama de influența lui Eminescu, de pildă asupra legionarismului, condamnat de către unii, cunoscându-se faptul că acesta a preluat doctrina eminesciană – n.a.). În realitate, statul român n-a atins niciodată exigențele lui Eminescu, fiindcă nici nu și-a propus vreodată, deși marii gânditori au pledat statornic pentru asimilarea organică a eminescianismului ca temei al ființei noastre. ⁸

*

Nici în școală nu există un veritabil cult Eminescu. Puțini profesori știu să-l facă accesibil pe scriitor. Dacă există elevi ”sătui” de Eminescu (după cum ne asigură, în ultima vreme, N. Manolescu), e fiindcă aceștia sunt deopotrivă ”sătui” (din varii pricini) și de I. Creangă, și de T. Arghezi, și de Hortensia Papadat-Bengescu etc. Când ți se propune ca ideal, în spirit pseudo-postmodernist, cultura de tip Coca-cola, e normal ca Eminescu și valorile clasice, în genere, să fie privite ca anacronisme. Nu Eminescu e vinovat dacă nu-i mai spune nimic lui Cristian Preda (analist politic), bunăoară, ci o anume inaptitudine culturală care amenință cu lichidarea ființei europene.

Altminteri, un poet basarabean pătruns de duhul curat al eminescianismului, Nicolae Dabija, contrazice, recent, profeția lui T. Maiorescu relativ la influența ce o va avea poetul în secolul al XX-lea. E adevărat, poetul a marcat pe marii gânditori și scriitori ai secolului, dar n-a

---

⁸ Theodor Codreanu, Dubla sacrificare a lui Eminescu, Ed. Serafim, Brașov, 1999, pp.15-18.

devenit mit național fiindcă n-a modelat din temelii viața politică, socială și morală, grație clivajului dintre "pătura superpusă" și națiunea profundă. În consecință, spune Nicolae Dabija într-un editorial, secolul al XX-lea a aparținut mai degrabă eroilor lui Caragiale decât lui Eminescu. [...]

De aceea, cu mâhnire o spun, **28 iunie 1883** este o cheie hermeneutică pentru istoria noastră modernă și ea marchează **înlăturarea lui Eminescu de la făurirea destinului românesc (ca de altfel și a marelui om politic Alexandru Ioan Cuza – n.a.)**. De atunci, orice mișcare politică ce și-l revendică, este marginalizată și descrisă în culori sumbre. [...] Tinând seamă că documente importante despre boala poetului au dispărut, la fel de misterios, de la Ober Döbling (conform cercetărilor lui Ion Grămadă), încât nici azi nu se cunoaște diagnosticul corect pus de medicii vienezi, e la fel de probabil că cineva a avut interesul ca documentele din anii "întunecați" să fie distruse, eventual păstrate cele ce țineau de literatură, care au și intrat la Biblioteca Academiei.⁹

*

Pentru a proba izbucnirea bolii și a legitima internarea la stabilimentul doctorului Șuțu pe data de 28 iunie 1883, trei fapte au fost interpretate ca decisive: incidentul cu doamna Slavici (care trimite un bilețel lui T. Maiorescu, anunțând că poetul a înnebunit), întâmplarea de la cafeneaua Capșa (al cărei martor a fost Grigore Ventura) și baia de la Mitrașewski, încheiată cu punerea lui Eminescu în cămașa de forță spre a fi internat. În evenimente sunt implicate mai multe persoane, dintre care trei par să joace un rol principal: **d-na Szöke (Slavici), T. Maiorescu și Grigore Ventura**. Eminescu se afla atunci pe culmea creației sale poetice și ziaristice. Se pare că el juca, în acel moment, un rol public mult mai important decât a lăsat să se înțeleagă istoria literară tradițională. Realizase performanțe unice nu numai ca poet, dar revoluționase și jurnalistică de idei politice și sociale, desăvârșind începuturile unor precursori precum Cezar Bolliac și D. Bolintineanu. Transformase Timpul dintr-o publicație modestă de partid într-un ziar de audiență națională și de înaltă clasă jurnalistică, fiind "șeful" unei echipe unice de ziariști, din care mai făceau parte I. L. Caragiale și Ioan Slavici.

S-a remarcat mai demult că **Eminescu nu făcea politica unui partid ci impusese un punct de vedere național, purtând amprenta excepționalei sale gândiri**. N. Georgescu a sesizat și un alt merit fundamental: poetul a pus capăt jurnalisticii de tip masonic, înconjurată de secrete și parole, modă care proliferase din perioada pașoptistă. Jurnalistică lui redă demnitatea proprietății cuvântului, cristalizând, totodată, o doctrină națională modernă, capabilă să obladuiască aducerea României pe locul meritat în rândul marilor culturi și civilizații europene.¹⁰

*

Or, independența de gândire la Timpul, este știut, și-o asumase Eminescu, nicicum altcineva, fapt care avea să-l coste. Așadar, în context, se relevă și mai limpede paternitatea eminesciană, filogermanismul său fiind spiritual (după ce studiasse intens operele filosofice și cultura germană – n.a.), iar nu politic. Poetul dorea o alianță a țărilor latine. [...] Societățile Carpații, Matei Basarab și Balcanii, erau, în concepția sa, forme de contracarare a maladiiei noastre seculare – cea mioritică a discordiei. [...] Articolul din 10/22 aprilie 1870 se încheia astfel: "Românii au nenorocirea de a nu avea încredere în puterile lor proprii; noi nu ne-am convins încă cum că: puterea și mântuirea în noi este!" Or, meteahna oamenilor noștri

⁹ Ibidem, pp.18-31.

¹⁰ Ibidem, pp.72-77.

politici a fost dintotdeauna ignorarea puterilor proprii, făcându-și iluzii că alții ne vor îmbogăți și salva. [...]

Societatea Carpații ajunsese să numere peste 20 000 de membri, având drept țintă unirea politică și culturală a tuturor românilor cu cei din Ardeal, Banat, Bucovina și Basarabia. Dominată de ardeleni, din această societate făceau parte mulți intelectuali de valoare. Societatea era pregătită chiar și pentru luptă armată (fiind supravegheată de serviciile secrete, îndeosebi cele habsburgice – n.a.). Imperiul habsburgic o simțea ca pe o amenințare foarte serioasă și a impus guvernului de la București desființarea ei, condiție stringentă a încheierii tratatului secret din 1883 (dintre Carol I și "rudele" sale – n.a.).

În numerele anterioare ale Timpului, el ia atitudine împotriva ofensivei catolice în România (motiv de revoltă pentru d-na Slavici, gazda lui fiind catolică)(având pregătit un articol/mai multe în care se declara împotriva proiectului înființării unei Mitropolii/episcopii catolice în Regatul României, și pe bună dreptate – n.a.), apără interesele noastre în "chestiunea Dunării", este necruțător cu partidul de guvernământ etc, dar faptul care atrage atenția în mod deosebit este intervenția în scandalul diplomatic, stârnit de discursul lui Petre Grădișteanu la Iași ca trimis al ziarului Timpul. N-a luat parte propriu-zis la festivități. A găsit de cuviință că Doina trebuie citită la Junimea, unde a fost adevărata sărbătoare a zilei. Antiteza dintre discursul și toastul lui Grădișteanu și Doina eminesciană este prăpastia dintre adevărul patriotism și patriotarii fulgerați în Scrisoarea III. Alții luaseră inițiativa și plățiseră pentru ridicarea statuii, guvernării grăbindu-se să-și însușească fapta, patronând serbarea. [...] Aparent, discursul lui Grădișteanu venea împotriva negocierilor secrete. Însă rapida retractare a celor spuse pare să fi intrat deja în "scenariu", scopul vizat fiind altul. Mașinațiunile poartă amprenta masoneriei, ceea ce lui Eminescu nu i-a scăpat. ¹¹

*

Eminescu observă că după 1870 francmasoneria a proliferat enorm, îngroșând rândurile "păturii superpuse", punând, adică, în prim plan, interesele personale și de grup, ca și ale unor puteri străine în țara noastră. Așa s-a născut **patriotismul de paradă**, la antipodul celui manifestat de un Tudor Vladimirescu sau un Nicolae Bălcescu. Pentru Eminescu, masonul C. A. Rosetti era "părintele demagogiei române", fiind numit și de V. Alecsandri "hidoasa pocitură". [...] **O mare bătălie intermasonică s-a dat în jurul încheierii tratatului secret cu Puterile Centrale, un ascendent dobândind masonii germanofili asupra celor francofili.** [...] În ultimele sale comentarii politice din Timpul sesizează din nou metoda masonică a loviturilor secrete, dar nu pare preocupat de urmările asupra-i ale acestor ultime mașinațiuni. [...] Poetul își aduce aminte că, pe la 1867, Petre Grădișteanu redacta o foaie umoristică – Scrânciobul, în care a ridiculizat, pur și simplu, ideea unirii tuturor românilor. [...] Pe bună dreptate se întreba Eminescu, cum de s-a transformat Grădișteanu, brusc, în apologetul unirii? [...] Nu era greu de prevăzut că Viena va protesta și că pentru a-i da satisfacție scuzele n-ar fi fost suficiente. Era, de fapt, un bun prilej pentru desființarea Societății Carpații și de "aruncare peste bord" a indezirabililor. Eminescu se găsea în capul listei. (în acord cu conservatorul P. P. Carp, care aflându-se în străinătate, transmitea în țară: „Și mai închideți-i gura lui Eminescu!”)

Poetul nu cruță nici Biserica Ortodoxă Română pentru moliciunea ei tradițională. Eminescu a scos-o atunci din expectativă. Episcopul Melchisedec Ștefănescu, patriot și istoric erudit, prețuit de poet, a fost însărcinat cu întocmirea unui raport privind propaganda catolică în România. Melchisedec a incredințat lui Eminescu publicarea raportului în Timpul (iar alții, desigur, să fi aflat de intenția de publicare a acestui material "exploziv" – n.a.). Prima parte,

¹¹ Ibidem, pp.79-88.

cu o prezentare redacțională a lui Eminescu (neinclusă, din păcate, în ediția academică și vom vedea de ce!), a apărut, coincidență (!), în chiar ziua de 28 iunie 1883 (devansând poate ziua stabilită sau grăbind acțiunea autorităților, ca și în cazul...arestării Mareșalului Antonescu! – n.a.). Eminescu preciza și de astă dată că **”îndărătul înființării episcopiei catolice este mâna politicii orientale a Austriei”**, a Habsburgilor **”care au făcut și fac propagandă catolică; o fac din Bosnia și o fac din București.”** (potrivit politicii de deznaționalizare, care le servea interesele de dominație și expansiune – n.a.) Cele ce spunea Eminescu nu puteau lăsa nepăsători pe cei ce negociau în secret cu Casa de Austria și nu au lăsat-o indiferentă nici pe doamna Slavici (care era o înfocată catolică și s-a pus la dispoziția masoneriei, trecând peste prietenia dintre Eminescu și Slavici...- n.a.).¹²

*

Eminescu a primit crucificarea în **”cămășoiul de forță”** la 28 iunie 1883, după ce împlinise vârsta de 33 de ani. Simplă coincidență, simplă întâmplare, ca tot destinul. **Ceea ce n-am înțeles noi, românii, e că poetul a primit crucificare pentru întreg poporul român, căruia a vrut să-i atragă atenția că e în mare primejdie de a se depărta de menirea sa care e o menire creștină.** Poate că toate au legătură cu următorul semnal de alarmă pe care l-a tras poetul în multe rânduri: **”Ireligiozitatea, abstracție făcând de dogme, se întinde într-un mod înspăimântător în secolul nostru.”** Din clipa în care s-a hotărât să se dăruiască adevărului (lui Hristos, pe deplin – n.a.), el și-a asumat și condiția martirului, pe care-l așază alături de înțelept și erou: **Ș-așa-s de mulți / Ce mint cu gândul, vorba, fapta, ba / Se mint pe sine însuși chiar, încât / În mine s-a stârnit mândria cruntă / De-a spune adevărul – dacă chiar / Prin el lumea s-aprinde.** [...] Așadar, în iunie 1883 Eminescu era **”stricat cu toată lumea”**, cum o spune însuși: cu liberalii, cu masonii, cu conservatorii, cu guvernul, cu casa regală, cu imperiile vecine și cu sine însuși (în ultimul caz, luptând cu sine însuși și cu orice patimă omenească – n.a.). Se putea o situație mai ingrată? [...]

Caragiale a plâns în ziua când a prânzit la Maiorescu, puțin înainte ca poetul să fie îmbrăcat în **”cămășoiul de forță”** al morții (civile), neștiind atunci de grozăvia planului maiorescian. Între timp, însă, răsuflaseră niște adevăruri. Și a mai ținut să spună: **”Acest Eminescu a suferit de multe, a suferit și de foame. Da, dar nu s-a încovoiat niciodată** (cum avea să spună mai târziu, un erou al rezistenței anticomuniste, d-l Ion Gavrilă-Ogoranu, prin ciclul de volume intitulate: „Brazii se frâng, dar nu se îndoiesc.” – n.a.); era un om dintr-o bucată și nu dintr-una care se găsește pe toate cărările.” (În Nirvana) Ce spune, în definitiv, Caragiale? Că dacă el, sau Slavici, sau mai ales Maiorescu se încovoiaseră uneori sau mai des, Eminescu (prin caracterul și intransigența sa – n.a.) nu o făcuse niciodată. El adunase în sine condiția triplă a martirului, eroului și înțeleptului: **”Martirul, eroul și înțeleptul sunt numai trei forme ale unei și aceleiași substanțe: adevărul.** [...] **În sfârșit, adevărul e stăpânul nostru, nu noi stăpânii adevărului.”**¹³

*

Iată, reala reacție la Timpul se produce imediat prin graba suspectă de a-l înlocui pe Eminescu din redacție, fapt anunțat pe 2 iulie, **”când direcțiunea politică și redacțiunea o luă Mihai Paleologu (strămoș al cunoscutului eseist mason Al. Paleologu – n.a.). Este limpede că abia s-a așteptat ”îmbolnăvirea” incomodului pentru ca patronii să se descotorosească de el. Și pentru a-l scoate definitiv din viața civilă nu vor ezita (mai târziu, când Eminescu încerca să se întoarcă la profesia lui de credință – n.a.) să desființeze ziarul.** [...] Insist asupra faptului că

¹² Ibidem, pp.88-99.

¹³ Ibidem, pp.99-150.

primul care a înțeles viclenia publicității în jurul bolii sale, a fost poetul. Din acest punct de vedere, el a purtat un adevărat război cu prietenii, cu adversarii. [...] Ea a mers până la gesturi disperate ca spargerea vitrinei, la Iași, cu călcarea în picioare a volumului editat de Maiorescu. Asemenea ieșiri i-au adus încarcerarea la Mănăstirea Neamțului. [...] Să mai amintesc că Eminescu a încercat în repetate rânduri să reintre în posesia lăzii cu manuscrise și cărți, aflată la Maiorescu. Era dreptul său elementar; dar criticul se considera stăpân și peste averea spirituală a poetului. Lipsit de aceasta, Eminescu trebuia s-o ia de la zero, căci memoria nu-i suficientă spre a-ți revizui opera. Lada însemna pentru poet viața, mai mult decât pierderea postului de la Timpul. Ingrată postură și-a asumat atunci Maiorescu, în pofida argumentului că a salvat manuscrisele de cine știe ce avataruri, până la cedarea lor către Biblioteca Academiei (după mulți ani și după presiuni ale opiniei publice! – n.a.) ¹⁴

*

În articole, Matei Basarab (alături de Mircea cel Bătrân, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul ș.a.) este simbolul arheului românilor. Eminescu se simte continuator (întrupare "metempsihotică") și solidar cu toți acești iluștri apărători ai ființei naționale. [...] Gazetarul luptător este ipostază de mare voievod, care și-a ales drept armă scrisul, căci vremurile moderne sunt potrivite pentru astfel de arme. Iar dacă politica românească n-a evoluat, în ultimă instanță, pe toboganul intereselor transnaționale, se datorează și extraordinarei verve publicistice a culturii critice eminesciene, în ciuda sentimentului zădărniceii ce se degajă din mărturiile ultimilor ani. I. C. Brătianu va urma, după proclamarea regatului (fapt cu care Eminescu a fost, în cele din urmă, de acord – n.a.), marile linii naționale ale gândirii poetului, deși gazetarul a fost sacrificat. În vreme ce Carol I era regele politic al românilor (adus și sprijinit de unii masoni – n.a.), Eminescu era (este și va rămâne, cu voia noastră și a lui Dumnezeu – n.a.) regele spiritului național. [...]

*Nu puteau încăpea doi regi într-o singură țară. În mod fatal, unul dintre ei trebuia eliminat. Iar eliminatul a fost Eminescu. El și-a asumat sacrificiul, așa cum au făcut-o dintotdeauna cei mai buni, ca la strămoșii daci. Pentru compensație, el a fost proclamat doar regele poeziei, poetul național. Acesta e sensul ontologic al creării mitului Eminescu de către T. Maiorescu, cel care a contribuit (decisiv – n.a.) la "aruncarea peste bord" a ziaristului, care l-a numit "cea mai înaltă încorporare a inteligenței române". [...] "Pentru că fiind moștenitorul lui Matei Basarab regele se temea să nu-i iau moștenirea." (sunt însăși cuvintele lui Eminescu, la procesul său de punere sub interdicție, prin care încearcă să spună adevărul până la capăt; că regele Carol I se simțea umilit și se temea că își va pierde popularitatea – n.a.) Sunt cuvinte care exprimă exact cauza morții civile a lui Eminescu. Existând în manuscrisele poetului și un plan de abdicare a regelui, adevărul spuselor devine și mai grăitor (adăugând și incidentul de la Capșa, în care Eminescu tunase și fulgerase la adresa regelui – n.a.). **La nivel arheal, Eminescu iar nu Carol era moștenitorul lui Matei Basarab.*** ¹⁵

*

Un om al bisericii, vestitul canonic Alexandru Grama, a tipărit în 1891 cea dintâi carte despre Eminescu. Desigur, contestarea lui Eminescu – poetul și gânditorul politic – a început încă din timpul vieții, nedepășind firescul dintr-o viață culturală obișnuită. Paradoxal, Grama îl acuză pe Eminescu în numele creștinismului, al patriotismului și al moralei, pietre de temelie a eminescianismului. [...] Am pomenit, în prefață, că un poet de talia lui Mircea Cărtărescu își asuma mândria de a fi co-participant la începutul demitizării lui Eminescu. [...] Ce zicea Grama

¹⁴ Ibidem, pp.148-159.

¹⁵ Ibidem, pp.163-164.

în 1891? El sintetiza majoritatea relor care au motivat, în adâncuri, moartea civilă și cea fizică. Le voi sistematiza, deoarece trasează modelul tuturor denigrărilor de peste un secol:

- 1) *Eminescu n-a fost un geniu autentic, ci unul fals, creat prin "mitizare"; Grama face un soi de teorie a geniului: "genii adevărați" (Voltaire, Goethe, Cervantes, Shakespeare) și "genii falși" (Eminescu). Ba, ajunge să afirme că n-a fost "nice geniu";*
- 2) *Eminescu a fost, pur și simplu, un om comun care a înnebunit la 35 de ani (apreciere după ureche). Adevăratul Eminescu e cel din ultimii ani, care ilustrează "întunecimea minții";*
- 3) *A fost lipsit de capacitate intelectuală, încât, în Germania (Grama nu știa și de Viena), a rătăcit "câtva timp", întorcându-se în țară cum s-a dus, "fiindcă îi lipsea pregătirea gimnazială (adică bacalaureatul – n.a.);*
- 4) *A început să fie adulat ca poet din pricină că s-a conformat "gustului lingvistic" al "noii direcții" de la Convorbiri literare, care imita servil literatura germană;*
- 5) *Eminescu nu corespundea interesului național, "se ferea de a manifesta în poeziile sale merite ale "direcției noi", dar aceasta a comis o greșală de neiertat, a introdus "cultul nemeritat și periculos al lui Eminescu ("Dilematicii" anului 1998 preiau oroarea de cultul Eminescu în termeni similari!) [...];*
- 6) *Cultul postum al lui Eminescu i se pare de-a dreptul scandalizant, ca și dilematicilor (celor de la „Dilema” – n.a.). Grama protestează împotriva bustului care i s-a ridicat la Ateneu, precum contemporanii noștri împotriva statuii lui Gh. Anghel: "Aceasta este a treia situațiune comică în suirea lui Eminescu pe scara geniilor";*
- 7) *"Ci adevărul e că Eminescu n-a fost nice geniu, și nice barem poet. Ci o ceată de oameni din alte motive a sedus publicul nostru cu cultul lui Eminescu într-un mod care nu se va putea nicicând scuza." Ce a fost? Cu siguranță, "o nulitate literară", în jurul căreia s-a stârnit o idolatrie: "De la 1883 încoace, cultul lui Eminescu își serbează prin publicul nostru toate orgiile sale." (Uluitor, dar așa credea, în ultimii ani, până și Petru Creția!) Eminescu nu merită nici "numele de poet mediocru". (Exact ca dilematicii, care-l văd sub nivelul poezilor din Epigonii). [...]*
- 8) *În poezie, nu e "absolut nimic alta decât simțul sexual sub formă de amor și un urât sub forma pesimismului lui Schopenhauer";*
- 9) *Ideea lui N. Manolescu și a altora că tinerii sunt torturați în școală cu Eminescu a fost emisă întâia oară de Grama. [...] Modelul Eminescu trebuie extirpat urgent din fața tinerelor generații. [...] Nu propunea Eugen Negrici instituirea unei tăceri de cel puțin zece ani în jurul lui Eminescu?*
- 10) *Maiorescu ar fi făcut mult mai bine României dacă lăsa nepublicate în volum poeziile lui Eminescu. [...] De aceea, dilematicii și comilitonii lor încearcă acum din nou, poate cu mai mulți sorți de izbândă, să ne scape de rușinea națională numită Eminescu.*¹⁶

*

Este exemplul lui Moses Gaster, care nu s-a dovedit la înălțimea prieteniei lui Eminescu. Ce porniri obscure l-au îndemnat pe Gaster, în 1910, să strecoare, în Encyclopedia Britannica, informații falsificatoare despre fostul său prieten? Să fi fost mai puternică atmosfera de ostilitate creată de congenerii săi decât prietenia? Posibil. [...] Ei bine, Gaster n-a găsit altceva mai bun

¹⁶ Ibidem, pp.165-168.

decât a informa publicul englez că Eminescu este pseudonimul unui poet "de origine turco-tătărară". Așadar, avea România un poet important, dar acesta nici măcar nu era român! [...] Necazul mare este acela că neadevărurile de acest gen rămân înscrise în paginile unor lucrări considerate de atâția, și justificat întru totul, drept izvoare istorice, cu netăgăduite virtuți documentare. [...] Aici vine poetul nostru, cu o îndrăzneală miraculoasă, "riscând" enorm. Este limpede că, readucând adevărul în poezie, Eminescu se abătea de la estetica maioreșciană, pentru care adevărul e obiectul exclusiv al științei. [...] Adevărul precede cuvântul. De aceea, cuvântul e marele chin al poetului, chin pe care estetica tradițională nu și l-a pus niciodată (apropiați ai săi mărturisesc că lucra excesiv de mult uneori, până termina ce și-a propus – n.a.). [...]

Nu se considera Eminescu "poet de ocazie"? [...] Într-adevăr, ca și Rimbaud, Eminescu se știa nu numai poet, ci și "savant" (în sensul de cercetător atent – n.a.). Într-o scrisoare, mărturisește Veronicăi Micle că preocuparea lui de căpetenie este "științifică și literară". Slavici, la rândul-i, probează că atunci când Eminescu era acaparât de o problemă științifică (de economie politică, domeniu în care excela, ori de istorie etc. – n.a.) nu se lăsa până nu cerceta lucrurile până la deplină limpezire. Noica a văzut că Eminescu face parte din categoria rară a artiștilor-savanți, comparându-i manuscrisele cu cele ale lui Leonardo da Vinci și cu caietele lui Paul Valéry. **Câți dintre critici au înțeles cu adevărat această incomparabilă sete de cunoaștere a poetului român? Foarte puțini. Este binecunoscută suficiența de sine a criticului estetizant în literatura noastră.** Cei mai mulți privesc cu suspiciune și iau în derâdere pe literații și pe oamenii de știință care nu despart poetul de cugetătorul politic și științific. [...] Astronomul Charles Nordmann dădea exemplul florii, cu momentele succesive ale evoluției sale, întrebându-se: există oameni care să cuprindă dintr-o privire întregul? Eminescu era conștient de această dificultate extraordinară și atribuia lui Dumnezeu capacitatea de a cuprinde simultan "roata universului" (trecutul, prezentul și viitorul omului – n.a.) Omul prinde lucrurile numai "bucată cu bucată", în succesiune. [...]

Einstein a distrus credința în obiectivitate a vechiului scientism întemeiat pe mecanica lui Newton și pe apriorismul lui Kant. Einstein a lucrat toată viața la găsirea "ecuației universului". Și ca semn că înaintașul său din România trăia într-o lume similară, vom descoperi că Eminescu era bântuit de aceeași dorință de a stăpâni o "teorie a ecuațiunii universale", laitmotiv al însemnărilor din manuscrise. Nici unul nu a găsit-o în termeni matematici (deși urmașii lui Einstein fac astăzi progrese în Grand Unification Theory). În schimb, Eminescu a cucerit-o în limbajul poeziei, se pare singurul domeniu în care Dumnezeu permite apropierea de Sine, alături de credință. [...] Legenda spune că Einstein ar fi găsit "formula universului" și că, înspăimântat de ceea ce se poate face cu ea (v. Misteriosul experiment Philadelphia), a distrus-o. Poate că în nopțile lui de singurătate ultimă Eminescu însuși a întrezărit-o. De aceea, Domnul l-a pedepsit, întunecându-i gândul. [...] Am atras atenția, în altă parte, asupra izbitoarei asemănări (în ceea ce privește concepția asupra timpului și spațiului) dintre intervalul einsteinian și ghemul eminescian.¹⁷

*

Arta poetică eminesciană deschide un drum atât de îndrăzneț și de complex (mai ales sub raport filosofic – n.a.), încât i-a găsit nepregătiți pe criticii literari, fiindcă marii scriitori români de la dânsul s-au revendicat, de la Bacovia, Blaga și Arghezi, până la Nichita Stănescu și Cezar Ivănescu. De aici începe paradoxul eminescian. Era normal ca o viziune ontologică dublată de una cosmologică, atât de cutezătoare, să apară cu un ceas mai devreme decât în

¹⁷ Ibidem, pp.207-226.

știință. Din nefericire, s-a întâmplat asta în cultura unui popor marginalizat și care mai suferă și de un viclean complex al întârzierii, asociat cu obsesia "sincronizării" cu alții. Iată izvoarele dramei: în timp ce Eminescu a fecundat toată marea cultură românească modernă (și în câteva cazuri alte culturi – exemplul cel mai fericit fiind influența exercitată asupra marelui poet simbolist slovac Ivan Krasko), critica autohtonă a creat mitul "romantismului întârziat". Să ne mai mirăm de dezinteresul Europei față de Eminescu?

*Am demonstrat în Eminescu – Dialectica stilului că două evenimente artistice excepționale au revoluționat, în acest sens, literatura europeană, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea – polifonismul romanelor lui Dostoievski și armonia eminesciană. De aceea, **pentru Eminescu abia astăzi bate ceasul consacării universale, în pofida vocilor demolatoare.** Acest ceas nu mai trebuie ratat din pricina obtuzității unora dintre români. [...] De altfel, "galaxia Grama" s-a născut ca reacție antieminescologică, primul eminescolog "primejdios" fiind T. Maiorescu. În el bate tare părintele Grama. Blăjeanul îi reproșa lui Maiorescu două chestiuni: 1) că a avut nefericita idee de a-l edita pe Eminescu (generând, altfel spus, ramura de temelie a eminescologiei – editologia); 2) că, recunoscând în poet pe "cea mai înaltă încorporare a inteligenței române", a impus "artificial" mitul Eminescu. Aceste idei-forță ale lui Grama sunt reluate de ultimii săi discipoli. [...] Acum, după ce Eminescu a fost editat integral, s-a trecut la culpabilizarea eminescologiei [...] "Corectă" e logica lui Cristian Preda: de vreme ce Eminescu este o nulitate absolută, cu milă trebuie privită și știința despre nimic – eminescologia.*

Ce mai rămâne din Eminescu? Mia de lei cu chipul poetului, bancnotă devalorizată, pe care Cezar Paul-Bădescu, responsabilul de număr 265 al Dilemei, a luat-o drept simbol pentru a arăta ce este cu adevărat Eminescu!¹⁸

---

¹⁸ Ibidem, pp.224-252.

EMINESCU – EROUL CULTURII MODERNE ROMÂNEȘTI, CARE A TRĂIT ÎN FREAMĂTUL VIETȚII NAȚIONALE

*Se constată că, cel mai adesea, în teritoriile românești, minoritarii (în special evreii, în marea lor majoritate!) au venit cu mentalitate de stăpâni, ca agenți ai țării lor de nucleu, refuzând armonizarea cu legile locului (în ultimele veacuri – n.a.). S-a vorbit mult de xenofobia sau de antisemitismul românilor, dar arareori s-a încercat să se explice de ce mintea cea mai luminată a poporului român, M. Eminescu, s-a văzut în tragica postură de a scrie acea teribilă poem intitulată Doină, în care se spune: «Cine-au îndrăgit străinii, / Mânca-i-ar inima câinii, / Mânca-i-ar casa pustia, / Și neamul nemernicia!» Eminescu rezuma un întreg travaliu istoric de comuniune strâmbă dintre majoritari și minoritari, în condițiile în care ultimii aveau o altă menire decât în civilizațiile de nucleu din Occident, unde, dimpotrivă, mai degrabă minoritarii au avut de suferit. Până și evreii și găgăuzii (care nu aveau țări de nucleu) au fost utilizați de țări (apoi de comuniști) spre a-i disloca și a-i rusifica pe moldoveni, în Basarabia. [...] **Eminescu a fost cel dintâi care a înțeles soarta istorică a Basarabiei ca pe o cheie a destinului românesc însuși. [...] Dându-l pe Eminescu, moldovenii au produs marea sinteză a geniului național, chintesenta românismului. O asemenea sinteză, dar politică, a fost la vremea lui, Ștefan cel Mare. [...] Încât «moldovenismul» uzurpat de doctrinarii panslaviști se opune decisiv și radical celor două plăci turnante ale românismului – Ștefan cel Mare și Mihai Eminescu.**¹⁹*

*

*Eminescu este conștiința arheică a neamului românesc, explicând Golgota basarabeană (dar nu numai) și proiectând-o ca destin și sarcină pentru generațiile viitoare; în urmă-i s-au ridicat alte conștiințe remarcabile. [...] **El a avut uriașa dorință să deschidă ochii «păturii superpuse» asupra tendințelor ei rapace antinaționale în numele unui demagogic «patriotism». Adică a vrut să vindece clasa politică de «complexul sfâșierii». Pentru asta, el a sacrificat creația propriu-zisă și s-a angajat într-o teribilă luptă cu politicianismul. Întreaga tragedie a existenței lui Eminescu de aici a pornit, de la publicistică. [...] Nimeni n-a dorit mai mult ca Eminescu «un mare viitor» țării sale. Numai că o «Americă dunăreană», poetul o știa bine, echivala cu înstăpânirea definitivă a străinilor în țară. Ce-ar fi ajuns România ca «Americă dunăreană» ne-o arată astăzi Basarabia, colonizată masiv de străini și deznaționalizată până la limită. România nu putea fi o creație hibrid ca America, rezultat al unor împrejurări istorice specifice și al unor relativ recente valuri de colonizare. Specificul civilizațiilor europene este altul, fiecare cu geniul său inconfundabil într-o admirabilă diversitate în unitatea europeană. De aceea, o Românie fără a avea ca reazem poporul român este un nonsens (cu atât mai mult, cu cât în România minoritățile n-au fost oprimate, dimpotrivă, tendința a fost inversă!)²⁰***

*

Maiorescu reușește să dea lovitura de grație lui Eminescu la sfârșitul anului 1883 (la câteva luni după internarea lui – n.a.), când publică un volum de 64 de poezii eminesciene (fără a avea acordul autorului, motiv de revoltă și de furie mai târziu – n.a.). Abilitatea sa a fost extremă, aceste poezii erau menite să distrugă imaginea unui Eminescu naționalist, adversar de temut al liberalilor, teoretician al problemelor societății românești. Astfel, Maiorescu reușește

¹⁹ Theodor Codreanu, *Basarabia sau drama sfâșierii*, Ed. Pax Aura Mundi, Galați, 2004, pp.70-112.

²⁰ Ibidem, pp.19-153.

să scindeze opera eminesciană, limitând-o la poezie. Din acel moment și până în zilele noastre, Eminescu este cunoscut de toată lumea drept «marele poet», «poetul național al României», ștergându-se aproape complet opera sa ziaristico-politică (păstrată de altfel, de Maiorescu în secret), operă cu mult mai valoroasă și mai bogată decât opera sa poetică. Una din primele persoane care a sesizat lovitura de maestru a lui Maiorescu a fost Ibrăileanu. [...] Volumul de poezii are un succes teribil (poate și datorită publicității și prestigiului lui Maiorescu), multe versuri devin suport pentru romanțe ieftine, cântate în cafenele și saloane, pierzându-și profunzimea.²¹

*

Eminescu – care, în tinerețe, sub influența lui Kant și a lui Victor Hugo, îmbrățișează cu multă ardoare proiectul unui tribunal al continentului (european) întru asigurarea păcii – înțelege pe deplin adevărul că omul aparține întregii omeniri numei prin intermediul colectivității în mijlocul căreia trăiește. El nu este, firește, în epocă, singurul care preconizează că ideea umanității nu poate fi opusă dreptului națiunilor (n-avem decât să ne gândim la Xenopol sau Hasdeu), dar intervențiile sale se remarcă printr-o anume netezire a formulărilor. «Individul care are într-adevăr dorința de a lucra pentru societate nu poate lucra pentru o omenire care nu există decât în părțile ei concrete – în naționalități» (ca atare, Eminescu se declara împotriva structurilor supranaționale și masonice - n.a.).²²

*

Necesitatea comerțului? O recunoaște și Eminescu, la modul general. Doar îi conspectase pe economiștii englezi. [...] Cu toate acestea, în articolele sale, poetul nu obosește să scrie că, «la urma urmelor», tot negoțul nu e decât «un soi de samsarlic între consumator și producător, un fel de manipulare care scumpește articolele». Influența teoriilor fiziocratice care considerau clasa comercianților drept o «clasă sterilă» (apud G. Călinescu)? De fapt, Eminescu are în vedere specula, ceea ce el numește «samsarlic». [...] Cu alt prilej, Eminescu ține să spună că n-ar avea nimic împotriva dacă totul s-ar face prin «muncă reală și cinstită în comerț și industrie», dar nu prin operațiile «care nu produc valori, prin samsarlicuri, prin traficuri, prin operații îndoielnice, prin așa-numitele operații de bani ce ei fac exploatând împrejurările, starea de strâmtorare sau mizerie sau prostia tuturor» (cum ar fi creditele cu dobânzi mari, „jocul la bursă” sau alte „inginerii financiare” etc, toate fără muncă cinstită și productivă – n.a.). [...] Ceea ce îl îngrijorează cel mai mult sunt efectele de ordin etic, o astfel de activitate financiară (mai ales cămătăria) influențând negativ caracterul oamenilor.²³

*

Cum spune un vechi proverb românesc, transcris de Iordache și de Eminescu însuși, „Dracul nu face biserici”; el face cârciumi. [...] Cârciumii evreiești (locaș al Diavolului) i se opune Biserica creștină (locaș al Domnului) [...] Într-un articol din 1879, scriind despre fenomenul de „cârciumărie evreiască” (văzut ca un „adevărat scandal”, ca o „cangrană a societății”), Eminescu deplânge faptul că duminica țăranul român preferă cârciuma (spațiu de „prostitue sufletească”), în locul bisericii (spațiu de înălțare sufletească). „Cârciumile (evreiești) sunt locale de îndobitocire și de prostituție sufletească și libertatea de a le ținea deschise duminica și sărbătorile face ca biserica să fie pustie în zile mari și cârciuma plină.”

²¹ Ibidem, pp.10-11.

²² Alexandru Oprea, *În căutarea lui Eminescu gazetarul*, Ed. Minerva, București, 1983, p.330.

²³ Ibidem, pp.131-133.

[...] „Ei (evreii) au înveninat și exploatat viciul beției în sate, au amestecat băuturile cu materii otrăvite, au înveninat astfel fizicește, au corupt moralicește populațiunile noastre.”
[...] „Deprinși a se organiza repede și lesne, ca orice popor vechi, ținut la un loc prin solidaritate de rasă, de interese și de religie, ei (evreii) dau în sinagogă ordine de zi pentru concurarea și ruinarea negoțului creștin...” (aprecieri care ne fac să credem că Eminescu era la curent cu conținutul sau caracterul scrierilor talmudice! – n.a.)²⁴

*

Eminescu nu a nutrit, fundamental vorbind, niciodată simțăminte și idei xenofobe gratuite, în speță, antisemite, ci **doar s-a pronunțat împotriva acelor etnii străine care puneau în pericol ființa națională a neamului românesc, mai cu seamă prin acțiunea parazitărilor asupra organismului etnic autohton. Așadar, încă o dată, reacțiile lui Eminescu sunt de apărare, iar nu agresive. De altfel, Eminescu însuși și-a explicat, în acest sens, poziția în articolul *Evreii și conferința*, publicat la 9 ianuarie 1877: „Cine știe cât de departe suntem de-a urî pe evrei – și aceasta o poate pricepe orice om cu privirea clară – acela va vedea că în toate măsurile noastre restrictive numai dreapta judecată și instinctul de conservare au jucat singure rolul principal.” Și, spre a avea o imagine și mai clară asupra datelor acestei „cestiuni”, se impune să reiterăm o idee afirmată de Eminescu în studiul *Influența austriacă asupra românilor din principate și anume că dintre toate instrumentele de penetrare în ființa altor state și popoare, pentru a le domina cu ușurință, politica austriacă miza cel mai mult, în epoca modernă, pe comerciantul evreu, datorită caracterului său funciar internaționalist (deci, prin definiție, ostil oricărei idei naționale).* [...]**

Titu Maiorescu în *Însemnările zilnice* amintește, undeva, într-o formă voalată, că, în tinerețile sale, ar fi fost francmason, dar în toate celelalte lucrări, cu caracter public, continuă să susțină indiferentismul politic al „Junimei”. [...] În realitate, încă din 1865, Petru Mavrogheni și Iorgu Sutz, împreună cu Vasile Pogor și Titu Maiorescu puseseră bazele lojei „L’Etoile de Roumanie” (Steaua României). Un an mai târziu apare ziarul politic (sic!), literar și comercial: *Constituțiunea*, în al cărui comitet de redacție intrau aproape toți membrii inițiați ai lojei, bineînțeles și Titu Maiorescu (ziarul își va modifica titulatura, în 1867, numindu-se *Gazeta de Iassi*). Este evident caracterul opozant al „Stelei României” față de orientarea naționalistă a grupului condus de Simion Bărnuțiu, în programul ei figurând la loc de cinste toleranța politică și religioasă. [...] **în lupta lor din acei ani pentru câștigarea de drepturi politice și civile, comunitățile izraelite au căutat să se folosească de organizația Francmasoneriei.** [...]

Pentru Eminescu problema care-i stă lui mai mult la inimă se reduce la dreptul de cumpărare a proprietăților rurale. [...] Este vorba, în ultimă instanță, de ceea ce semnala și consulul francez (Platner) când arăta că bancherii evrei se lansează în operații cămătărești, folosind gajuri ipotecare și dacă legislația le-ar permite să stăpânească bunuri rurale „întregul pământ al Moldovei ar trece în puțini ani în mâinile lor”. [...] **„Nici un neam de pe fața pământului nu are mai mult drept să ceară respectarea sa decât tocmai românul, pentru că nimene nu este mai tolerant decât dânsul.”** (Eminescu)²⁵

*

²⁴ Andrei Oișteanu, *Imaginea evreului în cultura română*, Ed. Humanitas, București, 2004, pp.178-440 (o lucrare controversată).

²⁵ Nicolae Cârlan, *Mihai Eminescu în context bucovinean*, Grupul Editorial Mușatinii și Bucovina Viitoare, Suceava, 2000.

Pentru a înțelege mai bine programul politic eminescian, bazat pe statul natural sau organic, în care **egoismul etnic poate fi strunit prin cultură**, trebuie să remarcăm umanismul eminescian, care este incompatibil cu xenofobia: „Acuza cea mare, pronunțată, altminteri, ar fi aceea de xenofobie, de lungă carieră în cazul Eminescu. Clișeul însă a blocat calea de înțelegere a extraordinarului simț istoric al poetului, pe care N. Iorga i l-a recunoscut cel dintâi. [...] În definitiv, egoismul etnic este natural în tendința lui de a elimina etniile potrivnice. Nestrunit însă prin cultură, duce la barbarie. **Cultura începe cu depășirea egoismului de orice soi**, Umanitatea e una singură în diversitatea (prismatică, zice Eminescu) a popoarelor și națiunilor. „Unul e în toți, tot astfel precum una e în toate” constituie fondul ontologic al înaltului umanism eminescian. Ajungi însă la universal prin „monogramul” etnic ce ți s-a dat. Din acest punct de vedere, „xenofobia” poetului e o poveste ticluită anume să abată atenția de la adevărul doctrinei sale.”²⁶

*

Cine persistă în acuzația de xenofobie, ori n-a priceput mecanismul edificiului teoretic și practic, ori are interesul expres să perpetueze o prejudecată întreținută cu abilitate de către cei ce se simțeau sau se simt vizați direct de poet. Poporul român (inclusiv intelectualii săi autentici) n-a simțit niciodată în celebra Doină un rușinos sentiment de xenofobie, ci o realitate tragică a istoriei naționale: „**De la Nistru pân’la Tisa / Tot românul plânsu-mi-s-a / Că nu mai poate străbate / De-atâta străinătate.**” Etc. Este împotriva ontologiei arheității (eminesciene) să-ți urăști semenii, deci și pe străini. Pentru Eminescu, omenirea formează un singur corp, căci arheii popoarelor se-ntâlnesc întru Archaeus. Omenia mioritică a îngădui primirea ospitalieră a multor prizoniți printre români. Numai că o parte dintre aceștia s-au transformat din prizoniți aiurea în prizonitori în România! Asta e toată povestea. Povestea iepurelui care a primit vulpea în casă și s-a văzut azvârlit pe ușă. Iepurele din poveste nu-i altul decât înrăitorul „xenofob” Eminescu. Și desigur, poporul român etichetat aidoma, în bloc. Ținta lui Eminescu n-a fost să stârnească porniri xenofobe, ci să contribuie la normalizarea raporturilor strâmbe dintre autohtoni și periferici, în sensul unei sănătoase direcții naționale, a cărei măsură să fie adevărul. **Naționalitatea în marginile adevărului. Sintagma este incompatibilă cu xenofobia.**²⁷

*

Pentru un naționalist (patriot) ca Eminescu, era firesc, să-și atragă nenumărați dușmani, inclusiv în rândul presei românești și străine, aservite unor interese. Astfel, nu se poate explica atitudinea sau campania ostilă din presă, atunci când manuscrisele lui Eminescu, predate de Maiorescu Academiei în 1902, au putut fi oferite publicului larg. Pretextul invocat de Maiorescu, că acestea aduceau deservicii „defunctului poet” s-a dovedit imediat fals, pentru că ele de fapt i-au sporit considerabil valoarea și prestigiul de gânditor și filosof. De altfel, „tot în Sămănătorul, nu după multă vreme, în speță la 4 ianuarie 1903, Ilarie Chendi, unul din cei ce foloseau manuscrisele spre editare, avea să scrie: «Cu operele postume ale lui Eminescu s-a întâmplat un fenomen foarte ciudat. În loc de-a saluta unanim salvarea din ghearele pieirii a unui tezaur poetic imens, presa a preferat să certe pe descoperitorii acestor scrieri.»” [...] „Iubesc acest popor bun, blând, omenos, pe spatele căruia diplomații croiesc charte și resbele, zugrăvesc împărășii despre cari nici prin gând nu-i trece...” (Eminescu)²⁸

*

²⁶ Theodor Codreanu, *Provocarea valorilor*, Ed. Porto-Franco, Galați, 1997, pp.20-21.

²⁷ Theodor Codreanu, *Modelul ontologic eminescian*, Ed. Porto-Franco, Galați, 1992, p.113.

²⁸ Constantin Noica, *Eminescu sau gânduri despre omul deplin al culturii românești*, Ed. Eminescu, București, 1975, pp.36-71.

Dar Eminescu nu este numai un poet de geniu. Este ceva mai mult. El este cel dintâi care a dat un stil sufletului românesc și cel dintâi român în care s-a făcut fuziunea cea mai serioasă – fuziunea normală – a sufletului daco-roman cu cultura occidentală. El, vagabondul, lipsit de diplome școlare, feciorul lui Gheorghe Eminovici de la Ipotești, este eroul culturii noastre moderne. Aceasta se poate vedea chiar numai prin argumentul lingvistic. Comparați limba din poezia lui cu limba oricărui scriitor român și veți vedea că la nici unul elementul autohton nu s-a îmbinat atât de armonios cu cuvintele noi, expresia fuziunii perfecte a sufletului național cu gândirea europeană.²⁹

*

Eminescu a fost naționalist entuziast, vizionar, intransigent, criticist, dar numai o nețărmită dragoste de neam e cauza atitudinii sale de viață. O concepție filosofică îi întărește sentimentul și atitudinea. [...] Eminescu a exaltat puterea de rezistență și creație a națiunii, opunând acelor vânturători de idei care nu-și dădeau seama că o națiune mică fără religia naționalității se ruinează și se reduce la rolul de colonie în care promiscuitatea de idei și forme e un principiu. [...] Națiunea, singura realitate, e singura nelimitată ca durabilitate, e singura creatoare de civilizație. Tot ce se va face într-o țară trebuie să aibă pecetea națională. Încrederea lui în vigoarea și triumful națiunii era atât de stăpânitoare, încât națiunea devine la el regulatorul tuturor gândurilor în domeniul politic și cultural. **Națiunea era punctul central al vieții lui sufletești.** [...]

Naționalismul lui Eminescu e de o mare noblețe. Rar scriitor să fi simțit mai intens și mai fără întrerupere emoția eminamente socială de a se crede reprezentantul unei colectivități, de-a scrie și lupta numai pentru interesele acesteia. Eminescu și-a trăit viața pentru națiune și s-a contopit deplin cu suferințele și nădejile acesteia. Asta-i replica lui față de cei ce prețuiau numai ființa individuală, față de cei ce nu știu că nu-s nimic în fața totului, că nu prețuiau nimic dacă zbuciumul gândurilor și simțirilor nu se integra în gândirea și simțirea colectivității. Departe de Eminescu atitudinea de plantă stearpă, blestemată să nu înalțe niciodată mireasma ei în concertul mireasmelor unei pajiști. Eminescu trăiește în freamătul vieții naționale.³⁰

*

Din păcate, Mihai Eminescu este mai actual decât suntem noi, cu gândirea noastră de astăzi. Deci un om, pentru că și el a fost un om, un om care, acum aproape un secol și jumătate de la nașterea sa, **a văzut lucrurile mult mai limpede decât le vedem noi,** contemporanii acestor fapte. Dacă am avea răbdarea să citim cu atenție unele din articolele politice care se referă la realitatea economico-socială și politică de atunci și modul în care Eminescu a analizat-o și a dat soluții, vom vedea că în primul rând realitatea aproape că se repetă și, în al doilea rând, că soluțiile date de Eminescu sunt valabile, sunt aproape singurele soluții pe care le mai putem găsi. E trist că nu am reușit să depășim etapa de consumatori ai operei eminesciene și nu reușim să devenim continuatori în fapt ai gândirii eminesciene. [...] După părerea mea, poezia „Doina” este un text normal și nu ascunde nici un fel de atacuri, bombe sau surprize. Ea se referă la o situație de fapt din acel moment. Această poezie nu trebuie citită și aplicată stricto-sensu la realitatea de astăzi, ci trebuie citită și înțeleasă în realitatea de atunci, dacă ne referim la mesajul și conținutul său informațional. [...] În primul rând toată lumea recunoaște că este un poet național. **Este un poet naționalist în sensul bun al cuvântului naționalist, pentru că există o confuzie destul de mare care se face atunci când se pronunță cuvântul naționalist.**

²⁹ 100 cei mai mari scriitori români, Ediția a II-a revizuită, lucrare elaborată sub egida Uniunii Scriitorilor din România, coordonată de Mircea Ghițulescu, Ed. Lider, București, 2005, p.75.

³⁰ Dumitru Murărașu, *Naționalismul lui Eminescu*, Ed. Pacifica, București, 1994, p.150.

Unii înțeleg prin naționalist un element îndreptat împotriva altora. Eu consider că naționalismul este o acțiune în favoarea propriei națiuni, în nici un caz îndreptată împotriva altor națiuni. [...]

Unii, aflați într-o situație de putere de o anumită natură, căutau să se legitimizeze și atunci și-l apropiiau, deci și-l luau în posesie pe Eminescu, să se justifice cu el (mai ales comuniștii – n.a.). Dacă noi vom căuta cu lumânarea elemente antisemite, scoțând din contextul general al gândirii lui Eminescu problema evreiască și scoțând câteva adjective și uitând contextul și ideea generală (ba și contextul istoric – n.a.), sigur îl putem declara antisemit, gândind la nivelul epidermei. De aceea cred că în cazul de față ar trebui să o gândim la nivelul intelectului și nu la nivelul epidermei. În ceea ce privește antisemitismul lui Eminescu, eu cred că el a atras atenția asupra unui fenomen economic în măsura în care negustorii evrei erau agenți economici, deci agenții care efectuau o transformare dureroasă asupra societății românești; marea lor majoritate erau evrei și poetul s-a găsit într-o situație de adversitate față de evrei printr-o adversitate față de un fenomen economic și social. ³¹

---

³¹ Eugen Uricaru, fostul președinte al Uniunii Scriitorilor din România, în vol. lui Mihai Vicol, *Un deceniu în interviuri (1990-2000). De la Gorbaciov la Cezar Ivănescu*, Ed. Junimea, Iași, 2003, pp.147-149 (în art. Eminescu este mai actual decât suntem noi, apărut în România liberă, ianuarie 1998).

EMINESCU, ÎN IPOSTAZA DE ECONOMIST, PUBLICIST ȘI MORALIST AL VIEȚII SOCIAL-POLITICE

Mihai Eminescu, poet, prozator, publicist și economist, a fost unul dintre exponenții de seamă ai gândirii social-economice din țara noastră în a doua jumătate a secolului al XIX-lea.

Publicistul Mihai Eminescu, convins de necesitatea cunoașterii realităților concrete ale economiei românești, ale vieții economice în general, a analizat și interpretat numeroase probleme economice, comerciale, financiare, monetare etc. Preocupat permanent de legătura dintre teorie și practică, fiind redactor la diferite ziare, el a oferit cititorilor, în mod constant, analize documentate și riguroase. [...]

Prin opțiunile sale privitoare la dezvoltarea industrială a țării – prioritate strategică a cărei înlăturare trebuie sprijinită în mod obligatoriu de către stat – Mihai Eminescu se manifestă ca un adept al protecționismului economic, iar prin concepția sa despre relațiile sociale – necesitatea imperioasă a înlăturării exploatării de orice fel și bazării edificiului social pe raporturi de echitate interumană – aderă la ideile liberalismului politic.

Astfel, se poate afirma că Mihai Eminescu are o atitudine disimetrică față de liberalism: îl respinge în plan economic, dar îl subscrie, din punctul de vedere menționat, în plan politic.³²

*

*Așa cum evidențiază Mihail Manoilescu, Mihai Eminescu s-a ridicat „în toate domeniile împotriva a tot ceea ce reprezintă copie (copiere mecanică n.n.) și import de gândire”. De aceea, arată Ion Bulborea, el și-a exprimat convingerea că „**reorganizarea economico-administrativă a țării nu trebuie să fie copia palidă a unor formule străine, ci rezultatul studierii adânci a tradițiilor înaintate ale poporului, a cerințelor lui imediate și de perspectivă.**” Iar Eugen Simion subliniază: „Exasperat de reformismul străin de legile firii și de legile nației, Mihai Eminescu critică vehement legile străine care nu se potrivesc la noi, popor de țărani (țară cu economie slab dezvoltată – n.n.), și cere să se respecte doar legile care purced de la popor și rezultă din trebuința poporului, care este, totodată, și trebuința naturii.” [...]*

Gândirea sa economică – arată Mihail Manoilescu – se poate urmări pe trei linii, care toate au ca punct comun de pornire ideea de dreptate. Căci el a văzut întâi, în viața omenirii, tot ceea ce era exploatare a omului de către om: exploatarea dintre țară și țară, exploatarea dintre clasă și clasă, exploatarea dintre neam și neam.

*Cea dintâi l-a dus la **concepția independenței economice**; cea de a doua la **principiul dreptății sociale**; cea din urmă la **ideea românismului economic**. Și astfel, gândirea lui Mihai Eminescu se reazemă pe o mare bază triumphiulară ale cărei vârfuluri sunt însemnate cu cuvintele: independență, dreptate, românism.” [...]*

Mihai Eminescu este părintele a două teorii economice: cea a economiei naționale și a costurilor aferente. [...] Teoria economiei naționale. Nevoile oamenilor și ale popoarelor de a-și însuși cât mai multe bunuri și de a-i domina, astfel, pe nonposesori, constituie motorul dezvoltării ramurilor de activitate economică ale fiecărei națiuni. De aceea, evoluția economiei oricărei țări este, întotdeauna, o victorie a posesorilor asupra nonposesorilor. [...] Teoria costurilor aferente. Elaborarea, la nivel de țară, a strategiei de producție trebuie să reprezinte aplicarea principiului producerii mărfurilor pe baza mediei productivității muncii naționale.

---

³² Radu Mihai Crișan, *Spre Eminescu. Răspuns românesc la amenințările prezentului și la provocările viitorului*, Ed. Cartea Universitară, București, 2005, pp.9-65.

*Fabricarea înlăuntrul granițelor a acelor produse care reclamă, absolut sau comparativ, un volum mai mare de muncă decât în alte țări, dar sunt vitale pentru națiune, este înțelept a fi încurajată, nicidecum sistată. Aplicarea de către o țară precar dezvoltată economic, a politicii liberului schimb în relațiile comerciale externe, o aservește inevitabil națiunilor puternice.*³³

*

„Un popor se crește prin industrie proprie. Nația agricolă e expusă de-a fi exploatată de vecinul industrial. Dependenta economică o atrage după sine pe cea politică. La noi industria este slab dezvoltată și se confruntă cu un proces de înstrăinare amplu. Neapărat trebuie să devenim nație industrială, măcar pentru trebuințele noastre.” [...]

„Aproape singurul producător în țara noastră e țăranul. Susținerea întregii xenocrații se traduce în muncă țărănească, în bir plătit de țăran în sute de forme. Regimul inuman de muncă îi subminează însăși substanța biologică și conduce la degenerarea clasei țărănești.” [...]

El a fost unul dintre cei mai sinceri și mai înfocați apărători ai țărănimii, considerând că această clasă este, cu adevărat, temelia neamului, întrucât însăși existența și dăinuirea acestuia stau în numărul țăranilor, în vigoarea brațului lor de apărători ai patriei și în mănolul produs al muncii lor. [...] Din acest considerent, el numește țărănimea clasa pozitivă căci ea este cea care produce elementele absolut necesare omului în existența lui firească: mâncarea, locuința și îmbrăcămintea. [...] Referindu-se la situația concretă în care se afla țăranul român, Mihai Eminescu considera că „am clădit un aparat greoiu și netrebnic pe spatele său, aparat reprezentativ cum îl numim, și care nu-i decât pretextul de a crea din ce în ce mai multe posturi, plătite tot din munca lui direct sau indirect. Într-o țară care n-are export industrial țăranul muncește pentru toți...”³⁴

*

„Comerțul. Este folositor în măsura în care sporește puterea de muncă și aptitudinile poporului. Altfel, este nociv. Modul de efectuare a liberalizării industriei și a comerțului a facilitat, cu concursul statului român, preluarea lor de către străini în detrimentul elementului românesc. Aplicarea, în relațiile comerciale cu străinătatea, a politicii liberului schimb este complet contraproductivă pentru interesele unei țări agricole – cum e România. De aceea, țara noastră trebuie să instituie taxe vamale prohibitive și, simultan, să încurajeze producătorii interni în realizarea de produse manufacturate. [...]

Sectorul financiar. La noi sporirea veniturilor statului înseamnă, totdeauna, diminuarea veniturilor fiecărei gospodării private. Dările se percep nu din prisosul producției, ci din necesitățile primare ale claselor de jos, din plata muncii zilnice. De aceea, mărirea contribuțiilor instituite de stat este echivalentă cu mărirea mizeriei populației. [...]

Bogăția unui popor stă în muncă, nu în bani. A încuraja munca, atât pe cea musculară cât și pe cea intelectuală, a o diversifica, a o crea acolo unde nu există, a da aptitudinilor naționale posibilitatea de-a se aplica, după soiul lor, la ramuri diverse de producție, înseamnă a construi, cu pragmatism, o economie națională solidă. [...]

Industria fără protecție nu se poate înființa, iar neatârănare politică fără industrie proprie puternică nu poate exista. Țările dezvoltate industrial proclamă libertatea comerțului internațional, dar recurg la măsuri de sprijinire a industriei proprii.”³⁵

*

³³ Ibidem, pp.97-102.

³⁴ Ibidem, pp.107-119.

³⁵ Ibidem, pp.128-181.

„Capitalul bănesc folosit de străini pentru prelucrarea proprietății asupra moșiilor din România este prin natura lui, cu totul indiferent față de soarta locuitorilor țării. Din momentul în care societăți străine și-ar pune capitalul la mijloc pentru a cumpăra și exploata moșiile din țară, fie și după cele mai înaintate reguli ale științei, cultura mare nu va fi decât o unealtă și mai draconică pentru aservirea poporului românesc. [...]

Scoala n-ar trebui să fie o magazie de cunoștințe străine, ci o gimnastică a întregii individualități a omului. Elevul nu e un hamal care-și încarcă memoria cu saci de coji ale unor idei străine, sub care geme, ci un om care-și exercită toate puterile inteligenței, întărindu-și aparatul intelectual și ridicându-și, totodată, nivelul moral. [...]

Independența politică și dezvoltarea durabilă a oricărui stat sunt determinate de gradul său de prosperitate economică. **Singura cale onestă de dobândire a avuției este munca. Ierarhia socială n-ar trebui să fie decât o ierarhie a muncii. Semidocții și cei cu conștiința pătată trebuie eliminați neîntârziat, din toate posturile care le permit să influențeze prezentul și viitorul țării. Silirea lor la muncă productivă este imperios necesară.**”³⁶

*

„Imperative naționale și politica militantă. Teorii abstracte de cosmopolitism, importate de aiurea, s-au împrăștiat pe nesimțite și au slăbit, cu încetul, simțul conservării naționale al românilor. Ele au introdus, în mecanismul nostru politic, fraza goală în locul realității.

De libertățile politice se folosesc numai privilegiații. Clasele de jos ale societății au fost lăsate pradă exploatorilor de pretutindeni – fiind astfel nevoite să facă față concurenței elementelor străine legate prin instituțiuni de ajutor mutual și de protecțiune a fiecărui de către toți ceilalți.” [...]

Revoluția franceză în versiune neconvențională. Acțiune internaționalistă, mediatizată drept franceză, nu a liberat spiritul uman, ci a introdus, în omenire, ceea ce este mai condamnabil în libertatea de a-și exprima oricine părerea. Pentru aceasta a folosit, concomitent, cel puțin două arme: **umanismul** – în planul religios; **raționalismul** – în cel filosofic. Prin **umanism a subminat autoritatea monarhică și pe cea a lui Dumnezeu și a destrămat întocmirea creștină a societății. Prin sofismele raționalismului a discreditat tradițiile și a semănat vrajba între clasele sociale. Proclamarea banului, pe orice cale ar fi el câștigat, drept unic criteriu de ierarhizare a oamenilor în societate este doar una dintre consecințele nefaste ale mentalităților instaurate la 1789.**³⁷

*

Mihai Eminescu deținut politic? Verticalitatea fără fisură a conștiinței sale gazetărești i-a atras indezirabilitatea. **Forțele antiromânești din afara și dinlăuntrul țării îl discreditează în ochii opiniei publice și îl extermină, lent, în detenție.** [...]

A te manifesta liber înseamnă a dispune după propria-ți judecată de puterile tale fizice, intelectuale și morale. **Statele demagogice (masonice – n.a.) au inventat pseudoproblema egalității pentru a escamota problema reală a libertății. Lupta între partidele politice se dă pentru obținerea controlului asupra minții noastre. Fiecare dintre ele știe că, din acel moment, a pus mâna pe forța noastră fizică și pe cea intelectuală.**

Mihai Eminescu, spre deosebire de liberali și de socialiști, concepe echitatea, la nivel societal, ca egalitate de șanse, iar nicidecum de condiții sociale. [...]

Este Tradiția opusul Modernității? Neamurile trăiesc sufletește prin tradiție și material prin civilizație. Tradiția nu este, în nici un fel, contrară modernității ci, dimpotrivă, o

³⁶ Ibidem, pp.197-243.

³⁷ Ibidem, pp.253-255.

completează. Ea rezează minimul de lucruri verificate, care, mai ales în vremuri tulburi, te ajută să nu greșești. [...] Mai mult, tradiția nu este, în nici un fel, contrară modernității; ci, dimpotrivă, o completează, întrucât, sintetizează Nichifor Crainic: "Tradiționalismul nu e o forță ce se opune civilizației", pentru că el "este tehnica vieții sufletești a unui neam", iar "civilizația e tehnica vieții materiale a omenirii". [...] Căci, **"în ipoteza că națiunea își pierde tradițiile, ceea ce nu-i o imposibilitate (mai ales – n.n.) pentru popoarele tinere, această pierdere ar fi egală cu însăși dispariția poporului, cu dizolvarea lui în masa umanității."** (cf. Alexandru Papacostea). [...]

Cu alte cuvinte, completează Ion Zamfirescu, "totul e ca omul-personalitate să aibă simțul valorilor, să-și dea seama de însemnătatea misiunii lui și să dețină sufletește mijlocul de a se ancora în lumea unor finalități ideale ale vieții." ³⁸

*

„Naționalismul constructiv. Drepturile la viață ale unei națiuni sunt întemeiate pe istoria ei, pe idealurile ei de viață, pe mijloacele morale pe care le are pentru a le realiza dar, mai ales, pe voința de a duce la îndeplinire aceste idealuri. Naționalismul constructiv, explică Pompiliu Nicolau, "reprezintă opera de afirmare a specificului național, prin dezvoltarea la maximum a calităților și corectarea, până la nimicire, a scăderilor acestui specific. [...]"

Miza averilor și pericolul Constituției. Avera e putere. Oamenii, prin trebuințele lor, depind de acela care o deține. De aceea, a năzui după bogăție e totuna cu a năzui după putere. Omul are atâta libertate și egalitate pe câtă avere are. Cel sărac e totdeauna sclav și neegal cu cel de care depinde prin trebuințele sale. Ceea ce numim, în genere, cestiuni constituționale nu sunt, în esență, decât cestiuni de posesiune. **Pericolul oricărei constituțiuni constă într-o împărțală perversă a averilor.** [...]

Capcana îndatorării externe. **O țară subjucată economic, cesionată întreprinderilor străine, debitoare altor țări, nu mai este pe deplin stăpână pe soarta ei, chiar dacă politicește se bucură de o constituție și de o organizare politică în aparență neatârnată.** [...]

Cum plămădim coeziunea națională. **O națiune dăinuie în măsura în care membrii săi formează o comuniune morală.** ³⁹

*

„Învățămintul este menit să creeze personalități organice. [...] Ancorarea profundă în spiritualitatea și experiența neamului lor le ajută să reacționeze eficient în fața dificultăților, chiar și atunci când se ivesc pe neașteptate. Acum însă, școala creează tipul omului universal – de nicăieri și de peste tot, lipsit de viziunea globală asupra lumii și a existenței (omul hiperspecializat sau „fragmentar” – n.a.). Rupt de tradiție și de mediul în care a trăit, acest om este incapabil să facă față neprevăzutului. Orice bandă politică îl poate manipula, fără ca el să bage măcar de seamă. Îi stă în putere să se autoredreseze individual, utilizând pârghii precum: gândirea, cultura, munca, cinstea, economia, gimnastica, meditația, contemplația și rugăciunea. [...] Marea realitate a vieții este viața ca fapt, ca unitate. Înțelegerea globală, experimentală, concretă, nu se poate obține decât prin contemplație... Nu înțelegi viața cercetând milioanele de fragmente care o alcătuiesc, ci încercând să-i pătrunzi sensul esențial. Nu poți înțelege omul studiind antropologia, istoria sau economia politică, ci lămurindu-ți, ție însuși, sensul existenței umane, condiția umană. Meditația, tăcerea, singurătatea, contemplația, sunt exerciții spirituale pe care nu le mai practică aproape nimeni astăzi. [...]"

³⁸ Ibidem, pp.266-272.

³⁹ Ibidem, pp.273-316.

Omul modern trăiește prea mult înconjurat de fapte și adevăruri abstracte, universale. Contemplația are tocmai acest rol de a transforma adevărurile universale în experiențe concrete. **Dacă oamenii s-ar gândi mai des la viață, la dragoste și la moarte – la aceste trei realități decisive și esențiale -, lumea contemporană ar fi, fără îndoială, altfel.**” (cf. Mircea Eliade).⁴⁰

*

Cealaltă față a studiilor în străinătate. Pecetea malefică a anului 1848. **Cultura străină ca atare nu poate strica pe om dacă trece prin filtrul caracterului deja formal al acestuia. Invers, inima încă neformată a omului este asemenea unei bucăți de ceară în care poți imprima ce vrei, iar când, cu vârsta, această inimă se întărește, n-o mai poți îndrepta, o poți numai rupe.** Frunzașii revoluției de la 1848 s-au dus să studieze în străinătate la vârsta când omul nu poate opune nici o rezistență năvălirii cotropitoare a unei culturi străine, oricât de nepotrivită ar fi pentru dânsul. Minte lor, nepregătită pentru a pricepe fondul civilizației străine cu care au venit în contact, a luat cuvintele prin care omul se inițiază în cunoașterea unei civilizații drept civilizația însăși. **Reveniți în țară au avut guvernul pe mână. În loc de a trezi forțele morale ale poporului, ei l-au disprețuit și au instaurat tirania vorbelor (demagogia – n.a.).** [...]

Până unde ne sunt utili investitorii străini? Model decizional de acceptare/respingere a lor. Oricât de mult și-ar putea ameliora întreprinderea producția prin intervenirea unui capital străin, însă cu condiția ca străinul să devină proprietarul ei, ar trebui, indignați, să-i refuzăm oferta. [...] Riscuri ale penetrației străine. Un activ economic încape pe mâna unui străin de origine, care caută să scoată lapte din piatră. Puțin îi pasă de soarta lucrătorului. Omul e pentru el un instrument de muncă, o vită trebuitoare pentru un timp mărginit, până ce vinde altuia afacerea.⁴¹

*

Un tratat de comerț între două puteri de forțe inegale este un act de aservire pentru cea mai slabă. În generalitatea cazurilor, prin încheierea unor asemenea învoiri, țările mici au pierdut mai mult decât au câștigat. La adăpostul și sub garanția tratatelor de comerț li s-au știrbit multe și varii interese, nu numai economice, dar și politice. [...]

Corupție, republică și monarhie. **Politicianul este tipul omului care câștigă fără muncă și care îndeamnă și pe alții să urască munca cinstită. El este gata, pentru a-și asigura interesul personal, să facă concesii de orice natură în domeniul afacerilor publice. Un grup de bancheri, mai mare pe lumea întreagă, îl utilizează pretutindeni pentru a dizolva unitatea națională a popoarelor.** [...] Limbă și dăinuire națională. **A sili pe un popor să învețe altă limbă înseamnă a-l tâmpi, a-l face intelectual inept, deci și economic și politic inept.** [...]

Menirea României în ecuația firii. **Balanta istoriei va avea nevoie de comoara inepuizabilă a sufletului românesc, pentru a-i reda Occidentului, pietrificat în dogme științifice, viața și sensul uman. Când națiunile europene, obosite de căutări amăgitoare, se vor vedea amenințate de pericolul alunecării fatale pe panta materialismului, și nu vor mai găsi în ele însele nici o scânteie regeneratoare, poporul român, generos și înțeleghător, își va începe adevărata sa misiune în această lume.**⁴²

⁴⁰ Ibidem, pp.318-331.

⁴¹ Ibidem, pp.333-342.

⁴² Ibidem, pp.345-376.

UNUL DINTRE CEI MAI MARI GÂNDITORI AI LUMII: ROMÂNUL MIHAI EMINESCU

*Cine a fost mai mare: poetul Eminescu sau gazetarul Eminescu? Iată o dilemă scolastică, pe care o respingem de plano, singurul punct de vedere valabil fiind cel exprimat de Șerban Cioculescu: al unor **vocații paralele**. [...] Se poate spune, fără a se comite o exagerare, că așa cum poezia română ar fi arătat altfel dacă n-ar fi existat Eminescu, tot astfel și publicistica românească – marcată esențial de strălucirea și de forța explozivă a verbului său gazetăresc. [...] Dar nu este exclus faptul ca, în adâncul concepțiilor sale, el să fi fost un conservator, poate chiar mai conservator ca înseși conservatorii (care, la acea dată nu aveau încă o doctrină definită – n.a.). N-a fost decretat poetul drept «reacționar», afirmându-se că dorea să întoarcă istoria țării la anii 1400, pe vremea pârcălabilor și-a voievozilor? [...] Expresii ca aceea de «reacționar» sunt «cuvintele magice ce trebuie să ne spulbere în ochii țării». Urma o demonstrație a falsului ce se comite, pornindu-se de la analogia cu epoca Restaurăției, din istoria Franței: «În țara noastră nu există Legitimiști, nici Orleaniști, sau Imperialiști, sau clericali, nu avem noblețe, nici privilegii de reconstituit». (20 dec. 1878) [...] Într-adevăr, respingând acuzația de «reacționar», Eminescu arăta că, în Apus, reacțiunea «are drept ideal un stadiu al societății, o vârstă oarecum: stadiul feudalității». Spiritul acesteia este «staționar», «nu face nici o concesie dezvoltării interne a societății». Poetul declară însă ferm că el este pentru «orice concesie», cu condiția de a «se împăca cu existența statului național», de a fi «indicată de mersul normal al dezvoltării naționale». ⁴³*

*

*La prima sa ieșire în arena jurnalistică – cu articolul O scriere critică, 1870 – el se ridică ferm și eficient în apărarea lui Aron Pumnul și a Societății pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina. [...] În numeroase alte articole și note de ziar, Eminescu prezintă și apără situația bisericii ortodoxe și a școlii românești. [...] Eminescu relatează în coloanele ziarului «Timpul» (1877-1878) derularea primului proces politic de la Cernăuți, în care erau implicați membrii Comitetului de conducere a Societății Academice Arboroasa, în frunte cu Ciprian Porumbescu. El stabilește în mod concret că vinovăția pentru care fuseseră arestați cei cinci arboroseni nu era de competența justiției, ci cădea sub incidența reglementărilor academice, ceea ce, finalmente, completul de judecată a și fost nevoit să confirme prin achitarea celor inculpați prin abuz. Dar, mai cu seamă în articolele despre răpirea Bucovinei și despre decapitarea lui Grigorie Ghica (de către Poarta Otomană), Eminescu se arată, cu cea mai acută îndurerare, solidar cu soarta Bucovinei, denunțând fără menajamente raptul oneros al ținutului și asasinatul abominabil al voievodului care cutezase a protesta cu atâta vehemență împotriva acestei nelegiuiri nemaipomenite (în 1775). [...] Fundația Culturală a Bucovinei face din sprijinirea apariției acestei cărți un nimerit prilej de omagiere a celui pe care Nicolae Iorga l-a considerat „**expresia integrală a sufletului românesc**”. ⁴⁴*

*

Dacă «istoria omenirii e desfășurarea cugetării lui Dumnezeu», cum afirma tânărul student Mihai Eminescu pe vremea pregătirii și desfășurării Serbării Naționale de la Putna,

⁴³ Alexandru Oprea, op. cit., pp.13-123.

⁴⁴ Dumitru Cucu, în Cuvânt înainte la vol. lui Nicolae Cârlan, op.cit., pp.5-6.

rezultă că orice etnie nu poate fi decât un dat, o emanație a divinității, care caută să-și fortifice necurmat identitatea întru devenirea de sine și integrarea în universalitate. [...] Adept convins și fervent al afirmării specificului național. [...] Mihai Eminescu susține că civilizația și cultura românească modernă, ca expresie a geniului creator al poporului nostru, trebuie să-și apere și să-și mențină sigiliul inconfundabil dobândit de-a lungul istoriei și întreținut grație, în primul rând, unui instinct de conservare etnică, dar și ca efect al simțământului și conștiinței naționale. Eminescu este, credem, primul dintre oamenii noștri de spirit care, făcându-și din Miron Costin un aliat de prestigiu, elogiază fără rezerve, în acorduri poetice emoționante, «țăranul, acest unic și adevărat popor românesc». [...]

«România Jună» se declară împotriva «cosmopolitismului școlii lui Maiorescu» iar o însemnare din manuscrise mărturisește că-i este rușine de acel «român de paradă» care «vrea a-și fi însușit monopolul, privilegiul patriotismului și a naționalității». Nu principiul naționalității îl dezavuează, ci compromiterea acestuia prin frenezie demagogică: «Naționalitatea trebuie să fie simțită cu inima și nu vorbită numai cu gura (și foarte des). Ceea ce se simte și se respectă adânc se pronunță arareori». [...] În perioada cât a activat la ziarul „Timpul”, Eminescu s-a transformat într-o veritabilă tribună de luptă și instanță de apărare a drepturilor ancestrale ale românilor din teritoriile ocupate de marile imperii ale vremii, îndeosebi cel habsburgic și cel rusesc. Consecvent, mereu prompt și avizat, pasionat uneori „mai peste marginile iertate” (cum zicea Titu Maiorescu), dar totdeauna lucid și de bună credință, poetul și-a exprimat fără înconjur atașamentul față de cauza pentru care aceștia (românii) se angajau în acțiuni vizând, pe de o parte conservarea propriei identități etnice, amenințate de pericolul deznaționalizării, iar pe de altă parte, racordarea la lupta pentru promovarea idealurilor comune cu cele ale românilor din „Țara liberă”. [...] Cât despre politica oficială a imperiului (habsburgic) față de etnie, este de remarcat caracterul ei duplicitar, fățarnic; în timp ce propagandistic se afirma grija egal distribuită a împăratului față de popoarele sale (oare ce fel de grijă? – n.a.), în fapt se urmărește o sistematică și tenace acțiune de deznaționalizare a românilor din Bucovina, lovitura de grație administrându-li-se nu numai prin mutațiile demografice dirijate pe ascuns, ci și prin subminarea vieții lor spirituale: a limbii, bisericii și școlii. ⁴⁵

*

Este cert că el era împotriva proprietății, rezultat al unui rapt social, dar nu-l încânta ideea comunizării tuturor bunurilor, bunuri în care vedea o condiție a raiului oamenilor și un mijloc al dezvoltării societății. Drept care va folosi caracterizări dintre cele mai drastice la adresa, bunăoară, a „comunismului” lui Saint-Simon (și J.J. Rousseau – n.a.). [...] Bazându-se tocmai pe această teorie (a lui Malthus, preluată de Lasalle), economiștii dovedesc de cincizeci de ani și mai bine că socialismul nu poate desființa mizeria, pe care însăși natura o generează, ci o poate doar generaliza, repartizând-o în mod uniform pe întreaga societate. [...] În rezumat, „nu este vorba numai de forța de expresie a gazetăriei eminesciene, ci și de faptul că, trăind într-un moment de răscruce din dezvoltarea societății române moderne, el a știut să definească, într-o manieră originală, inimitabilă, acele probleme nevralgice primordiale asupra cărora vor fi obligate să revină cele mai importante curente social-politice și filosofice din țara noastră. [...] Eminescu nu era împotriva progresului tehnic, ci a folosirii acestuia ca mijloc de înrobire a omului de către om. ⁴⁶

*

⁴⁵ Nicolae Cârlan, op.cit., pp. 35-78.

⁴⁶ Alexandru Oprea, op.cit., pp.196-203.

Istoria dinăuntru a popoarelor este o luptă între ideea statului și individualismului. Ce este individualismul? Fiecare ființă organică e pentru sine lucrul principal, semenul său – lucru secundar. *Dorințele și aspirațiile oricărui individ omenesc sunt nemărginite, încât funcția principală a vieții, a inimii sale este nu realizarea unei dorințe, ci dorința, voința ca atare. De acolo proverbul: toată lumea să piară, numai Manea să trăiască. Acest element e și periculos și folositor. Periculos, dacă o putere mai mare nu-i pune margini; folositor, dacă în margini legiuite el caută a-și realiza prin muncă, aspirațiile sale și, precum soarele este tatăl luminii și al umbrei, tot așa individualismul este tatăl înfloririi și al decăderii, justiției și a injustiției, binelui și răului.*

Față cu această iluzie a inteligenței și a inimii individuale, care e cauza că om pe om exploatează, om pe om se nimicește, față cu acest bellum omnium contra omnes, un ochi mai limpede (conștiința – n.a.) zice: Stai! Nimicind pe vecinul tău, tu lovești în tine, căci puterile care exploatează natura brută s-au împușinat, tu ești mai sărac cu o sumă oarecare. Deci vecinul să trăiască. El produce grâu, el are trebuință de mine, eu de el, nimicirea sa ar fi o pierdere vădită pentru mine, care nu mă pot ocupa cu toate celea. Va să zică, interesele individuale sunt armonizabile. Iată dar ideea statului: ideea armoniei intereselor. [...]

Dar producătorii de grâu au o țintă comună, interese comune, iată clasa; identitatea de interese naște o identitate de păreri: iată principiile; se cere realizarea acestor păreri în stat: iată partida. Tot așa fac breslașii. Formează o clasă, au principii, sunt o partidă. În locul individualismului personal vine cel de clasă. Pentru a-și asigura cercul de exploatare ele încremenesc câteodată: iată castele. Nimic nu va schimba natura societății. Ea va rămâne un bellum omnium contra omnes (un război al tuturor contra tuturor), sub orice formă pașnică s-ar prezenta. Puterile în luptă se comasează, în locul indivizilor avem clase, forme superioare a aceluiași principiu, care se luptă pentru supremație.

Statul însă, ca o formă și mai înaltă a aceluiași principiu, nu vede în clase indivizi deosebiți, ci un complex de organe sociale, un individ: națiunea. Toate clasele sunt înaintea sa egal de importante, menirea sa este de a stabili armonia între ele, de a opri ca una să fie exploatată prea mult prin alta, căci toate trăiesc și înfloresc una de la alta și pieirea uneia condiționează pieirea mai curândă sau mai târzie a celeilalte. *[...] De aceea, se vor vedea în toată omenirea două serii de idei, două tabere, aceea a individualismului, sistemul liberal, și aceea a armoniei intereselor, a statului ca o unitate absolută a monarhiei juridice. Libertatea e libertatea de a exploata, egalitatea e egalitatea de a deveni tiran ca și vecinul meu, fraternitatea – un moft ilustrat prin ghilotină.*⁴⁷

*

Am susținut întotdeauna că chestiunea cosmopolitismului e una ce nu există. Să nu fim inventivi în chestiuni a căror înțeles ar fi greu de definit pentru fiecare din noi. Poate că ar exista cosmopolitism – dacă el ar fi posibil. Dar el e imposibil. Individul care are într-adevăr dorința de-a lucra pentru societate nu poate lucra pentru o omenire care nu există decât în părțile ei concrete – în naționalități. Individul e osândit prin timp și spațiu de-a lucra pentru acea singură parte căreia el îi aparține. În zadar ar încerca chiar de-a lucra deodată pentru toată omenirea, el e legat prin lanțuri nedesfăcute (prin conștiință și sentimente – n.a.) de grupa de oameni în care s-a născut. Nimic nu e mai cosmopolit decât matematica pură d.ex., și cu toate astea omul de știință va fi silit să o scrie într-o limbă oarecare și prin acest mediu de comunicare ea devine întâi și-ntâi proprietatea unui grup de oameni, a unei naționalități, și aceea

⁴⁷ Opere politice (Mihai Eminescu), vol. II, Ed. Timpul, Iași, 1998, pp.10-11.

naționalitate privește pe omul de știință de al său ori cât teoriile lui ar putea să aparțină omenirii întregi.

Cosmopolitismul e o simulație (o mare iluzie, o utopie precum comunismul – n.a.) și nimic alta, el n-a fost niciodată un adevăr. Străinii care au interese personale în Țara Românească de ex. Vor simula totdeauna cosmopolitismul pentru că, declarându-și adevăratele lor simțuri, ar putea să periclitizeze interesele lor individuale. State slabe, cum era Germania în secolul al XVIII, vor simula cosmopolitismul, pentru a denigra tendințele naționaliste ale inamicilor lor tari. **C-un cuvânt: cosmopolitismul nu există decât ca simulație, ca fățărnicie. El mai e pretextul pentru lenea și indiferentismul celor care nu cunosc un alt scop în lume decât acela de a trăi bine.** A acuza însă de cosmopolitism oameni care se interesau de toate chestiunile vitale ale națiunii noastre, oameni care lucrează pe când alții numai vorbesc, este sau un semn de rea-credință (mergând până la satanism – n.a.) sau unul de primitivitate. ⁴⁸

*

S-a conchis că Eminescu nu este original, ci un fidel discipol al lui Kant și, mai ales, al lui Schopenhauer. Toată concepția despre lume a lui Eminescu a fost redusă la pesimismul devastator de sorginte schopenhaueriană [...] pierzându-se din vedere complexitatea ansamblului, organicitatea întregii opere. A fost nevoie de competența lui Constantin Noica pentru ca, în sfârșit, gânditorul să-și ocupe locul cuvenit în seria de filosofi care s-au ridicat la concept, adâncind temeiul ființei. [...] Demonstrația lui Noica este pe deplin convingătoare: Eminescu a recurs la o transformare ontologică a conceptului așa cum a procedat Platon cu Ideea. Termenul de Idee (idea) a fost un universal înaintea lui Platon, dar numai acesta i-a dat demnitatea ontologică, ridicându-l la general. Astfel, Ideea a devenit pecetea inconfundabilă a filosofiei platoniciene. [...] **Constantin Noica arată însă, că marele merit al lui Eminescu e de a-i fi dat conceptului (numit Archaeus – n.a.) ceea ce-i lipsea, că l-a ridicat de la universal la general.** [...] Noica dădea și exemplul lui Hegel care a făcut din Spritul absolut un arheu în măsură să pună în mișcare istoria. Desigur, același rol arheal îl are voința la Schopenhauer, materia la Marx, focul la Heraclit sau eul absolut la Fichte. ⁴⁹

*

„Archaeus este singura realitate pe lume.” Noi, însă, imediat ne întrebăm: este arheul spirit sau materie? [...] Filosofia europeană a inventat întrebarea dramatică spirit sau materie?, sintetizând tendința schizoidă a metafizicii occidentale și pe care filosofii orientale n-au ajuns să și-o pună, deși ele însele au fost interpretate conform acestei paradigme. [...] În funcție de răspuns, fiecare gânditor primea eticheta potrivită. Trei dintre ele au oblatuit clasamentele: materialiști, idealști, dualști. Ultimii deja constituiau o «aberație», un fel de oaie neagră a filosofiei, de unde și raritatea lor. Marx, Hegel, Descartes, iată exemplele tipice pentru fiecare – ism din cele trei. Există, însă, și a patra categorie de gânditori, care ar putea fi numiți neutralști, considerați adesea drept cei mai periculoși pentru incapacitatea lor de «decizie». De regulă, ei se află între Scylla și Charybda, fiind acuzați de idealști că pactizează cu materialistii, iar de către aceștia din urmă că sunt, de fapt, vânduți idealștilor. Pentru ei, schisma dintre spirit și materie este artificială și păgubitoare, deoarece respectivele concepte numesc fațe complementare ale aceleiași realități ontologice.

Marii gânditori stau deasupra zadarnicei dispute, chiar când ei înșiși sunt înglobați într-o tabără sau alta. Se știe, Kant, de pildă, a fost catalogat drept idealist, dar Eminescu nu-l așază în rândurile acestora, deoarece criticismul nu e nici materialism și nici idealism, recte nici

⁴⁸ Ibidem, p.614.

⁴⁹ Theodor Codreanu, *Modelul ontologic eminescian*, op.cit., pp.9-11.

«elefant», nici «călugăriță», cum zice ironic poetul. [...] Ontologia fundamentală a lui Heidegger (mai ales cel din ultima fază, de după Kehre este în măsură să pună capăt istoriei sistemelor filosofice închise. Cum deja am sugerat, **Eminescu s-a situat deasupra dilemei filosofiei europene tradiționale.** [...] E ceva în căutările poetului atât de puțin în spiritul metafizicii tradiționale încât, va trebui să admitem că gândea ființa ca și cum ar fi fost în preajma unui Heidegger, iar câțiva dintre ultimii cercetători n-au mai putut ignora acest fapt (Constantin Barbu, A. I. Brumaru, Svetlana Paleologu-Matta, îndeosebi).⁵⁰

*

«Mă opun ideii kantiene că prin simțuri nu poți cugeta nimic; dimpotrivă, ele stimulează gândirea filosofică». [...] Eminescu procedează la o răsturnare esențială (ca și Heidegger în fața lui Hegel, ca istoric al filosofiei): el deplasează centrul de greutate de la sfârșit (conștiința în genere) la început (conștiința individuală, aceea a «inimii», pe care Kant o eliminase din cunoașterea obiectivă). [...] Kant nu-l «convertește», ci poetul absoarbe, cu puternica lui personalitate, apriorismul gnoseologic la propria lui viziune asupra lumii. Pentru Kant, patima este un obstacol gnoseologic de netrecut, dar pentru Eminescu este condiția primordială: «Sucul învietor al gândirii e patima. E vorba numai ca această patimă să aibă un obiect nobil și desigur că cel mai nobil e adevărul». (Fragmentarium, Opere, vol. XV, p.88). Sau și mai tranșant: «Adevărul este în inimă, creierul nu e de(cât) lacheul inimei». (Idem) [...] (El) nu-l părăsea pe Kant, ci-l adâncea, depășind impasul metafizicii kantiene, încercând să acopere golul acestui sistem (considerat mai bun decât multe altele – n.a.), spre a demonstra că metafizica e, totuși, posibilă. [...] **El admite ceea ce nici Platon, nici Kant și nici Schopenhauer n-ar fi admis – anume că fiecare individ cunoscător are dreptatea de partea lui, dar că nimeni în parte nu deține privilegiul adevărului. Este una dintre intuițiile extraordinare ale acestui geniu, care ni-l face pe deplin contemporan.** [...] Mentea sănătoasă este aceea care veșnic rectifică, reconstruiește realul. [...] Oricum, Kant n-ar fi admis relativitatea cunoașterii științifice, după cum Schopenhauer n-ar fi admis că geniul nu-i obiectiv. Eminescu definește știința cu toată claritatea: «o vecinică corectură». (Fragmentarium, Opere, vol. XV, p.343)⁵¹

*

Într-o ciornă de scrisoare (dec.- ian., 1869-1870), își propunea: «Modul de-a judeca, d-a raționa românesc, prin urmare o filozofie românească, care să primească între pietrele ei unghiulare două cestiuni nepuse în filozofie și nestudiate de nimeni. Cestiunea națiunii și a religiunii – singurele lucruri cari ne-au scăpat și a făcut să trăim și astăzi». [...] **Salvarea a fost creștinismul, cu aspirația lui spre universal.** «Catolicismul a scăpat Europa de caste», conchide Eminescu. Și asta deoarece creștinismul a redat statului funcția complexă de armonizare a intereselor, pe care închistarea în caste o suprimase. [...] **De ce Christos e așa de mare. Pentru că prin iubire El a făcut cearta între voințe imposibilă. Când iubirea este, și ea este numai când e reciprocă absolut va să zică universală; când iubirea e, cearta e cu neputință și de e cu puțință, ea nu e decât cauza unei iubiri preînțes și mai adânci încă de cum fuse – înainte»** (Ibidem, p.218) [...] Omul nu se poate salva decât regăsindu-se arheal, în propria sa națiune și, de aici, în omenire. [...]

Eminescu a suferit inimaginabil pentru România și aproape că nu există articol în care să nu protesteze și să nu fulgere de mânie în contra politicianilor incapabili a depăși adevărurile de școală (și a-și recunoaște arheul național). [...] Pot românii să renunțe la modelul Eminescu fără a se sinucide spiritual ? Ontologia arheității este una dintre superbele creații ale geniului

⁵⁰ Ibidem, pp.11-12.

⁵¹ Ibidem, pp.20-23.

europăean. În mod direct, Eminescu este confirmat de întreaga cultură națională, iar în mod indirect de mari cuceriri ale gândirii europene [...] Putea, dintr-o asemenea Weltanschauung, să rezulte o gândire politică și socială reacționară, antieuropeană și fascistă ? [...] Paginile acestea încearcă să demonstreze, cu cărțile pe față, că eminescianismul este departe de a fi anacronic, că vizionarismul poetului nostru este extraordinar de fecund și de modern și sub aspectul «rațiunii practice», atât de contestate de către ultimii detractori. Dar pentru asta, trebuie început cu începutul, cu gândul ontologic, izvorul întregii creații eminesciene și chintesența modelului cultural național.⁵²

---

⁵² Ibidem, pp.8-131.

A AVUT EMINESCU ÎNTR-ADEVĂR UN MARE SIMȚ ISTORIC?

Cu toate că studiile de istorie le-a publicat în gazete, Eminescu impresionează prin rigorismul documentării, prin acribie științifică, prin cuprinderea întregii istorii naționale, de la origini până în zilele sale, prin patriotismul ardent (dar manifestat în marginile adevărului), prin consecvența cu care își urmărea scopul propus, așa cum îi declară, cu luciditate, unui coleg junimist: „Panule, știi tu că în lumea aceasta nu este nimic mai interesant decât istoria poporului nostru, trecutul lui tot, tot este un șir neîntrerupt de martiri?” Îl îndeamnă la această reflecție obârșia sa țărănească, cu care se mândrește. [...]

Prietenia Poetului cu trecutul țării nu este declarativă, ci ea este fundamentată pe cunoștințe profunde, prin apelarea permanentă la document și prin vastitatea informației bibliografice (chiar dacă a glorificat unele momente istorice în poezia sa – n.a).

*Cu un acut simț al istoriei, Eminescu s-a dovedit a fi un **exponent integral al spiritului național**. Pentru el, erau evidente cele două componente esențiale ale statorniciei caracteristicilor fundamentale ale culturii unei națiuni: limba și istoria.*⁵³

*

*Pentru domnitorul Cuza, contemporanul său, nutrea o simpatie aparte. Îl vizitează, în ianuarie 1870, la Döbling, unde domnitorul fusese surghiunit. Prilejul de a vorbi despre personalitatea lui Cuza îi este oferită de discursul lui V. Boerescu rostit la Ateneul român la 14 februarie 1882 și publicat în „Românul” zece zile mai târziu. Polemistul intră din nou în arenă și-l contrazice pe autorul discursului în privința reformelor lui Cuza. Cuza a lovit „într-o clasă, dar a întins mâna pentru a ridica pe țărani, clasa productivă a țării”. Prin dizolvarea de către Cuza a Adunării Elective a Principatelor Unite din 2 mai 1864, care se opunea legiferării reformei agrare și a celei electorale („lovitură de stat” condamnată de Boerescu), țara a fost împroprietărită „c-o a cincea parte din teritoriul ei, de pe care Cuza Vodă a alungat acele adunători de bizantini sodomiți”. Dimpotrivă, **abdicarea lui Cuza la 11 februarie 1866, ca urmare a conjurației organizate de conservatorii și liberalii-radicali, este după opinia îndreptățită a lui Eminescu, „o infamie și o lașitate”**. „Vor trece veacuri – continuă Eminescu – și nu va exista român căruia să nu-i crape obrazul de rușine de câte ori va răsfoi istoria neamului său la pagina lui 11 februarie și stigmatizarea acelei negre felonii va răsări pururi în memoria generațiilor, precum în orice ar răsare iarba lângă mormântul vândutului Domn.” Între feloni se află și militari care și-au încălcat jurământul față de Domn și l-au trădat. De altfel, face el, cu amărăciune, altă constatare: „a-și încălca jurământul a devenit în România un titlu de înaintare”, iar „dacă vom cerceta istoria răsturnării lui Cuza vom afla că aproape toți conspiratorii, afară de câțiva amăgiți, erau **străini** (ca și în alte mari lovituri se stat, precum cea din 23 august 1944 – n.a.). Străinii au adus un străin” (pentru a le fi servite toate interesele individuale și masonice, după caz – n.a.).⁵⁴*

*

Om profund al epocii sale, el privește istoria nu ca pe o simplă acumulare de date și fapte din trecut, ci are o viziune științifică asupra ei ca o neîntreruptă lucrare a generațiilor. [...] Eminescu ajunge la concluzia, validată de timp, conform căreia, „nașterea unui neam nu putea

⁵³ Tudor Nedelcea, *Eminescu, istoricul*, Ed. Fundația „Scrisul românesc”, Craiova, 1998, pp.9-10.

⁵⁴ Ibidem, pp.70-73.

să se producă printr-un accident, nici printr-o hotărâre a cuiva anume, ci ca un proces de o natură mai înaltă, din planul marilor geneze.” Așa gândind, într-o filozofie personală a istoriei, Eminescu proiecta rădăcinile timpului istoric (care coincide cu timpul neamului) departe, în planul eternității. [...] Temeiurile interioare, în creație cât și în biografia sa, sunt evidente: **cultul adevărului, cultul patriei și cultul muncii.** [...] În cadrul acestor „temeiuri de adâncime”, cultul trecutului este remarcabil și explicabil. În epoca sa se manifestau serioase tendințe de eludare a adevărului istoric, a tradiției istorice, în favoarea unei influențe occidentale exagerate (este incredibil cât de mult se aseamănă acele timpuri cu cele din prezentul nostru! – n.a.). Ziarul „Românul”, în special prin C. A. Rosetti (portavoce a liberalilor, și „părintele demagogiei române”, cum l-a numit Eminescu – n.a.), „au contactat obiceiul de a așterne în socoteala trecutului tot ce le dorește inima și, făcând meseria aceasta de precupeți de vorbe mari zeci de ani de-a rândul, au ajuns să creadă poate ei înșiși ceea ce spun.” [...] Fără a fi demolator sau nihilist, Eminescu inaugurează în proza politică și în special în scrierile cu conținut istoric, spiritul critic [...] El, istoricul, nu s-a înșelat niciodată când a fost vorba despre problemele majore ale istoriei românilor și de timpul său. [...] Prin lucrarea gazetăriei sale, el devine național, tot așa cum devine național, prin lucrarea versului său. ⁵⁵

*

Reîntregirea Basarabiei cu patria-mamă (alături de Ardeal și Bucovina de Nord), era văzută de Eminescu înscrisă în «sâmburele românismului», în ceea ce poetul numea arheu. Nimeni nu s-a exprimat mai optimist în privința viitorului Basarabiei decât acest geniu acuzat de «pesimism». Iar **profeția lui s-a împlinit cu asupra de măsură la 1918.** Ce s-a întâmplat după ține numai de inaptitudinea clasei politice românești incapabile să facă față propriei corupții și strivitoarei presiuni imperiale dinspre «revoluția mondială» a Sovietelor. [...] Imperiile știu că un popor trebuie nimicit ca arheitate (identitate națională – n.a.), pentru ca – smuls din rădăcini (mancurtizat) (mai ales din rădăcinile creștin-ortodoxe, în cazul românilor – n.a.) – să poată dobândi o altă identitate, cea convenabilă. ⁵⁶

*

Nădăjduim că Istoria ne va da dreptate. Dar ea trebuie ajutată. Bine ar fi ca, urmându-l, să ne recunoaștem în modelul eminescian. Din păcate, România ca țară dilematică, fără aderență la tendința eminesciană întârzie să facă din Eminescu un „mit lucrător”. Ar fi păcat să ne trecem vremea, visând să fim, dovedind o „idolatrie machiavelică” (C. Tănase), cu izbucniri ciclice de „nevroză patriotardă” fără a ne activa. Prezența lui Eminescu în cultura română obligă. El ne invită, ca o somație istorică, să uităm umilința și ploconirea pentru a ne rosti în deplinătate ființa națională. Iar Basarabia, scria – parcă testamentar – netranzaționarul gazetar, ni se cuvine fiind chiar „misia noastră istorică”. Ea ar trebui pregătită. Și veritabilul liant rămâne cultura. Altminteri, avertiza tot Eminescu, „unirea politică e o nebulie”. Or, Eminescu reprezintă avangarda românismului cultural. Cu el alături, suntem îndreptățiți să credem că Unirea e pe-aproape. Mai ales că genialul poet avea oroare de civilizația vorbelor.

Eminescu, concretizând conceptul globalizant al ființei naționale se exprimă ca românită fundamentală, lucrând în specific (v. Aureliu Goci: În Europa fără Eminescu?...) Și, pe bună dreptate, criticul se întreabă frisonat: **putem intra în Europa fără Eminescu?** Cel care a fost o summa a structurilor de rezistență a devenit acum un obstacol, un nume repudiabil? Prea obișnuiți cu ratarea marilor ocazii ale istoriei, s-ar putea să-l acuzăm pentru neputințele noastre tot pe marele poet. Și dacă, obsesiv-deziderativ, invocăm integrarea europeană (făcând

⁵⁵ Ibidem, pp.22-27.

⁵⁶ Theodor Codreanu, *Basarabia sau drama sfâșierii*, op.cit., p.16.

mai degrabă o risipă de vorbe), nu înțelegem pudoarea în a „ataca” chestiunea reintegrării. Cele două tendințe nu se exclud, nu sunt și nu pot fi în conflict. Și doar așa vom putea împlini porunca peste veac a spiritului nostru tutelar. Regăsirea națională a românilor basarabeni a fost posibilă prin Eminescu (mai iubit și prețuit, au spus unii, decât în România de astăzi – n.a.).⁵⁷

*

Eminescu – credem – poate fi angajat și în disputa despre postmodernism care resuscită problema formelor fără fond, despre specificitatea națională și globalism. Părerea noastră este că naționalismul său a fost înțeles unilateral și primitiv chiar, ca și „pesimismul” de care eminescologia mai nouă de orientare ontologică s-a debarasat definitiv. Naționalismul eminescian trebuie înțeles în mod hegelian ca „substanță” și ca „o conștiință de sine”, ca „unitate a întregului”, ca „treaptă universală a spiritului”. Supranaționalismele, ca forme noi ale internaționalismului, mai încearcă să ne determine la o acțiune de lepădare de Ideea națională (prin urmare și de Eminescu). Or, nici un teoretician serios al naționalismului nu prognozează dispariția în viitor a naționalului. Ceea ce propune postmodernismul la acest capitol este o utopie, o convenție.⁵⁸

*

Astăzi, după eșecul total al Estului, Europa pare să dea semne că ar vrea să se trezească și să-și recunoască arheul – adică unitatea (în ce privește trecutul ei, tradițiile...- n.a.). Asta se vrea oare Casa Comună a Europei ? Sau e o nouă mască internaționalistă ? Numai soluția românească eminesciană ar putea da consistență unei comunități europene reale. Nu e un paradox ? Tocmai cea mai dezbinată etnie să dea răspunsul ? Spre propria ei mântuire și a Europei. [...] «Făcând parte – spune Mircea Eliade - , trupește și spiritualicește, din Europa, mai putem fi sacrificați fără ca sacrificiul acesta să nu primejduiască însăși existența și integritatea spirituală a Europei ? De răspunsul care va fi dat de Istorie, acestei întrebări, nu depinde numai supraviețuirea noastră, ca neam, ci și supraviețuirea Occidentului.» (Destinul culturii românești) Se pare, cheia acestui răspuns este asimilarea sau ignorarea modelului ontologic eminescian. Căci... Archaeus este singura realitate pe lume...⁵⁹

*

„Cântări și laude-nălțăm
Noi, Ție Unuia
Primindu-L cu psalme și ramuri
Plecați-vă neamuri,
Cântând Aleluia!

Christos a înviat din morți,
Cu cetele sfinte,
Cu moartea pre moarte călcând-o.
Lumina ducând-o
Celor din morminte!”⁶⁰

*

⁵⁷ Adrian Dinu Rachieru, *Bătălia pentru Basarabia*, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Ed. Augusta, Timișoara, 2002, pp.35-36.

⁵⁸ Mihai Cimpoi, în dialog cu A. D. Rachieru, op.cit. mai sus, p.129.

⁵⁹ Theodor Codreanu, *Modelul ontologic eminescian*, op.cit., p.167.

⁶⁰ Radu Mihai Crișan, *Testamentul politic al lui Mihai Eminescu*, Ed. Cartea Universitară, București, 2005, p.3.

„Sărăcia pentru mase e cu mult mai deschisă corupțiunii decât averea. [...] **O serioasă turburare socialistă amenință Europa. Cetățenii «liberi, independenți și înfrățiți» ai republicii universale, care sunt reprezentați (inclusiv prin n.n.) prin liberalism, încearcă a răsturna toate formațiunile pozitive de stat. Atentate, scene de uliță, turburări, încep a-și arunca umbrele de pe acum. Cercul de oameni într-adevăr culți e foarte mic (dar și mai mic astăzi ! – n.a.). Împrejurul acestui cerc e unul mai mare, al publicului cult, care poate să priceapă și să aprecieze cultura învățaților, fără însă a produce ceva pe acest teren. Masa e sau incultă sau pe jumătate cultă, lesne crezătoare, vanitoasă și lesne de amăgit. Oamenii cu cunoștințe jumătățite, semidocti sau inculți cu totul, caută a o asmuți asupra claselor superioare, a căror superioritate constă în naștere, avere sau știință. Cultura omenirii, adică grămădirea unui capital intelectual și moral, nu seamănă cu grămădirea capitalurilor în bani. Victoria principiilor liberale-socialiste însemnează moartea oricărei culturi și recăderea în vechea barbarie.** [...]

În cursul întregii istorii a românilor putem vedea, la ivirea unor pericole mari, înveninându-se, și mai mult, urile de partid, netoleranța politică. [...] **Sentimentul istoric al naturii intrinseci a statului sau o mână de fier, din nefericire, lipsesc ; așa încât, departe de-a vedea existența statului asigurată prin cârma puternică și prevăzătoare a tot ce poate produce nația mai viguros, mai onest și mai inteligent, suntem, din contră, avizați de-a aștepta siguranța acestei existențe de la mila sortii, de la pomana împrejurărilor externe, care să postuleze ființa statului român ca pe un fel de necesitate internațională.** Cum că acea necesitate internațională n-are nevoie de-a ține seama de sentimentele noastre intime, de existența rasei latine, ci numai de existența unui petec de pământ cvasineutru lângă Dunăre, ne-a dovedit-o cu prisos Congresul (de la Berlin n.n.). [...]

Istoria își are logica ei proprie : nici un neam nu e condamnat de a suporta, în veci, un regim vitreg, corupt și mincinos. **Ne temem că aproape e ziua în care simțul conservării fizice, revoltat de maltratările administrative și fiscale și de exploatarea excesivă din partea străinilor, va preface poporul nostru într-o unealtă lesne de mânărit în contra chiar a existenței statului...**

Prin urmare: atenție! **Greșalele în politică sunt crime; căci în urma lor suferă milioane de oameni nevinovați, se-mpiedică dezvoltarea unei țări întregi și se-mpiedică, pentru zeci de ani înainte, viitorul ei.**”⁶¹

*

„Bătrânul Phoenix arde în văpaie
Dar din cenușă reînvie iară
El moare azi, în forma-I, dar eme
Chiar și de vrea nu poate să mai moară.

Bătrânul Phoenix arde în văpaie
Și din cenușa proprie renaște
Dar, spre-a-nvia mai mândru el din moaște
Îi trebui lina vântului bătaie.

Aș vrea să fiu ca pasărea aceea.
Ca Phoenix care arde blând în pară
Pierind în vânt ca glasul care zboară,

⁶¹ Ibidem, pp.28-30.

Ca un suspin, ca unda, ca scânteia.’’⁶²

---

⁶² Ibidem, p.31.

UN ROMÂN ȘI UN CREȘTIN AUTENTIC, CARE S-A DĂRUIT ȚĂRII SALE ȘI A FOST SACRIFICAT: MIHAI EMINESCU

În opinia mea este extrem de important să recunoaștem astăzi, că **prin sacrificarea lentă, îndelungată și dureroasă a marelui gânditor român, în cei aproape șapte ani de agonie și de așa-zisa „nebuie”, s-a dat de fapt o lovitură serioasă spiritului românesc și poporului român.** Sufletul românesc, sfâșiat de atâtea neîmpliniri și la acea vreme, s-a scindat și mai mult ulterior, exceptând doar perioada 1918-1940, accentuând complexul de inferioritate cultivat de masonerie și de trădătorii de neam vânduți acesteia, complex prezent la mulți români care nu dau doi bani pe cultura și tradiția noastră.

Românii au chiar și după atâtea vreme de la moartea sa, o imagine deformată și trunchiată, despre cel care ar fi trebuit declarat cu siguranță **erou național**. Uităm faptul incontestabil că Eminescu **a exercitat o influență uriașă asupra generațiilor următoare, care i-au preluat multe din ideile și idealurile pentru care a luptat prin arma teribilă a scrisului.** Eminescu a pătruns în cultura universală mai ales prin filosofii sau gânditorii români, precum Constantin Noica, Petre Țuțea, Corneliu Zelea-Codreanu, Nichifor Crainic, Mircea Vulcănescu, E. Cioran, M. Eliade, Lucian Blaga și alții...

*

*Pe de altă parte, e adevărat că nu poți vorbi despre masoni fără serioase riscuri de a a cădea în speculații, dat fiind că e vorba de o societate secretă și discretă. Peste toate, francmasoneria are mulți dușmani de paradă, zgomotoși, care, uneori, dau impresia că sunt puși înadins să atragă atenția asupra puterii imense pe care ar deține-o și să semene, astfel, dacă nu spaimă, cel puțin respect. [...] Iar documentaristica francmasonică se cere descifrată cu altă măsură, căci aceea "la lumina zilei" e cu grijă înlăturată. George Munteanu (ca și N. Georgescu, avut în vedere de autor), venit și el de pe un vast teren documentaristic, conchide, de asemenea, că în vremea lui Eminescu era o modă a jocurilor și a intereselor masonice, iar Societatea Junimea era una masonică. (adică în întregime, ceea ce nu admite autorul – n.a.) [...] Însă e tot atât de adevărat că interesele politice conjuncturale ale anului 1883 i-a coalizat pe masonii din partidele rivale în problema românilor din Ardeal, abandonati dualismului austro-ungar. De-aici începe **cazul Eminescu.** (care, așa cum se știe s-a implicat foarte mult, prin articolele sale politice, ca și în cazul românilor din Bucovina etc., dar și prin poemul Doina de pildă ; iar unii politicieni români negociau atunci un tratat secret cu Germania - n.a.)⁶³*

*

*În sine, poate că moartea biologică a lui Eminescu n-are nici o importanță. Ce sunt câțiva ani în plus sau în minus în ordinea eternității ? Poetul o știa mai bine decât toți : Și când gândesc la viața-mi, îmi pare că ea cură / Încet repovestită de o străină gură,/ Ca și când n-ar fi viața-mi, ca și când n-aș fi fost./ Cine-i acel ce-mi spune povestea pe de rost,/ De-mi țin la el urechea – și râd de câte-ascult/ Ca de dureri străine ?...Parc-am murit de mult. (Melancolie, 1876). **Poetul învățase să moară.** (încă de atunci, din 1876 !...- n.a.) De aceea, moartea lui civilă și moartea biologică nu-l privesc pe el, ci pe noi. Având semnificația despicării în două a operei sale – poezie versus publicistică -, moartea lui civilă a provocat o scindare tragică a*

⁶³ Theodor Codreanu, Dubla sacrificare a lui Eminescu, Ediția a doua revăzută și adăugită, Ed. Serafimus, Brașov, 1999, pp.71-72.

spiritului românesc. Ilie Bădescu numea ruptura din sânul operei "o negustorie barbară" care "provoacă o fracturare a spiritului românesc și deopotrivă o tragică alienare a elitelor românești în istorie." Consecințele acestei alienări sunt atât de profunde, încât ele se manifestă nu numai ca antiteză neîmpăcată (concept filosofic eminescian) între diverse grupuri ale elitei intelectuale, dar și ca un soi ciudat de schizofrenie individuală, în stare să-i contamneze până și pe eminescologi. [...]

Ce-I drept, poetul voia o societate secretă, dar proromânească, pe când masoneria se pune în slujba unor interese supranaționale. În mss. 2263, f./44r, vorbește de două societăți "a tuturor românilor, veniți în țară": **Carpații și Balcanii**. Prima știm că s-a înființat la 24 ianuarie (zi nu întâmplător aleasă) 1882. Dar Eminescu voia una și mai cuprinzătoare de tip francmasonic (adică parțial secretă, parțial la vedere – n.a.), cu numele lui Matei Basarab, ultimul nume de domnitor pronunțat de el înainte de moarte, cu care s-a și identificat: "O organizare între români asemenea Soc[ietății] francmasonilor și a iezuiților, ca a bisericii catolice (adică o societate activă – n.a.). Pretutindeni oameni, care să ție registru de tot sufletul românesc. Cel slab trebuie încurajat și lăudat pentru ca să devie bun; trebuie trezită deșertăciunea lui (adică conștiința – n.a.), decorat la nevoie, trezite mii de speranțe în el, în caz de extremă nevoie ajutat chiar. Să se simtă că Soc[ietatea] Matei Basarab reprezintă o putere enormă". **Tinta: unirea tuturor românilor și "Emanciparea economică și intelectuală a întregului popor românesc"**. Eminescu a simțit că masoneria românească nu se identifica cu aceste idealuri ale sale și de aici războiul cu "cosmopolitismul", emen at al unui pseudosincronism cu Europa, în emen ate căruia au deviat, la un moment dat, și unii junimiști francmasoni.⁶⁴

*

Poetul îl avertizase pe T. Maiorescu încă din perioada berlineză că ținta vieții lui nu este să-și facă o carieră universitară care l-ar "pune bine cu lumea". George Munteanu, cum deja am atras atenția, a realizat o remarcabilă analiză a programului de emen , emen at insolit, al poetului, la Viena și Berlin. Trimis de junimiști să-și pregătească teza de doctorat, din Charlottenburg, Eminescu îi scria la 5 februarie 1874 lui Maiorescu că aprofundarea filosofilor germani l-a orientat spre elaborarea unei filosofii practice vizând scoaterea României din subistorie (obiectiv preluat și de Emil Cioran, Mircea Eliade...- n.a.): "Interesul emen at pentru patria noastră ar consta, cred, în înlăturarea teoretică a oricărei îndreptățiri pentru importul emen at de instituții străine, care nu sunt altceva decât organizații specifice ale societății omenesci în lupta pentru existență, care pot fi deci preluate în principiile lor generale, dar a căror cazuistică trebuie să rezulte în mod empiric din relațiile dintre popor și țară (teritoriu)(aspecte valabile chiar și astăzi, în emen ate e aderării la Uniunea Europeană! – n.a.). emen pot pronunța acum mai pe larg asupra acestui subiect, el mi-a ocupat însă cea mai mare parte din cugetarea proprie și din studii, așa că până acum n-am respectat în fixarea temelor mele o succesiune de tip didactic." (ulterior s-a pronunțat asupra acestor probleme, cu o dăruire ieșită din comun – n.a.). **Iată, dacă vreți, o dovadă de "nebulie" (imensa dragoste a marelui Eminescu față de țară – n.a.)** Ea constă în faptul că **poetul nu năzuiește "să se pună bine cu lumea", ci să reaseze în albiile ei naturale această lume.** Aici e cheia înțelegerii tragediei de după 1883 (masonii nu puteau permite așa ceva...- n.a.).⁶⁵

*

⁶⁴ Ibidem, pp.66-68.

⁶⁵ Ibidem, pp.68-69.

După 1883, aceasta va fi norma societății care l-a emen ate din mijlocul ei pe poet: orice va gândi despre idealurile sale reformatoare va fi luat drept argument pentru boală. Vlahuță, unul dintre puținii care au încercat să înțeleagă tragedia poetului, a mărturisit că, vizitându-l la sanatoriul dr. Șuțu (evreu se pare sau vândut evreilor din masonerie – n.a.), Eminescu i-a spus "cu un ton important despre un plan al lui de reorganizare socială, la crea se gândește demult, o lucrare colosală, care-l muncește și îi dă nopți de insomnie și dureri de cap ucigașe." Gh. Panu, în Amintirile sale de la Junimea, vorbește de un ultim sfat pe care i l-a dat poetul, la o masă la care fusese invitat și Eminescu : "– **Panule, știi tu că în lumea asta nu este nimic mai interesant decât istoria poporului nostru, trecutul lui, tot, tot, este un șir neîntrerupt de martiri. Ți-o spun ție, fiindcă te-ai ocupat de istoria românilor.** Apoi s-a sculat și fără să zică nimic a plecat." Nici nu mai era nimic de spus în fața "gălăgioșilor" meseni ai lui Panu.

A se recepta totul ca nebunie (patologică – n.a.), iată grozăvia morții civile rezervate lui Eminescu. Poetul a primit asta martiric, cu o luciditate imposibil de evaluat (a acceptat să moară, resemnat dar demn precum Socrate, sau mai bine spus împlinind voia lui Dumnezeu – n.a.). [...] De s-ar dovedi că nimeni n-a vrut să-l atingă pe ziarist cu nici o floare, pe mine tot m-ar intriga de ce în societatea românească trebuie să decidă, cu o regulă de fier, ignoranța și incompetența profesională, care, conform demonstrației faptice a dr. Vuia, au tiranizat pe medicii români, silindu-i să-l otrăvească mortal pe Eminescu, în vreme ce medici de aiurea i-au ferit pe Nietzsche și Guy de Maupassant de infernul injecțiilor mercuriale.⁶⁶

*

"Inflexibil" cu principiile și cu soarta națiunii, poetul n-a putut fi scos din cursă decât cu arma psihiatriei (armă utilizată mai ales de masoneria roșie sau comunistă, prin „agenții psihopolitici”, folosind expresia d-lui Traian Popescu și a scriitorului Pan Izverna, ultimul publicând o carte despre acest gen de manipulare și distrugere a creștinilor – n.a.). La o adică, oamenii ca Eminescu sau N. Făgărășanu pot fi transformați chiar în nebuni, prin "tratamente" adecvate. N. Georgescu aduce probe că metoda se practica pe vremea lui Eminescu, Stalin fiind devansat cu mulți ani. Cazul inginerului feroviar N. Făgărășanu, prieten al lui Eminescu, este elocvent. Societatea civilă românească era foarte sensibilă la asimilarea oricărei ieșiri din normă cu rătăcirea mintală. Până și dr. Boghean pune problema propriului risc de a trece în ochii opiniei publice drept un "nebun" (!), gândindu-se la ce pățise Eminescu. [...]

Am arătat, în altă parte, că poetul deja gândea într-o perspectivă pluridimensională, conform căreia **ceea ce cunoaștem noi ca indivizi mărginiți, exprimă nu adevărul (dumnezeiesc – n.a.), ci un punct de vedere asupra adevărului (și doar o parte a acestuia – n.a.), numit de Eminescu și cu metafora "cercului strâmt"**. Orice referențial (cerc strâmt) implică o viziune asupra lumii care acționează cu forța implacabilă a unei raționalități monovalente de tipul patului lui Procust. De aici se nasc prejudecățile și dogmele. [...]

Ceea ce nu se conformează devine aberant. De aceea, împotriva geniului "se ridică toți proștii", cum spunea Swift, dar nu numai proștii. **Eminescu s-a "abătut" de la normă ca poet și ca ziarist.** De fiecare dată, însă, aceste differences au fost reduse la dimensiunile procustiene ale "cercului strâmt", ale protipendadei vremii. Unei cunoașteri adecvate, aparenta abatere de la normă a geniului îi apare ca deschidere spre adevăr, spre obiectivitate, așa cum o spusese încă Schopenhauer. Se consideră că, de fapt, mediocritatea este inadecvare la real. O infirmitate a limitei care atrage după sine **egoismul, minciuna, cameleonismul – tot atâtea arme de reușită în "comedia cea de obște"**.⁶⁷

⁶⁶ Ibidem, pp.69-71.

⁶⁷ Ibidem, pp.72-74.

*

Ca geniu poetic, Eminescu n-a fost receptat în toată grandoarea viziunii sale (nici n-a existat atunci posibilitatea), ci a trezit un viu interes fiindcă opera lui rezona cu o anume convenționalitate romantică. Propriu-zis, gloria lui imediată s-a mulat pe modelul mitic al geniului ca formă de nebunie superioară, mitul geniului izolat și neînțeles (mit pe care, di variate motive, cum ar fi cel al propriei popularități, l-a impus Titu Maiorescu, cel care împreună cu Grigore Ventura și alții s-au vândut, direct sau indirect masoneriei – n.a.). Nu e o simplă coincidență că această glorie a-nceput să crească după 1883, înlesnită deopotrivă de zgomotul (mediatic – n.a.) care s-a produs în jurul îmbolnăvirii poetului și de apariția ediției (trunchiate – n.a.) lui Maiorescu. Faptul a fost sesizat de Alexandru Grama în studiul său demolator din 1891, care e adevărata reacție față de noutatea operei eminesciene la nivelul vechiului referențial estetic. Întreținerea artificială a interesului pentru mitul geniului s-a produs, simultan, cu o uitare a ziaristului. S-a insinuat aici o formidabilă viclenie a istoriei secrete ; în vreme ce poetul a fost "salvat" prin referențialul "nebuliei superioare" (ca ipostază a geniului romantic), ziaristul a fost asociat cu mizeria și vulgaritatea bolii propriu-zise (la început, diagnosticat de sifilis, apoi de demență – n.a.). De aici insinuarea că Ziaristica a fost scrisă "pentru o bucată de pâine" sau că e un produs al "urilor" patologice, al obsesiilor, deci al "nebuliei inferioare". [...]

Pentru N. Georgescu, 28 iunie nu mai coincide cu momentul îmbolnăvirii poetului, deși e posibil ca atunci să se fi produs o criză nervoasă cu mult mai violentă decât toate celelalte anterioare (datorită măsurii luate de autorități de a desființa societatea **Carpații**, la care era președinte și exilării sau arestării unor membri marcanți – n.a.) consemnate de Slavici, Ion Russu-Șirianu, Al. Ciurcu, G. Ocășanu etc. **De crize nervoase nu sunt scutiți nici cei mai sănătoși oameni (chiar și creștinii – n.a.), în momente de cumpănă ale vieții. Evenimentele din nefasta zi nu pot fi explicate exclusiv prin patologie, cum s-a făcut până azi, aceasta devenind un factor secundar, exacerbant de cu totul alte motivații, îngropate cu grijă și strașnic păzite de un secol încoace. Pomenitele motivații sunt de ordin politic, iar nu patologic. Faptul ne obligă să restructurăm și să redimensionăm toate informațiile la anii blestemați ai poetului, dar nu numai. [...]** Trebuie schimbat referențialul.⁶⁸

---

⁶⁸ Ibidem, pp.74-76.

O PALMĂ DATĂ CULTURII ROMÂNE: DEMOLAREA LUI EMINESCU

Poate că titlul de mai sus ridică unele probleme de întrebare, dar din nefericire acesta exprimă o crudă realitate și un barometru al vremurilor tulburi în care ne scaldăm și astăzi. O realitate tristă și cutremurătoare, generatoare de reflecții profunde și luări de poziție. **A lua atitudine pe acest subiect mi se pare un lucru firesc și extrem de necesar, întrucât problema care se ridică este una foarte gravă.** Chiar dacă, în epoca de tristă amintire, cea a lui Ceaușescu, s-au făcut și exagerări în privința lui Eminescu (pentru a fi pe placul puterii comuniste sau a sprijini indirect cultul personalității dictatorului Ceaușescu), aceasta nu înseamnă că marele poet și jurnalist trebuie să împărtășească aceeași soartă. Vinovați sunt acei scribi și corifei, care au transformat imaginea lui Eminescu într-o caricatură („cel mai mare filosof”, „cel mai mare savant” etc. etc.). **Eminescu a fost și va rămâne ceea ce este : un spirit incomensurabil, de „natură universală”, un gânditor și poet genial, dar și un jurnalist absolut remarcabil.**

Campania mediatică declanșată împotriva sa (televiziune, presă, radio) este prelungită în sfera învățământului de stat, prin unele manuale alternative (și programe școlare, probabil). Este întărită de articole, studii și cărți apărute după 1989 (chiar de către unii autori evrei !), de întâlniri culturale și chiar de sondaje, care și ele încearcă să inducă o nouă imagine a lui Eminescu, falsă și depreciativă. Campania aceasta are ca susținători mai ales reprezentanții „valorosului” modernism sau postmodernism (din sfera poeziei), precum și anumite cercuri evreiești care îi reproșează „naționalismul” și „antieuropeanismul”, potrivit acuzei de „xenofobie”.

Dacă Eminescu a fost într-adevăr xenofob sau antisemit, acest lucru reiese din analiza operei sale publicistice. Și reiese destul de clar că n-a fost astfel. Numai în mod tendențios și răuvoitor, a putut fi etichetat ca „necorespunzător”, pesimist, romantic, visător, nebun etc. etc. În realitate, Eminescu a fost dimpotrivă, iar crizele sale de furie erau în mare măsură justificate și scuizabile. Acea zi fatidică – 28 iunie 1883, când s-au întâmplat mai multe lucruri surprinzătoare, a însemnat începutul perioadei tragice din existența sa, a agoniei sfârșitului. Biletul trimis de soția lui Slavici lui Titu Maiorescu (chemat să vină să-l ia pe Eminescu, fiindcă era „rău” și „înnebunise”), desființarea în aceeași zi a societății „Carpații”, al cărei președinte era (având circa 20.000 de membri și simpatizanți ; scopul ei fiind strângerea legăturilor cu românii din provinciile ocupate – Ardealul, Bucovina de Nord, și Basarabia) și arestarea sau exilarea apropiaților săi, trădarea lui de Grigore Ventura (redactor la un ziar la care colabora Eminescu, suspendat și acesta) prin chemarea poliției (pentru a ridica „un nebun” de la baia Mitrașevschi), erau tot atâtea motive de a-ți pierde cumpătul. Din acea zi, i s-a pus astfel eticheta de „nebun”, și potrivit convențiilor epocii, n-a mai putut accede la funcții publice și a fost silit să trăiască din mila altora și mai ales a celor care i-au înscenat nebunia și i-au distrus cariera profesională și reputația !

Ce motive avea Eminescu să-și calce în picioare volumul său de versuri, scos de Titu Maiorescu la sfârșitul anului 1883 ? Nu este edificator acest lucru, ținând seama de faptul că Maiorescu insistase de atâtea ori să-și dea doctoratul, că îi publicase în volum doar 64 de poezii (fără altele, din care ar fi rezultat patriotismul său curat sau naționalismul) sau că acest critic declarase că în tinerețe fusese francmason ? (vezi cartea lui Alexandru Oprea, *Pe urmele gazetarului Eminescu*). Eminescu luptase atât de mult pentru drepturile românilor din provinciile ocupate (cu forța sau „diplomația”), luase apărarea în dese rânduri unor societăți românești culturale (în care figurau printre mulți alții, Aron Pumnul, Ciprian Porumbescu) iar

pentru acest românism sau patriotism al său, exprimat îndeosebi în poemul „Doina” și participarea la Serbarea de la Putna (proiectată ca un congres anual studentesc), pentru pamfletele și articolele sale politice, a fost în cele din urmă scos din joc.

Pe lângă înscenarea și lovitura dată atunci, pe lângă fabricarea mitului nebuniei lui Eminescu (întărit și de criza afectivă față de Veronica Micle), pe lângă nedreptățirea poetului (prin crearea unei imagini false, de care am mai vorbit, dar și prin nepunerea în circulație universală a operei sale prin eventuale traduceri care se impuneau), pe lângă toate acestea (inclusiv nerecunoașterea luptei sale politice pentru unirea românilor și salvarea ființei naționale etc. etc.), astăzi se pune în discuție valoarea lui Eminescu (?!) și gândirea sa în ansamblul ei. Deși, sondaje făcute recent în „România literară” și „Jurnalul Național” îl plasează tot pe primul loc în ierarhia preferințelor culturale.

Este suficient cred, să amintesc numai un singur citat în acest sens, din creația unui critic literar și exeget al operei sale :

*„Înmulțirea detractorilor lui Eminescu, după evenimentele din 22 decembrie 1989, este un fenomen care a produs un puternic impact cultural și politic. [...] Ceea ce pare straniu astăzi este amestecul de nume care s-au «angajat» în demolarea eminescianismului : Moses Rosen (ambasador SUA la București, și reprezentant al comunității evreiești din România), Ion Negoitescu, Jean Ancel, Ștefan Augustin Doinaș, Mircea Berindei, Ion Bogdan Lefter ș.a. [...] Atunci a funcționat dictatul cenzurii (în 1944), astăzi se apelează la campania de presă, cu mijloace «intelectualiste», chiar dacă «demonstrațiile» nu trec pragul etichetărilor și afirmațiilor apodictice. Ce-i drept, s-a propus și interdicția publicisticii eminesciene, în numele „democrației” (de către Moses Rosen). [...] Principalul vinovat este găsit Eminescu, întemeietorul patriotismului românesc modern continuat – din «nefericire» - de către Nicolae Iorga, C. Rădulescu-Motru, L. Blaga, Mircea Eliade, Nae Ionescu, Liviu Rebreanu, Nichifor Crainic ș.a. Poetul, deși a studiat la Viena și Berlin, n-ar fi înțeles nimic din geniul Europei (?!) și s-a întors în țară cu o «incompletă digerare a ideilor și valorilor occidentului, o lipsă de curaj și de luare de atitudine în ce privește critica societății românești». (?!) Aprecieri năucitoare, fiindcă noi știam că **nimeni n-a dovedit mai mult curaj (și obiectivitate !)** în critica societății românești de după 1870. Greu de crezut că d-l Ancel n-o știe ! [...] **Toate vizează, în ultimă instanță, românismul, care ar fi incompatibil cu democrația și spiritul european** (?!) [...] când – în realitate – democrația veritabilă este menită să ocrotească și să dezvolte liber geniul creator al unui popor (demos) [...] **Eminescu a înțeles că demagogia este groparul democrației** [...] Cu alte cuvinte, «**vinovăția**» poetului n-a fost alta decât uriașa lui dragoste pentru poporul român. **Și atunci, care este tâlcul somatției de a ne despărți de Eminescu și de posteritatea lui culturală ?**” ⁶⁹*

Actuala campanie de denigrare și devalorizare, prin demolarea lui Eminescu și trecerea lui în rândul anonimilor, nu urmărește altceva decât să șteargă din memoria românilor naționalismul eminescian și să prevină apariția unui astfel de naționalism (autentic) în prezent. Globalizarea nu poate suferi naționalismul, altădată folosit pentru dezagregarea imperiilor. Astăzi, prin excluderea și punerea la zid a naționalismului, se încearcă dezagregarea identităților naționale. Națiunile trebuie astfel să dispară în viitor. Privită în substratul său, gândirea eminesciană este contrară noii ideologii universale și Republicii Universale. Nu întâmplător, Eminescu s-a referit la „Alianța izraelită” și la planurile

⁶⁹ Theodor Codreanu, *Modelul ontologic eminescian*, Ed. Porto-Franco, Galați, 1992, pp.5-7.

acesteia („croind charte și resbele” – Charta drepturilor omului, potrivit contractului social al lui J.-J. Rousseau). Nu întâmplător, a criticat atât de mult opera lui Rousseau și ideile comuniste (mai ales ale lui Saint-Simon).

Dar, ceea ce n-am precizat încă, este faptul că această campanie „anti-Eminescu” din toate sferile de activitate, unde și-a făcut apariția, reprezintă în fond un atac la adresa culturii române (atât de îndatorate față de personalitatea lui Eminescu). Este un act care lezează demnitatea națională, întrucât Eminescu este într-adevăr „expresia integrală a sufletului românesc” și „omul deplin al culturii românești”. Este un act incredibil de barbarie culturală și de denaturare a adevărului istoric ! Un adevărat act de sinucidere culturală și o profanare a memoriei sale, a geniului său. Denigrat și astăzi, de către unii, dar mai ales în propria-i țară, pe care a iubit-o nețărnut, ne mai mirăm de ce nu a răzbătut modelul cultural eminescian în lume ? Și totuși el, a răzbătut indirect, prin „complexul Orfeu”, prin personalități precum Mircea Eliade, Emil Cioran ...

În cultura română, Eminescu a exercitat o influență covârșitoare și imposibil de cuantificat. Contemporanii, în general, doar l-au considerat un „geniu inexplicabil” printre ei, dar până și „prietenul” său, Titu Maiorescu, îl numise „rege al cugetării omenești”. Eminescu a influențat nu doar pe contemporanii săi, ci mai ales noile generații de intelectuali. Contribuția sa la formarea limbii literare românești a fost considerabilă, iar prin acțiunile sale îndrăznețe pe tărâmul publicisticii (și cu precădere, al politicii) a influențat însuși dezvoltarea societății românești, împiedicând transformarea României într-o colonie sau „Americă dunăreană”, în care românii să ajungă o minoritate națională oarecare.

Eminescu s-a impus drept un model cultural inegalabil, determinând nașterea altor modele culturale precum profesorul Nae Ionescu, care la rândul său (mai ales în domeniul filosofiei) a contribuit la formarea unei generații strălucite de intelectuali precum Nae Ionescu, Emil Cioran, Mircea Eliade, Nichifor Crainic, Petre Țuțea, Constantin Noica, Mircea Vulcănescu, Lucian Blaga ș.a. Ideile sale, au fost apreciate chiar de mari istorici precum Nicolae Iorga, A.D. Xenopol, Ioan Scurtu și au fost valorificate de foarte mulți intelectuali români.

Ca și Eminescu, filozoful Nae Ionescu, a fost „un servitor al nației lui și al divinității” (potrivit lui V. Băncilă). **Religia și națiunea, au fost pilonii de rezistență ai poporului român dar și ai gândirii eminesciene (continuată admirabil de Petre Țuțea ș.a).**

Din păcate astăzi constatăm devalorizarea operei atât a lui Eminescu, cât și a tuturor celor care i-au continuat „din nefericire” ideile sale. Chiar filozofii români, sunt prezentați tendențios în dicționarele de filosofie (a se vedea cazul lui Petre Țuțea, Constantin Noica, în mod special).

Detractorii lui Eminescu sunt și detractori ai naționalismului românesc autentic. Demolarea vârfurilor culturii române nu este nici accidentală și nici inconștientă. Culturile naționale și națiunile trebuie să dispară, ca fiind inutile și arhaice ! Aceasta este intenția internaționalismului și globalizării.

„Eminescu e atât de mare fiindcă nu s-a lăsat în nici un fel «corupt» de gândirea altora. Aceasta este adevărata cultură [...] Cu toate acestea, moștenirea lui Eminescu n-a intrat convingător în circuitul de valori europene și universale (a se căuta cauzele !) împărtășind soarta culturii române, în general [...] Deja în 1936, A.D. Xenopol Mircea Eliade putea scrie : «Marele noroc al lui Eminescu a fost că s-a născut încă destul de devreme ; s-a născut într-un timp când nu era o crimă împotriva statului să predici cel mai îndârjit românism, într-un timp în care nu se făceau reclamații la Paris». De atunci se fac mereu reclamații, în toată lumea,

împotriva **naționalismului românesc** „conștiință grea de păcate de care intelectualii acestui popor trebuie definitiv tămăduiți !”.⁷⁰

---

²⁶⁹ Ibidem, pp. 26-164.

EMINESCU – jurnalist politic, omorât la comandă

(sursa de pe internet: apologeticum, 19 decembrie 2009)

Un episod extraordinar al istoriei românilor, ținut permanent secret, este cel legat de “boala” și moartea poetului național al României, Mihai Eminescu, care, așa cum s-a văzut, se manifestase direct și partizan la ziarul Timpul în “Chestiunea Israelită” sau în “Chestiunea evreiască”, fiind împotriva încercărilor evreilor de a bloca sau de a condiționa recunoașterea independenței României. Ceea ce se cunoaște de către foarte puțini inițiați este însă cum, pentru atitudinea sa, Mihai Eminescu a fost ucis, (de către medicul evreu Fr. Iszac”, zic unii, de către o conspirație iudeo-masonică am zice noi).

În anul 1882, Mihai Eminescu îi scria Veronicăi Micle: “*Timpul acesta m-a stricat în realitate cu toată lumea, sunt un om urât și temut, fără nici un folos..., unul din oamenii cei mai urâți din România... Naturi ca ale noastre sunt menite sau să înfrângă relele sau să piară, nu să li se plece lor*”.

“*Și mai potoliți-l pe Eminescu!*” s-a spus l-a un moment dat, în plenul Parlamentului Român, de către acei oameni politici care apărau interesele evreilor, oameni politici masoni, susținuți finalmente, din păcate, chiar și de către oamenii politici conservatori, în numele partidului cărora vorbea gazetarul și marele poet național Mihai Eminescu. De fapt cuvintele au fost rostite chiar și de către **Petre-Carp**, șef alături de Titu Maiorescu, al Partidului Conservator.

În timp ce Eminescu conducea Timpul, ziar al Partidului Conservator, Petre Carp conducea chiar partidul, dar cei doi au intrat totuși într-un puternic conflict. Carp era însă, totodată, și membru al lojei masonice Steaua României, alături de Maiorescu, Alexandru Șuțu, Theoder Rosetti și alții care se vor ocupa de lichidarea poetului și -gazetarului Mihai Eminescu. **“Eminescu era ca o stâncă. Posibil ca, inițial, junimiștii [masonii] să nu-și fi dat nici ei seama că, aducându-l la Timpul, practic își pun singuri bomba în casă”** (C. Cernăianu, Recurs Eminescu, Calvarul cetățeanului, vol.II).

Divergența dintre Mihai Eminescu și Petre Carp s-a născut odată cu apariția în Parlament a problemei modificării articolului 7 din Constituție (“Chestiunea Izraelită”), împotriva căreia pleda în scris Eminescu, opunându-se “împământenirii” hoardei de evrei ce invadaseră țara, în timp ce Petre Carp activa politic pentru modificarea Constituției în sensul dorit de Alianța Izraelită, de cancelariile europene și de evreii din România.

[Carp fiind, totuși, un nume destul de rar, și neînțelegând adeziunea sa la interesele evreilor, ne-am îndreptat către marele dicționar masonic publicat în Ordinul Masonic Român de către Horia Nestorescu-Bălcești, unde am găsit mai mulți Carp: în afară de Petre Carp al nostru, dușman al lui Eminescu și membru al lojii Steaua României, apare și un anume Horia Carp, "ziarist evreu, membru al unei loji din obediența Marii Loji Naționale".]

Pornit împotriva poziției exprimate de Timpul, la 15 martie 1879 Carp le scrie atât lui Eminescu cât și lui Maiorescu. Lui Eminescu îi scrie: “*Domnule redactor, în timpurile din urmă ați crezut că este oportun de-a da sprijinul importantului ziar ce redactați, unor idei atât de opuse convicțiunilor a căror organ m-am făcut în Senat încât mă văd cu părere de rău silit de-a afirma pe calea publicității adâncă divergența de păreri ce ne desparte...*”; iar lui Maiorescu:

“Dragă Titus, ce faceți voi la Timpul și cum credeți că o să meargă astfel înainte?... în ce parte din lume partidul conservator a căutat să ajungă la putere prin pasionarea maselor?... în asemenea împrejurări, eu unul a trebuit să-mi pun întrebarea ce rol mai joc între contribuitorii Timpului?... Prin urmare te rog să notifici comitetului să mă șteargă din lista subscriitorilor... Tu ai o clientelă întinsă despre a cărei genesis mi-ai vorbit într-o zi [aluzie și atenționare din partea lui Carp, către Maiorescu care trăia din solda clienților săi evrei]. Sapienți sit. For ever! P.P. Carp.” **Poziția lui Carp față de revendicările evreilor asupra României este sintetizată în următoarea poziție, exprimată în 1881: “Să jertfim unele din drepturile noastre suverane ca să obținem protecțiunea Europei întregi și să nu ne aflăm izolați față cu doi vecini puternici”.**

Eminescu îi răspunde în Timpul:

“Dl. P.Carp s-a crezut atins prin reflecțiunile ce foaia noastră a publicat în privința atitudinii sale în chestiunea izraelită... însă aceste reflecțiuni ne-au fost impuse printr-un caz de legitimă apărare”.

Deasemnea se ceartă și cu alți membri ai partidului, precum Zizi Cantacuzino și Lahovari. Acestuia din urmă i-a spus în cadrul redacției din Timpul: *“Du-te, mă, în mă-ta! Tată-tău nu știa nici bine românește, ce-mi tot cânți tu de românism.”*

Cea mai categorică explicație dată de Eminescu față de criticile lui P.P. Carp a apărut în Timpul cu numai o lună înainte ca el să fie lichidat social și fizic:

“În altă țară de am trăi, în care mai e credință, onestitate, respect ca bunuri obștești ale spiritului public, relele ni s-ar părea trecătoare și nicicând condeiul nostru nu ar fi înmuiat în fiere; dar aici, unde, dacă-i vizita ministeriile sau [închisoarea] Văcărești, aceleași fizionomii și caractere întâlnești, aici unde un parvenit bulgar ca d. I.C. Brătianu și un grec parvenit ca d. C.A. Rosetti conduc destinele acestei nefericite țări, aici unde oameni ca aceștia, fără pic de patriotism, radicali cosmopoliți, stăteau ieri la învoială cu Warszawsky ca să-i vândă sufletele din opt ținuturi, stau azi la învoială cu Alianța Izraelită ca să-i vândă țara toată și să desființeze printr-un trafic mârșav o nație și un stat pe care zeci de popoare barbare nu le-au putut desființa, aici nici un cuvânt nu e destul de aspru...”

Deși Titu Maiorescu era acuzat de către colegii de partid că îi ține spatele lui Eminescu la Timpul, Eminescu îl atacă și pe acesta:

”Teamă ne e dar și astăzi că asemenea o samă de advocați buni, cu darul vorbirii vor tranșa și chestiunea arzătoare a evreilor, care poate deveni chestiunea completei dezmoșteniți a poporului românesc”.

Maiorescu își nota prompt în Jurnal: *“Grea epoca Eminescu... Articol al lui în chestiunea evreiască în contra mea”.*

“Afacerea Warszawsky” din epocă, dezvăluită și combătută de Mihai Eminescu în Timpul a constat în aprovizionarea trupelor ruse angajate în războiul din 1877 și deplasate în Bulgaria. Bancherul rus de origine evreiască A.M. Warszawsky, numit intendent al armatei ruse a obținut prin mită dreptul de a cumpăra la prețuri modice alimente din România (de a rechiziționa) pentru a le vinde apoi armatei țariste. Totodată a primit dreptul de a rechiziționa

care cu boi pentru transportul mărfii, ceea ce a ruinat țărănimea română, care de cele mai multe ori și-a pierdut peste Dunăre mijloacele de transport. Deși avocatul cu luna al lui Warszawsky devenise Titu Maiorescu, Eminescu a publicat mai multe documente ce au dovedit coruperea guvernanților la care se pretase bancherul evreu.

Iată **scrisoarea lui Warszawsky către Rossisky, datată 1 decembrie 1877 și publicată de Eminescu în Timpul:**

“Excelență.

Din depeșa mea și din depeșa ministrului Cogălniceanu vă este deja cunoscut că, după multe împrejurări, eu am profitat a birui toate împiedicările și astăzi deja s-au dat porunci prin telegraf tuturor prefecturilor din opt districte, ca să puie la dispozițiunea mea câte 1200 care pe zi pentru București și 500 pentru Frățești... Mult m-au costat pe mine bani, vreme și trudă ca să impac pe directorul Ministerului de Interne, Simion Mihăilescu, cu prietenul nostru [adică Cogălniceanu (precizează Eminescu)] fiindcă numai el era, nu Brătianu era, care împiedica această chestie...

Eu voi avea oricâte căruțe va fi de trebuință pentru oricât transport și oriunde veți voi a transporta, măcar că până acuma cărăușii de bună voie tocmiți nu voiau a merge decât la Sistov; acum însă s-a schimbat chestia și merg siliți oriunde vreau.”

În urma campaniei de presă condusă de Eminescu privind **“afacerea Warszawsky”** au fost sesizate organele judecătorești, dar Tribunalul de Ilfov hotărăște că nu era “caz a se pune în mișcare acțiunea publică în contra cuiva”.

Urmărirea lui Mihai Eminescu de către agenții secreți ai marilor puteri străine, a fost remarcată din anul 1876 printr-un agent evreu Lachman, aflat în solda ambasadei Austriei de la București. Unul dintre primele rapoarte ale ambasadei austriece, la adresa lui Eminescu, conține 20 de pagini și este semnat de consulul austriac de la Iași, fiind trimis ministrului de externe al Imperiului Austro-Ungariei la data de 5 ianuarie 1877. Cu un an înainte ca Eminescu să fie anihilat, la 7 iunie 1882, ambasadorul austriac la București, baronul Mayer, transmite un raport secret despre Eminescu, văzut vinovat prin activitatea sa de la Societatea Carpații de uneltire împotriva imperiului, în vederea unirii Transilvaniei cu țara mamă:

“Societatea Carpații a ținut în 4 ale lunii în curs o întrunire publică cu un sens secret. Dintr-o sursă sigură, am fost informat despre această întrunire [sursa era, după toate indiciile, chiar Titu Maiorescu] . . . S-a stabilit că lupta împotriva Austro-Ungariei să fie continuată... S-a recomandat membrilor cea mai mare prudență. Eminescu, redactor principal la Timpul, a făcut propunerea ca studenții transilvăneni de naționalitate română, care frecventează instituțiile de învățământ din România pentru a se instrui, să fie puși să acționeze în timpul vacanței în locurile natale pentru a orienta opinia publică în direcția unei Dacii Mari.” -

În afara agenților marilor puteri europene, o atenție aparte i-o acordau lui Eminescu nenumărații agenți ai Alianței Universale Israelite.

Și iată că, în dimineața zilei de 28 iunie 1883, gazda poetului, **doamna Szoke**, îi trimite avocatului mason – Titu Maiorescu un bilețel în care scria că Eminescu a înnebunit. Astfel, fără voia sa, ca plan al uneia dintre cele mai monstruoase conspirații anti-românești, Eminescu a fost internat de către dr. Alexandru Șuțu la “Caritatea” (Caritas) punându-i-se falșul diagnostic de alcoolism și sifilis. Studiul dr. Ion Nica (Eminescu, structura somato-psihică, 1972) arată că, în acea perioadă, Eminescu era marcat de o mare suferință pe fond psihic, ca urmare a greutăților și luptelor politice prin care trecea, respectiv de o psihoză maniaco-depresivă. Cu toate acestea, un anume dr. Iszac i-ar fi pus lui Eminescu acel diagnostic care îi putea permite administrarea-unui

tratament care să-l digtrugă fizic. La acea vreme, sifilisul nu cunoștea un tratament eficient, iar clinic se aplicau cele mai periculoase și distructive tratamente. Un astfel de tratament, cu efecte catastrofale pentru Mihai Eminescu a fost administrarea de doze de mercur, element care se știe că este extrem de toxic pentru om și că poate provoca moartea. Medicii i-au administrat lui Eminescu câte 20 de fracțiuni a 4 grame de mercur, “când și o jumătate de gram poate să aibă acțiuni dăunătoare” precizează la rândul său specialistul român Ovidiu Vuia. Urmare acestui tratament Eminescu a suferit de o paralizie parțială, a fost internat, scos din țară și mai apoi ucis în spital cu un bolovan cu care a fost lovit în cap.

Studiul dr. Nica, foarte valoros de altfel, suferă de o mare eroare. Faptul că pune un diagnostic psihiatric lui Eminescu bazându-se pe o sursă nedemnă de încredere. Este vorba de ziarul Adevărul din 17 octombrie 1911 care, sub semnătura lui Alexandru Ciurcu, publica articolul “Din amintirile mele”. Or, până după al doilea război mondial, ziarele Adevărul și Dimineața au fost cele mai puternice și viclene organe de presă evreiești din România. Iată situația descrisă de A.C.Cuza în 1905:

“În ziaristică, tot jidanii au introdus la noi în țară tonul violent și trivialitățile preseirevolver, prin care înjosesc orice discuție și batjocoresc instituțiile și demnitarii țării. În frunte, stă, firește, organul jidovesc Adevărul, al cărui comitet de redacție se alcătuiește din următoarele ilustrații cușer ale gazetăriei «române», ale căror nume le reproducem după actele unui proces de calomnie, în care numiții figurează – se înțelege – ca inculpați (Curtea cu Jurați de Ilfov, Octombrie 1905): B. Braunstein – zis B.Brănișteanu; Albert Honigman – zis A. Fagure; A. Rosen – zis Nora; A. Fuchs – zis G. Mihail; S.Goldenberg – zis Munteanu; Lazar Kastenbaum – zis Castelan; E. Feinsilber – zis E. Emilian; E. Weber – zis Adrian Vereea, și vor mai fi.

Aceștia sunt conducătorii “opiniunii publice” a țării românești... Străini de noi și potrivnici ființei noastre, ei ne discută interesele, ne judecă, fac reputațiile prin galăgie și reclamă, și le desfac prin tăcere și calomnii, ei suie în slava cerului pe jidoviți și caută să înjosească pe adevărații români; ei terorizează pe funcționarii publici care voiesc să-și facă datoria; ei critică totul: religia, coroana, armata, justiția, învățământul...”

De fapt, relatările mincinoase la adresa lui Mihai Eminescu, publicate în ziarul Adevărul din 17 octombrie 1911 se bazează pe închipuitele amintiri ale lui Grigore Ventura, cel ce ar fi fost lângă Eminescu când acesta a fost pus în cămașă de forță și care ar fi relatat cum în cofetăria Capșa, agitând un pistol mare, Eminescu a spus că pleacă să-l împuște pe rege. Trebuie reținute două aspecte:

1. Gr. Ventura era mort de mulți ani când cotidianul evreiesc lansa “amintirile” sale menite peste timp să consolideze marea conspirație istorică anti-Eminescu;

2. Ventura făcea parte din loja masonică Discipolii lui Pitagora din Galați (formată preponderent din evrei și greci), corespondenta locală a lojii Steaua României, din care făceau parte conspiratorii întemnițării lui Eminescu: Titu Maiorescu, Șuțu și ceilalți (de altfel, toți ceilalți membri ai familiei Ventura făceau parte din loja masonică Steaua României).

Informațiile de mai sus, privind falsul diagnostic pus lui Eminescu și otrăvirea sa cu mercur reies din studii mai vechi, nepopularizate, dar ele sunt depășite azi de studiile lui Calin L. Cernăianu demarate în anul 2000: *Recurs Eminescu, Suprimarea Gazetarului și Conjurația anti-Eminescu.*

Trebuie arătat de la bun început că Mihai Eminescu nu a fost niciodată mason, în schimb cei mai mulți membri ai “Societății Literare Junimea” (din Iași) și fruntașii Partidului Conservator, da! Toți aceștia făceau parte, cum am arătat, din loja masonică Steaua României, iar Eminescu era “protejatul” Junimii, poetul Junimii.

Atât Titu Maiorescu, cât și Petre Carp, cei doi lideri ai Partidului Conservator din vremea respectivă aparțineau lojii masonice, dar cel mai important fapt este apartenența lui Alexandru Șuțu la această lojă, loja fiind de fapt chiar creată de familia de fanarioți Șuțu. Ce gândeau oare aceștia, când Mihai Eminescu compara exploatarea evreiască a românilor cu exploatarea fanariotă?

Loja Steaua României (“l’Etoile de Roumanie”) a fost creată în 1866 de -principele” Gheorghe M. (Iorgu) Șuțu, sub obediența lojii Marelui Orient al Franței, lojă franceză apropiată intereselor mondiale evreiești, controlată de către evrei. De altfel, chiar trezorerul (finanțatorul) lojii Steaua României era un evreu, Adolf Hennig. Familia Șuțu, familie de domnitori fanarioți (Mihai Șuțu în Țara Românească, Alecu Șuțu și Mihai Gr. Șuțu în Moldova) era implicată social în politica românească în aceeași perioadă cu Mihai Eminescu. Astfel, Nicolae Șuțu era un reputat economist liber-schimbist, curent atât de puternic combătut și de blamat de Eminescu, în timp ce Alexandru Șuțu, profesor universitar, trecea de reputat medic psihiatru, el fiind acela care l-a internat forțat pe Eminescu, contribuind activ la eliminarea sa fizică din peisajul socio-politic românesc.

De altfel, se poate spune că până la un punct Eminescu fusese chiar creația lojii Steaua României, împotriva conducătorilor căreia s-a întors prin libertatea ce și-a luat-o ca publicist, în chiar ziarele ce le conducea și care aparțineau indirect lojii masonice. De exemplu, se cunoaște ura ce o manifesta Eminescu în scris pentru perioada domniilor fanariote ce au pervertit conștiințele românești și au supt sângele poporului, pregătind astfel terenul pentru noua ocupație, evreiască. El lovea astfel în chiar creatorul lojii, în fanariotul Gh. M. Șuțu.

În bună tradiție masonică, loja Steaua României avea “de față” Societatea Literară Junimea, iar presa ei avea să fie asigurată de Constituțiunea (1866), apoi de Gazeta de Iași (1867) și, în fine, prin Gazeta națională (1871) – tribune politice ale membrilor lojii. Convorbirile literare (1867) făceau același oficiu în domeniul literaturii, istoriei și criticii literare.

În 1866, în cadrul demersurilor pentru desemnarea unui principe străin pe tronul României, a apărut condiția apartenenței acestuia la francmasonerie pentru a se obține sprijinul internațional al fraților masoni și al Alianței Israelite Universale, cu atât mai mult cu cât emanciparea evreilor, deziderat masonic, rămăsese încă o chestiune deschisă. De aceea, în toamna anului 1866 Iorgu Șuțu (mason inițiat la Paris și “venerabil” al lojii Steaua României) i-a propus principelui Carol I să devină francmason și șef al Francmasoneriei Române, sub obediența Marelui Orient al Franței, ceea ce ar fi condus la ingerințe străine în statul român, sub controlul Alianței Israelite. Reacția de refuz a casei regale a fost promptă, voința regală fiind întărită simbolic de interzicerea imediată a lojii masonice Discipolii lui Pitagora din Brăila, formată în cea mai mare parte din negustori greci și evrei. La acea vreme toate lojile masonice importante românești se aflau sub obediența Marelui Orient al Franței, și astfel, indirect, obediente directivelor evreiești ale Alianței Israelite,

fiind toate înființate de “negustorul francez” Auguste Carence:: Steaua Dunării, Steaua României, Discipolii lui Pitagora, Înțelepții din Heliopolis. (Oricum, peste câțiva ani B’nai B’rith se implică direct și creează la București lojile Înfrățirea Sionului și Fraternitatea.)

Atitudinea general favorabilă românilor din partea regelui Carol I al României (fostul principe Carol) față de pretențiile evreilor, precum și refuzul său de apropiere de lojile masonice filoevreiești, nu putea decât să-i oblige pe conspiratori să monteze un scenariu anti-regal, în care “antisemitul” Eminescu, înarmat cu un mare pistol se ducea “la Palat să îl împuște pe rege”, motiv pentru care a fost pus în cămașa de forță și internat. La rândul ei, opinia publică românească n-ar fi putut fi liniștită dacă Eminescu ar fi fost pur și simplu concediat de la Timpul. Totodată, gura acestuia nu ar fi fost astfel închisă, căci ar fi putut găsi altă tribună de la care să își afirme poziția puternic naționalistă. De aceea, el trebuia făcut nebun. Și cine a lansat versiunea că Eminescu a scos un pistol pentru a se duce să-l împuște pe rege? Conform evreilor de la Adevărul, afirmația fusese cândva susținută de către doamna Capșa, evenimentul petrecându-se chipurile în cafeneaua literară Capșa. Nimeni din epocă nu a putut confirma această poveste, dar știm că și soțul patroanei, domnul Capșa, era membru al aceleiași loji masonice ca și ceilalți conspiratori, loja Steaua României.

Societatea Junimea a rămas cunoscută în istoria literaturii române ca promotoare a lui Mihai Eminescu, I. L. Caragiale, Ion Creangă și Ioan Slavici, care aveau să colaboreze la periodicul editat de Junimea, Convorbiri Literare. Teoreticianul Junimii era Titu Maiorescu, dar principala sa activitate era aceea de avocat, de pe urma căreia a dobândit o importantă avere. Profesor universitar la Iași și decan al Facultății de Filozofie, a fost înlăturat din învățământ în urma unui proces de imoralitate. Din 1868 s-a dedicat avocaturii, iar din 1870 a intrat în politică. **Este poate important să aflăm numele clienților lui Maiorescu din perioada în care Eminescu a fost lichidat fizic și spiritual. Aceștia sunt: Warschawsky, Rafalovich, Boboritz, Hessen și Kalinowsky, Rubinstein și Hirschler, adică o clientelă cosmopolită preponderent evreiască, atât de ostilă lui Eminescu!**

Pe bună dreptate se poate pune întrebarea: de ce istoria nu publică, în general, astfel de corelații ale faptelor, privind viața și moartea lui Mihai Eminescu? Concluziile sunt triste! Chiar George Călinescu, când a scris Viața lui Eminescu, a acceptat orice informație, din orice sursă, fără a o prelua critic, singura sa preocupare fiind realizarea unui roman biografic. De-a lungul carierei sale, Călinescu a colaborat, chiar, cu cei implicați în compromiterea lui Eminescu. Astfel, când editează revista literară Lumea, Călinescu își alia ca principal colaborator pe **B. Brănișteanu**, care nu este altul, așa cum am arătat mai sus, decât evreul **B. Braunstein**, editor al ziarului Adevărul, ce întina memoria lui Eminescu, perpetuând conspirația privind nebunia acestuia.

De altfel, o mare sumă de critici literari români sunt de fapt evrei camuflați de nume românești, conștienți de activitatea antievreiască a poetului național al României și voluntar interesați și angajați în menținerea mitului “Eminescu dement”, ca și de salvarea în istorie a onorabilității conspiratorilor asasini. Așa este și cazul criticului literar **Zigu Ornea, considerat o somitate a culturii românești, evreu din Botoșani care și-a făcut chiar o carieră din anumite subiecte care se leagă de viața lui Eminescu, precum: Junimismul (1966), Junimea și junimismul (1975), Viața lui Titu Maiorescu vol. I-II (1986-1987). [Zigu Ornea, care a exercitat în anii 90 și funcția de director al editurii evreiești Hasefer, are totuși meritul de a fi precizat că bancherul rus Warszawsky, deconspirat de Eminescu ca ruinător al țărănimii române, era de fapt evreu].**

Am arătat mai înainte că **familia fanariotă Șuțu era o familie de masoni, aproape toți, în România, fiind afiliați lojii Steaua României**. Acordăm o atenție specială acestora deoarece unul dintre ei a semnat condamnarea lui Eminescu: medicul Alexandru Șuțu.

Iată situația prezentată de amplul dicționar masonic publicat de Horia Nestorescu Bălcești:

- **Mihail Șuțu** (1730-1802), domnitor fanariot al Țării Românești, apare în 1794 ca venerabil al unei loji masonice din Iași.
- **Alexandru Nicolae Șuțu** (1830-1877), principe, a locuit la Paris și a făcut parte din cel puțin 4 loji masonice, gr. 30 de inițiere, deputat în Adunarea Generală a Marelui Orient al Franței;
- **Gheorghe M. (Iorgu) Șuțu** (1817-1875), principe, mare proprietar, fiu al domnitorului Mihail Șuțu, gr. 30 de inițiere, membru al lojii Sincere Amitie (Paris) și întemeietor al lojei Steaua României.
- **Constantin Șuțu** (1820-?), afiliat la Iași lojei Steaua României, a devenit ministru;
- **C.N. Șuțu**, rentier, “frate” în loja Steaua României;
- **George Șuțu**, proprietar, membru în loja Discipolii lui Pitagora din Galați, cea care avea să fie interzisă de Carol I, când Iorgu Șuțu i-a cerut principelui (regelui) să intre în masonerie;
- **Nicolae Gr. Șuțu** (1840-?), membru al lojei Steaua României, secretar general al Consiliului de Miniștri.
- **Alexandru Gr. Șuțu** (1837-1919), inițiat în loja Steaua României, profesor universitar la București, autor al lucrării Psihiatria modernă, publicist și traducător, membru al societății literare Junimea, complicele lui Titu Maiorescu în lichidarea lui Mihai Eminescu.

Studiile lui Călin L. Cernăianu și-au propus mai ales să descurce “ițele foarte încurcate dintr-o singură zi din viața lui Eminescu, zi de răscruce când este scos în condiții misterioase și prin mijloace violente din viața publică”, dar și antecedentele și urmările acestei zile.

“Așadar – își începe acesta unul dintre studii -, la 28 iunie 1883 Eminescu a înnebunit. Simplu ca bună ziua!” Cel care a fost cel mai direct implicat în această acțiune a fost **Titu Maiorescu**, “protectorul” mason al poetului, secondat de medicul **Alexandru Șuțu**. Un avocat și un medic, membri ai aceleiași loji masonice. Nici nu se putea tandem mai potrivit pentru a distruge pe cineva. În Jurnalul lui Maiorescu s-a găsit următoarea notă, din ziua fatală: “*Foarte cald! În zilele trecute încercări de aranjament cu Alex. Soutzo...*”, referire la combinația cu doctorul Șuțu.

În aceeași zi, 28 iunie 1883, la 6,30 dimineața, Maiorescu și inginerul Simțion (apropiat de-al lui Maiorescu) s-au dus la ospiciul particular al doctorului Șuțu și au convenit cu acesta ca în aceeași zi lui Eminescu să i se facă internarea pentru o lună de zile. Aceasta avea însă să se prelungească și să se repete pentru câțiva ani, până la uciderea sa. “*Prin acest demers ilegal – arată C. Cernăianu – avocatul Maiorescu acționează contra principiilor fundamentale ale Dreptului, aranjând internarea lui Eminescu în lipsa garanției că «protejatul» s-ar fi alienat și stabilind – pe ce criteriu? – o anume perioadă a șederii acestuia în ospiciu.*”

Ajuns acasă, Maiorescu îl anunță pe **Theodor Rosetti** (mare maestru comandor al Marelui Orient al României, totodată membru, ca și Maiorescu, al lojii masonice Steaua României, la acea dată președinte al Curții de Casație) că treaba este pusă pe roate: “apoi am venit acasă, am înștiințat încă pe Th. Rosetti despre aceasta” (din Jurnal). Un al doilea bilet îl

trimite lui W. Kremnitz, al cărui sens rămâne obscur și secret: “*Din păcate, încă incert. Altfel, toate bune!*” (traducerea corectă a celei de a doua propoziții ar putea fi: “Șuțu în regulă”, textul de mână, în germană, al lui Maiorescu, *Sonst alles gut*, semănând mai degrabă cu *Soutz alles gut*).

Al treilea bilet trimis de Maiorescu este către Mihai Eminescu, pe care îl cheamă să îi facă o vizită. Plecând de la redacția ziarului *Timpul*, Eminescu călca în cursa întinsă. Maiorescu îl roagă să se deplaseze la complicele său Simțion sub pretextul transmiterii unui bilet, ceea ce Eminescu și face. “*Săracul de el, a cerut 2 lei pentru birjă, a plecat și de acolo l-au dus la Soutzo*” (la Șuțu), își amintea fiica lui Maiorescu despre sfârșitul vizitei lui Eminescu. Într-adevăr, ducându-se la inginerul C-tin Simțion, Eminescu este așteptat de haidamacii lui Șuțu, este imobilizat, urcat într-o birjă sau în duba ospiciului și dus la Șuțu. “*Acolo nu va mai fi gazetar, ci numai biet smintit. Planul fusese îndeplinit cu succes. Gazetarul Eminescu era «ocrotit» într-o casă de sănătate*” (C. Cernăianu).

Urmează planul doi al conspirației: legendarea nebuniei. Mai întâi se arată că gazda poetului s-ar fi adresat lui Maiorescu cerându-i, printr-un bilet, ajutorul, deoarece “*Eminescu a înnebunit*”. Minciuna nu rezistă, deoarece Maiorescu se apucase să aranjeze internarea fără a-l vedea pe Eminescu, pentru a-i verifica starea sănătății, iar sursele legendei se contrazic: mai întâi, biletul a ajuns la o ora ulterioară plecării lui Maiorescu la Șuțu; apoi, sunt două variante privind persoana care ar fi trimis biletul, Slavici în prima, soția sa născută Szoke, în a doua. Privitor la criza de demență manifestată în public de Eminescu, cum că ar fi scos un pistol spre a se duce să îl împuște pe rege, ea a fost fabricată târziu (spre a nu mai putea fi verificată) și lansarea ei publică s-a pus prin presa evreiască pe seama masonului Gr. Ventura (deși acesta nu a relatat niciodată așa ceva în timpul vieții sale). “*Lipsa oricărei mențiuni [în Jurnalul zilnic al lui Maiorescu] privind pretinsele amenințări făcute de Eminescu cu revolverul... par să arate că toate acestea constituie zvonuri care nu fuseseră încă inventate la data la care Maiorescu și-a completat jurnalul; de altfel, cum am arătat, povestea a fost pusă în largă circulație de către evreii de la Adevărul în 1911). În aceeași zi, a «internării» lui Eminescu, la ora 17 Maiorescu pleacă în străinătate pentru o perioadă de o lună și jumătate. Din această clipă și până la revenirea sa, Eminescu nu mai putea fi eliberat din ospiciu nici măcar la cererea rudelor, pentru că persoana care îl internase era, totodată, singura abilitată legal să ceară externarea lui.*” (C. Cernăianu)

Toți cunoscuții lui Eminescu, mai ales conspiratorii, pleacă rapid în străinătate, în timp ce presa publică o știre anostă: “*Dl. Mihai Eminescu, redactorul [șef al] ziarului Timpul, a înnebunit. Dl. Paleologu va lua direcțiunea sus-zisului ziar*”.

“Flagrantele ilegalități comise pentru înlăturarea lui Eminescu din viața publică – scrie C. Cernăianu – arată că liderii Junimii [împreună cu alți masoni din loja Steaua României] erau capabili să ascundă răpirea și sechestrarea unei persoane, spre a o supune cu de-a sila unui tratament care nu-i era necesar, după care, tot ei, folosind falsuri și dezinformări, creau victimei o imagine melodramatic deformată, dar suficient de credibilă încât să reziste vreme de mai bine de un secol. Așa s-a născut un veac de falsă compătimire, un veac în care abilitatea câtorva a făcut ca revolta publică să fie înlocuită cu mila. În acest context, chiar este de crezut că, dacă Eminescu ar fi fost nebun cu adevărat, iar Junimea ar fi dorit să încerce recuperarea lui, nu ar fi fost capabilă de a-l interna fără tam-tam?...

Una peste alta, între ilegalitățile comise de Șuțu în clipa preluării lui Eminescu sunt și următoarele:

- l-a primit pe Eminescu în ospiciul sau (particular?), cu toate că acesta, nesuferind o recidivă, boala lui era incertă și, prin urmare, trebuia să stea fie la un spital, fie în arestul Poliției (cum avea să se procedeze, la 6 noiembrie 1886, la Iași);

- l-a internat pe Eminescu în lipsa unei cereri scrise de admitere, care să cuprindă “numele, prenumele, profesiunea, religiunea, etatea, domiciliul, atât al pătimașului cât și al petiționarului”, alături de informații privitoare la “felul de relațiune ce ar fi având acesta din urmă cu smintitul” (Decretul 1012, articolul 8);

- l-a acceptat fără “vreun act medical scris de doi medici”;
- nu a respectat intervalul maxim în care medicii trebuiau să se pronunțe asupra stării sănătății pacientului (3 zile), semnând așa-numitul lui certificat medical după o săptămână de la internare;

- nu a înștiințat Administrația specială” asupra internării;

- nu a solicitat constituirea unei comisii care să-l examineze pe Eminescu;

- nu a întocmit Buletinul unde va scri cauza admiterii” (Decretul 1012, articolul 16)...

Crimă acoperită cu un certificat medical.

În destinul lui Eminescu, biletul scris și semnat de doctorul Al. Șuțu la 5 iulie 1883 și acceptat drept “certificat medical” a jucat un rol fundamental, fără el lipsind absolut orice temei legal care să justifice cât de cât internarea. (Degeaba și-a pregătit avocatul Maiorescu un alibi atât de solid ca plecarea din țară, tocmai în acea zi?). În plus, acest fals document avea să fie folosit în viitor, simpla lui existență permițând declararea unor “recidive” și făcându-le credibile pentru publicul larg și pentru amicii de bună-credință. Majoritatea biografiilor lui Eminescu au considerat acest document un fel de înscris sacru, asupra căruia nu se poate face nici un comentariu. Ei nu au intrat la idei nici măcar atunci când diagnosticul inițial, stabilit de Șuțu, a fost înlocuit cu altele, puse de alți medici, sau când au văzut că a fost supus tratamentului folosit în altă boală decât cea declarată...

Încercarea lui Șuțu de a induce în eroare, astfel încât, pe baza unei probe materiale plătuite, să obțină o decizie judecătorească, prin care Eminescu să fie privat de toate drepturile lui civile, mi se pare indiscutabilă. La toată această mizerie, l-a avut permanent alături pe Titu Maiorescu, omul care, avem motive s-o credem, a și inițiat acest demers odios. Potrivit jurnalului intim al acestuia din urmă, mai mult sau mai puțin conștienți de ceea ce fac, doctorul Șuțu și Simțion i-au devenit complici, într-o faptă necugetată... Pus în cămașă de forță, Eminescu a fost predat “Spitalului Israelit “Caritas”. **De ce doctorul Șuțu numea acest stabiliment [din strada Plantelor nr.9, unde a fost închis Eminescu] “Institutul Caritatea” și nu “Institutul Caritas”?** Era Caritatea o subunitate a Spitalului Caritas ori o asocierie în care Șuțu, proprietar al terenului, era parte? Se găsea în strada Plantelor un fel de secție specială a Spitalului Caritas, profilată exclusiv pe suferinzi de boli psihice? **Asta ar însemna, însă, că Eminescu a fost, de fapt, internat la “Spitalul Israelit Caritas”!**...

O altă ciudățenie ar fi aceea că, din câte se cunosc, **Eminescu nu a fost niciodată prea simpatizat de evrei, reacția unora dintre dumnealor față de el fiind atât de impulsivă chiar și astăzi.** În 1922, Radu D. Rosetti informa opinia publică: «*Se știe că Mihail Eminescu... între sfârșitul lui 1884 și începutul lui 1889 părea vindecat, când, în 1889 autoritățile sesizate de cei în drept l-au internat din nou în Spitalul [Israelit] Caritas din București.*»

Odată închis, Eminescu a fost practic scos de sub protecția publicului și chiar a rudelor sale. La 18 iulie 1883, fratele lui Mihai Eminescu, Matei, îi scria lui Maiorescu: *“Sunt informat că fratele meu Michai Eminescu este serios bolnav; vă rog din suflet răspundeți-mi urgent unde se găsește ca să vin a-l lua la mine pentru vreun an și dacă binevoșiți a-mi arăta adevărata stare materială a lui ca să vin pregătit, căci am vreo 200 de galbeni într-un loc – îi iau și-i cheltuiesc toți pentru el”*. Titu Maiorescu s-a prefăcut însă că nu a primit scrisoarea lui Matei Eminescu. La rândul ei, Veronica Miele nu a putut pătrunde în Institutul Caritatea (Caritas) și nici măcar nu a putut afla dacă Eminescu era sau nu internat aici.”

La câteva luni de la îndepărtarea lui Eminescu de la Timpul și din viața politică, Maiorescu își nota în Jurnal: *“mare recunoaștere a importanței mele politice”*.

Următorul pas a fost acela al îndepărtării din țară a lui Eminescu. Însoțit de gardieni, el a fost transportat ilegal la Viena, în data de 20 octombrie 1883. **În momentul plecării din Gara de Nord, Eminescu i-a strigat lui Maiorescu, prezent la plecarea sa: “Dr. Robert Mayer, marele moment, o conspirație...”** Este posibil ca Eminescu să îi fi făcut, astfel, o aluzie lui Maiorescu asupra legăturilor acestuia cu baronul Mayer, ambasadorul Austriei la București și la implicarea celor doi în conspirația împotriva sa. De altfel, în data de 2 decembrie 1883, deci la mai puțin de două săptămâni, Titu Maiorescu nota în Jurnalul său: *“La ora 12, prânz la baronul Saurma (ministru plenipotențiar german), cu baron Mayer (ministru plenipotențiar austriac) și cu contele Monts și consilierul aulic Metz”*.

Odată plasat într-un ospiciu din Viena (Dobling), Eminescu intră sub observația celui mai mare dușman al său, filo-evreul **P.P.Carp**, care deși politic în opoziție față de guvernarea de la București, primise de la guvernanții liberali postul de ambasador al României la Viena. P.P.Carp îl și vizitează, în data de 5 februarie 1884 și consideră, savant, că Eminescu nu este perfect vindecat: *“Ochiul este cam turbure, mâinile slabe și degetele ascuțite”*, deci încă nu ar fi indicat a se întoarce în România, așa că mai este plimbat prin Italia și ajunge la București în 27 martie 1884, iar pe 7 aprilie 1884 este expediat la Iași. **Maiorescu scria: “Când l-oi ști pe Eminescu plecat, ajuns cu bine și așezat la Iași, atunci abia îmi voi permite să mă gândesc la ale mele!”** Eminescu avea să spună, la rândul său: *“m-au târât prin Italia..., acum m-au târât din nou la Iași...”* Un fapt trecut sub tăcere zeci de ani până după moartea sa, este acela că în Italia, atunci când a scăpat de sub atenția supraveghetorilor români, Eminescu a fost capturat de poliție și predat acestora. Dar atuncea el era considerat, în acte, un om sănătos și liber, ceea ce dovedește că **urzeala conspirației împotriva lui Mihai Eminescu conținea, pe lângă masonerie și oculta evreiască, și puterea politică a statelor europene.**

Pentru trimiterea și supravegherea lui Eminescu în străinătate, Maiorescu îl desemnase pe **Al. Chibici-Rîvneanu**. Acesta nu a pus însă niciodată pe hârtie relatarea celor câteva luni de deplasare în străinătate a lui Eminescu, motivându-și rețineră astfel: *“Europa braucht Ruhe”* (Europa are nevoie de liniște). *“Situția lui Chibici are ceva paradoxal – apreciază C. Cernăianu. Pe de o parte, puținele povestioare pe care le-ar fi istorisit unor amici sunt de natură să probeze nebunia lui Eminescu, dar, pe de altă parte, prin cele trei cuvinte citate, el afirmă exact contrariul..., din cuvintele lui Chibici transpar două elemente: Eminescu era o problemă nu atât internă, cât externă, el interesând (fapt dovedit) anumite mari cancelarii europene și, în al doilea rând, el nu era bolnav – un nebun autentic nefiind periculos decât pentru sine și pentru cei din imediata lui apropiere”*.

Sfârșitul.

Ce s-a întâmplat? La sfârșitul anului 1888 “locuitorii Capitalei află cu o plăcută surprindere că Eminescu a revenit și s-a alipit ca redactor al unui ziar politic important”. **Parcă ar fi fost un blestem activitatea de jurnalist pentru Mihai Eminescu. Nu au trecut nici trei luni de zile (în altă variantă mult mai puțin) de când Eminescu și-a reluat activitatea de ziarist și, la 3 februarie 1889 (conform doctorului Șuțu, în ianuarie 1889), el a fost ridicat prin ordinul Poliției Capitalei și dus la Spitalul Caritas, internat, supravegheat și supus tratamentului medical. Mai țineți minte pe cine înștiința în primul rând Titu Maiorescu, în 28 iunie 1883, că a perfectat aranjamentul cu Șuțu privind internarea lui Eminescu ca nebun? Pe colegul și superiorul său mason, pe Theodor Rosetti, adăugând în propriul Jurnal: “Numai de s-ar face asta fără greutate!”. Acum, însă, în 1889, conspiratorii masoni din 1883 aveau puterea politică. Acum, când loja masonică Steaua României, controlând Partidul Conservator conducea statul, când Theodor Rosetti era prim-ministru și ministru de interne, când Titu Maiorescu era ministru al cultelor, Mihai Eminescu a fost internat prin ordin al Poliției Capitalei și ucis brutal în spital de către un “smintit”.**

Dilema dacă Institutul Caritatea, în care a fost internat Eminescu de către tandemul Maiorescu-Șuțu în mai multe rânduri, este același cu Institutul/Spitalul [Israelit] Caritas din Dudești, este rezolvată de către chiar Maiorescu, care în Jurnalul său, la 28 ianuarie 1886, nota: “experimente de hipnotizare la Spitalul Caritatea în Dudești”. Spitalul “Caritatea” din Dudești nu există, la adresa respectivă găsindu-se însă spitalul evreiesc “Caritas”, ceea ce dovedește că, în gura multor români din epocă, evreiescul Caritas devenea Caritatea. Mai reținem, ca fapt divers, și că masonii erau preocupați de a participa împreună cu evreii la “experimente de hipnotizare” desfășurate în institutele acestora.

Vom cita în continuare din notele doctorului N. Tomescu, unul dintre medicii care s-au ocupat de Eminescu. Trebuie reținut de la început că, prin forța lucrurilor, acest medic făcea totuși parte din echipa conspiratorilor și a încercat să-l scoată vinovat tot pe Eminescu:

“Articulația cuvintelor este normală. El pronunță bine și clar și nici scandare, nici gângăvie, nici bolboroseală, nici acele diverse defectuoziități așa de comune în maladiile cerebrale nu s-au putut observa până în ultimele zile ale vieții sale...”

“Oricum ar fi, sfârșitul total nu părea a fi iminent, căci el se nutrea bine, dormea și puterile se susțineau cu destulă vigoare. Un accident însă de mică importanță a agravat starea patologica a cordului și a accelerat moartea.”

“Iată în ce a constat acel accident. Într-o zi, pe când se preumbla în ograda institutului, Eminescu primește în regiunea parietală stângă a capului o mică piatră cu care un bolnav se juca, învârtind-o legată de o sfoară. Aceasta i-a produs o plagă de câțiva milimetri care interesa numai pielea și care s-ar fi cicatrizat repede dacă Eminescu, în obiceiurile sale de necurățenie, n-ar fi ridicat de mai multe ori pansamentul și nu și-ar fi frecat plaga cu diferite substanțe murdare.”

Urmează autopsia. Creierul avea o greutate de 1490 gr, iar lobul stâng era cu 25 gr mai greu decât lobul drept. Nu se constată nimic important ca indicii de boală. Dr. Tomescu, concluzionează:

“Eminescu n-a fost sifilitic”.

„Ideea aceasta s-a născut din doctrina eronată ce profesa o școală germană că paralizia generală este totdeauna o manifestațiune sifilitică, tot așa de neadeverată ca aceea care susține că toate sclerozele cerebro-spinale sunt de origine sifilitică... Adevărata cauză a maladiei lui

Eminescu pare a fi surmenajul cerebral, oboseala precoce și intensă a facultăților sale intelectuale.”

Dr. Tomescu uită însă să adauge că tratamentul însuși aplicat lui Eminescu (mercur, morfina ș.a.) au fost de natură să îl îmbolnăvească.

La 15 iunie 1889, Titu Maiorescu nota:

“Pe la 6 ore a venit Stemill [un evreu!]și Vitzu la mine să-mi spună că astăzi pe la 3 ore a murit Eminescu în institutul de alienați al d-rului Sutz, de o embolie”.

La nici o săptămână după funeralii, Harieta, sora lui Mihai Eminescu afirma:

“Atâta vă spun și vă rog să spuneți la toți, că nenorocitul meu frate a murit în cea din urmă mizerie și moartea i-a fost cauzată prin spargerea capului ce i-a făcut-o un nebun, anume Petre Poenaru. Să ferească Dumnezeu și pe cei mai răi oameni din lume să fie instalați la doctorul Șuțu”.

NOTĂ: Sublinierile din textul de mai sus aparțin autorului lucrării de față

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- ANTON, Fabian, *Mihai Eminescu. Ortodoxia*, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2003.
- AVRAM, Tiberiu, *Interviuri cu Jupâni*, Grupul editorial Crai Nou, Mușatinii și Bucovina Viitoare, Suceava, 2005.
- CÂRLAN, Nicolae, *Mihai Eminescu în context bucovinean*, Grupul Editorial Mușatinii și Bucovina Viitoare, Suceava, 2000.
- CODREANU, Theodor, *Modelul ontologic eminescian*, Ed. Porto-Franco, Galați, 1992.
- CODREANU, Theodor, *Dubla sacrificare a lui Eminescu*, Ediția a doua revăzută și adăugită, Ed. Serafim, Brașov, 1999.
- CODREANU, Theodor, *Basarabia sau drama sfâșierii*, Ed. Pax Aura Mundi, Galați, 2004.
- CODREANU, Theodor, *Transmodernismul*, Ed. Junimea, Iași, 2005.
- CRÎȘAN, Radu Mihai, *Testamentul politic al lui Mihai Eminescu*, Ed. Cartea Universitară, București, 2005.
- CRÎȘAN, Radu Mihai, *Spre Eminescu. Răspuns românesc la amenințările prezentului și la provocările viitorului*, Ed. Cartea Universitară, București, 2005.
- *** - *Eminescu. Opera poetică*, vol.I, Ediția a III-a, Ed. Cartier, Chișinău, 2005.
- *** - *Opere politice* (Mihai, EMINESCU), vol.II, Ed. Timpul, Iași, 1998.
- GEORGESCU, Nicolae, *A doua viață a lui Eminescu*, Ed. Europa Nova, București, 1994.
- GHIȚULESCU, Mircea, *100 cei mai mari scriitori români*, Ediția a II-a revizuită, lucrare elaborată sub egida Uniunii Scriitorilor din România, Ed. Lider, București, 2005.
- 1993.
- MURĂRAȘU, Dumitru, *Naționalismul lui Eminescu*, Ed. Pacifica, București, 1994.
- NEDELCEA, Tudor, *Eminescu, istoricul*, Ed. Fundația „Scrisul românesc”, Craiova, 1998.
- NOICA, Constantin, *Eminescu sau gânduri despre omul deplin al culturii românești*, Ed. Eminescu, București, 1975.
- OIȘTEANU, Andrei, *Imaginea evreului în cultura română*, Ed. Humanitas, București, 2004. (o lucrare controversată)
- OPREA, Alexandru, *În căutarea lui Eminescu gazetarul*, Ed. Minerva, București, 1983.
- RACHIERU, Adrian Dinu, *Bătălia pentru Basarabia*, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Ed. Augusta, Timișoara, 2002.
- VICOL, Mihai, *Un deceniu în interviuri (1990-2000). De la Gorbaciov la Cezar Ivănescu*, Ed. Junimea, Iași, 2003.

Reviste, broșuri și alte publicații :

Permanențe, ianuarie 2005.

Î. P. S. Pimen, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, *Mihai Eminescu. Cuvinte de suflet*, Ed. Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, Suceava, 2006.

Î. P. S. Pimen, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, *Fragmente din publicistica lui Mihai Eminescu*, Ed. Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, Suceava, 2005.

CUPRINS

MIHAI EMINESCU TRĂIEȘTE PRINTRE NOI, PRIN OPERA ȘI IDEILE SALE... ..	2
<u>MIHAI EMINESCU – UN APĂRĂTOR AL CREȘTINISMULUI ORTODOX ȘI AL INTERESELOR NEAMULUI ROMÂNESC.....</u>	8
FRAGMENTE DIN CARTEA „DUBLA SACRIFICARE A LUI EMINESCU” DE THEODOR CODREANU.....	10
EMINESCU – EROUL CULTURII MODERNE ROMÂNEȘTI, CARE A TRĂIT ÎN FREAMĂTUL VIETII NAȚIONALE.....	18
<u>EMINESCU, ÎN IPOSTAZA DE ECONOMIST, PUBLICIST ȘI MORALIST AL VIETII SOCIAL-POLITICE.....</u>	24
UNUL DINTRE CEI MAI MARI GÂNDITORI AI LUMII: ROMÂNUL MIHAI EMINESCU.....	29
A AVUT EMINESCU ÎNTR-ADEVĂR UN MARE SIMȚ ISTORIC ?.....	35
UN ROMÂN ȘI UN CREȘTIN AUTENTIC, CARE S-A DĂRUIT ȚĂRII SALE ȘI A FOST SACRIFICAT: MIHAI EMINESCU.....	40
O PALMĂ DATĂ CULTURII ROMÂNE: DEMOLAREA LUI EMINESCU.....	44
<u>EMINESCU – jurnalist politic, omorât la comandă.....</u>	48
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ.....	60

LUCRĂRILE AUTORULUI **(evidența lor pe scurt)**

Puteți consulta unele lucrări ale autorului, prezentate mai jos și comentariile altor autori pe Internet, accesând pe Google.ro sau Google.Romania:

scribd.com radu iacoboae
raduiacoboae și iacobaieradu
saccsiv, natiunea.ro, Monitorul de Suceava ș.a.

- **CE SE ÎNTÂMPLĂ ÎN ROMÂNIA?**
*Un proces al comunismului, globalizării
și materialismului societății de consum?*
(volum publicat, Ed. Pim, ed.I în 2004 și ed. a II-a, Iași, 2005)

- **CINE A FOST CU ADEVĂRAT EMINESCU?**
Suceava, 2007 (antologie)

- **OFENSIVA MASONERIEI ȘI ÎMPOTRIVA ORTODOXIEI**
Un răspuns creștin-ortodox la provocările globalizării contemporane
Suceava, 2007 (antologie în patru volume)

I. FRAȚI ORTODOCȘI, MĂRTURISIȚI-L
CU PUTERE PE HRISTOS, ÎN FAPTĂ ȘI CUVÂNT
(Invazia neoprotestantismului. Dictatura mascată a Uniunii Europene – o nouă probă de credință pentru țările ortodoxe. Naționalismul în spiritul adevărului)

II. JERTFA TINERETULUI NAȚIONALIST
DIN PERIOADA INTERBELICĂ
(Confruntarea Masoneriei cu Mișcarea Legionară. Reabilitarea adevărului)

III. OFENSIVA MATERIALISMULUI
ÎMPOTRIVA TINERILOR ȘI FAMILIEI
(Masoneria mondială și subminarea creștinismului prin teoriile evoluționiste sau <<filosofia>> lui Antihrist. Despre manipularea opiniei publice și tinerilor prin televiziune și internet)

IV. NE SALVĂM TRĂIND ORTODOXIA!

(Apărarea identității naționale și spirituale. Modele de patriotism. Redescoperirea valorilor creștine și naționale)

- **LUPTAȚI ÎMPOTRIVA SCLAVIEI ELECTRONICE!**
Suceava, 2009 (antologie)

- **DE CE TREBUIE CONDAMNATE ECUMENISMUL ȘI MASONERIA**
Suceava, 2011 (antologie)

- **CUM RĂSPUNDEM NOI PROVOCĂRILOR
SATANISTE ALE GLOBALIZĂRII?**

(Dincolo de așa-zisele «valori» ale civilizației moderne, dincolo de publicitatea ispititoare și agresivă, dincolo de afirmarea erotismului, violenței și perversiunilor ș.a.m.d., se ascunde vrăjmașul lui Dumnezeu – satanismul)
Suceava, 2011 (antologie)

- **CAPCANE DIABOLICE ALE MASONERIEI**
Pitești, 2013 (volum de articole nepublicate)

- **ADEVĂRUL DESPRE MASONI**
Adevărata față a masoneriei.

Despre cei ce urăsc de moarte creștinismul (ortodoxia)
Pitești, 2013 (sinteza articolelor autorului)

- **7 APELURI CĂTRE ROMÂNI**
Pitești, 2013 (antologie și comentarii)

- **A FOST MASON ALEXANDRU IOAN CUZA?**
Pitești, 2014 (antologie și comentarii)

- **LUPTAȚI ÎMPOTRIVA SCLAVIEI ELECTRONICE!**
Pitești, 2014 (antologie revizuită și adăugită)

- **MASONERIA - ORGANIZAȚIE RELIGIOASĂ ANTICREȘTINĂ**
Pitești, 2014 (antologie revizuită și adăugită)

- **TIMPUL MĂRTURISIRII ADEVĂRULUI!**
Pitești, 2014 (volum de articole publicate)

Puteți cunoaște frumusețile ortodoxiei și Adevărul, accesând pe google.ro sau google Romania, site-uri și cuvinte precum:

Sfintii Inchisorilor, Sf. Valeriu Gafencu, Sf. Ioan cel Nou de la Suceava, saccsivs, bucovina profundă, apologeticum, apologetica.lx.ro, Crestinism Ortodox, HRISTOS este ORTODOX, Marturisitor ortodox, Ortodox liber - *Nihil sine Deo*, Vestitorul ortodox, Ortodoxie și ecumenism, Tezaurul Ortodox, Biserica „Secreta” - *Despre păstrarea și mărturisirea Adevăratei Crediințe*, ortodoxiacatholica, Marturii Ortodoxe, calauzaortodoxa.ro, Blogosfera ortodoxa, frontpress.ro, Euroseptik.ro, Un blogger SCEPTIK, Nationalisti.ro, agonianatiunii.ro, Sită Deasă, Curtea Brancoveneasca, acvilaortodoxa, DeconspirareaFrancmasoneriei, Părintele Dan Badulescu, Parintele Amfilohie Branza, Monahul Teodot, Părintele Savatie Bastovoi, Danion Vasile, Mugur Vasiliu, Maica Ecaterina Fermo, doctorul Nicolae C. Paulescu, Cornel Dan Niculae, Ion Coja, doctorul Florin Matrescu, Rafael Udriste, Laurentiu Dumitru, Ciprian Voicila, DanielVla, Graiul ortodox, Corneliu Codreanu, N. C. Paulescu, fight4romania, Națiunea.ro, foaienațională.ro, atitudini.ro, familiaortodoxa.ro, luptapentruortodoxie, Marturisim.ro, jos-comunismul, DoarOrtodox, sfaturiortodoxe.ro, axa.info.ro, altermedia, Refuz implant, ramailiber.ro, Santinela Ortodoxa, bunavestire.ro, credo.ro, Miscareaconservatoare, Pentrupatrie.ro, Botoșăneanul Ortodox, Totulpentrutara, Miscarea de Rezistenta, Miscarealegionara.org, Portretul Romaniei interbelice, toaca.md, CodexAlimentarius, Gandeste.org, Bad politics, BibliaOrtodoxa.ro, filocalia.ro, Doxologia, Vietile Sfintilor, Ceaslov, Predania, Sfantul Munte Athos, Pantocrator, Timpul.md, Să fim oameni, crestinortodox.ro, misiune-ortodoxa.ro, avertizari.blogspot.com, crestinism-ortodox.ro, singur-ortodoxia, pentrulibertate.ro, Lumea după Eufrosin, Demascarea manipulării colective, Romania uneste-tel, lovitura de stat din 1989, piata universitatii 1990, Vreau sa aflu ...

NOTĂ: Din aceste site-uri de mai sus, aveți acces și la alte pagini importante, atât din țară cât și din străinătate, dar mare atenție la selecția lor, întrucât altele sunt postate de masoni, sectanți etc.

De exemplu, scrierea numelui Isus în loc de cel corect ortodox Iisus indică scriere protestantă (sectantă), o hulă sau blasfemie (prin traducerea lui în limba originară). Site-uri

precum prosistemhaha.wordpress.com, carti-bune.ro și multe altele, credem că nu informează corect publicul. Pe de altă parte, site-uri utile (ortodoxe sau nu) observăm că sunt greu de accesat sau virusate intenționat.

Pentru o mai facilă parcurgere a blogului saccsiv accesați vă rog "CUPRINS":

<http://sacsv.wordpress.com/about/>

PE COPERTA FINALĂ

.....
Voi sînteți urmașii Romei? Niște răi și niște fameni!
I-e rușine omenirii să vă zică vouă oamenii!
Și această ciumă-n lume și aceste creaturi
Nici rușine n-au să ieie în smintitele lor guri
Gloria neamului nostru spre-a o face de ocară,
Îndrăznesc ca să rostească pîn'și numele tău... țară!

La Paris, în lupanare de cinismu și de lene,
Cu femeile-i pierdute și-n orgiile-i obscene,
Acolo v-ați pus averea, tinerețele la *stos*..
Ce a scos din voi Apusul, cînd nimic nu e de scos?

.....
Cînd vedem că toți aceia care vorbe mari aruncă
Numai banul îl vînează și cîștigul fără muncă,
Azi, cînd fraza lustruită nu ne poate înșela,
Astăzi alții sunt de vină, domnii mei, nu este-așa?
Prea v-ați arătat arama, sfîșiind această țară,
Prea făcurăți neamul nostru de rușine și ocară,
Prea v-ați bătut joc de limbă, de străbuni și obicei,
Ca să nu s-arate-odată ce sunteți-niște mișei!
Da, cîștigul fără muncă, iată singura pornire;
Virtutea? E-o nerozie; Geniul? O nefericire.

Dar lăsați măcar strămoșii ca să doarmă-n colb de cronici;
Din trecutul de mărire v-ar privi cel mult ironici.
Cum nu vîi tu, Țepeș Doamne, ca punînd mîna pe ei
Să-i împarți în două cete: în smintiți și în mișei,
Și în două temniți large cu de-a sila să-i aduni,
Să dai foc la pușcărie și la casa de nebuni.

MIHAI EMINESCU (Fragment din Scrisoarea III, 1881)